

# HLAS NÁRODA

„Vy reprezentujete  
ve svobodném světě vlast.  
Vlast potřebuje lásku a pomoc.  
Buďte svorní!

Jen svorným Bůh požehnáva.”  
**JOSEF KARDINAL BERAN,**  
arcibiskup pražský.

(VOICE OF THE NATION)

Tel.: (312) 762-2044

Udržení českého vědomí, řeči  
a novin v Americe žádá osobní  
obětí a nadšené spolupráce  
každého z nás.

Cena: 75 centů

Return Postage guaranteed, Chicago, Ill. 60623 Roč. (Vol.) XIII. — Číslo (No.) 28., 29. Saturday July 30 & August 6, 1988 (Sobota 30.7. - 6.8.1988)

## Letos je tomu už 175 let, co se v naší staré vlasti narodil první humorista František Jaromír Rubeš

V dějinách lidských kultur je to známé od pradávna, že „nemohoucí se stébly chytá”, ale bylo k tomu třeba velké imaginace, aby lidé pochopili, že humor a zesměšnění diktátorských mocipánů, přihlouplé poslušných vládních policajtů i domýšlivých představitelů kterékoliv občanské autority - (tedy i církevní, není-li na vyšší svému duchovnímu poslání) - je daleko účinnější než flinta a kanony. To věděl v Anglii i sv. Tomáš Morus - (ze slavného amerického filmu známý jako „Muž všech dob”) - když napsal proti svému králi Jindrovi VIII. svou slavnou „Utopia”. V politických dějinách našeho národa použil úspěšně novinářsky humoru a satiry proti totalitní státní moci - (která zneužívala k svým politickým cílům i církevní hierarchii) - pravděpodobně teprve Karel Havlíček Borovský - i přesto, anebo právě proto - že byl hluboce a upřímně věřícím křesťanem.

Jeho vrstevník, skoro „spolurodák” a osobní přítel František Jaromír Rubeš se stal v tomto ohledu v našem národě skutečným průkopníkem politické satiry a humoru. Škoda jen, že neuměl malovat karikatury. Zesměšnit se dá v životě všechno, ale pak to je obyčejně nezdravý a nechutný cynismus, zatímco jiskřivý humor vtípného satira je zdravý a životodárný. Proti dvojakosti politiků a nespravedlnosti politických režimů se může dokonce stát nejúčinnější mírovou zbraní. Osvobozuje totiž lidi od strachu před policejní totalitou a pány policajty i „nomenklaturu” totalitních režimů - naopak zase - hrozně straší. Proto se i dnes dělá v zemích s komunistickým režimem z protivládního

humoru zločin „nelásky k vlasti” a „vlastizrádné urážky” státního majestátu.

A právě toto „nekrvavé ostří” nevinného humoru a britké satiry rozpoznal Rubeš ve své smutné současnosti - kdy české písemnictví zápasilo s nespočtenými nesnázemi hmotnými a s vládní censurou - a proto ihned svého daru vtípného humoru použil k skládání různých „nevinných” písní a deklamovánek, které si mohl prostý lid lehkou zapamatovat, smát se jim a tím se vnitřně osvobodit od strachu před rakousko - uherskou státní policií. A představte si! Tehdejší Vídeň za to Rubeše ani nezavřela, zatímco komunistický režim v Československu poslal pana Škutinu do koncentráku jen za to, že si dovolil říci o komunistickém soudruhu prezidentovi: „To je vůl”.

Od smrti našeho prvního politického satirika a humoristy F.J. Rubeše uplyne letos už 175 let, a proto mu z vděčnosti věnujeme v H.N. tuto upřímnou vzpomínku.

Narodil se 16. ledna - (podle jiných 19. listopadu) r. 1814 v Čížkově u Pelhřimova a zemřel ve svých pouhých 39 letech 10. srpna 1853 ve Skutči. Studoval gymnasium a práva, která sice nedokončil, protože musel jejich studium přerušit, aby pomohl živit svou matku a sourozence po náhlé smrti otce živitele - a tak se stal při soudu ve Skutči jen „soudním úředníkem”. K dostudování práv se už nikdy nevrátil, protože v něm háralo dobové národní probuzení a objevil v sobě „sílu bezmocných” - schopnost smát se vyumělkovaným a duchaprázdným „autoritám” tohoto světa. V roce 1845 založil a redigoval časopis „Paleček” - milov-

ník žertu a pravdy. Vyšlo celkem 19 svazků. Řadou znělek se přihlásil k epigonům Fr. L. Čelakovského. Všeobecnou popularitu v národě si získal veršovanými skladbami k recitování, jež pak byly hojně a často používány jako „kuplety” na programech nejrůznějších společenských zábav po celé vlasti - v městech i na venkově. V letech 1837-44 pak vyšly tiskem v šesti svazcích pod titulem „Deklamovánky a písně”. Průzou napsal četné humoresky. Nejdokonalejší a nejuspěšnější byla jeho humoristická novela „Pan amanuensis na venku”, anebo putování za novelou (1841). Vážný ráz má jeho sentimentální rodinná povídka „Harfenice” (1844) - cyklus „Povídky a pověsti”, „Národní pověsti a báchorky”, „Obrazy ze života” a pokus o rytířskou povídku „Mstitel” (1847). Veliké oblíbené se u venkovského lidu těšila jeho fantastická povídka „Čerhenický ras” (1841), která vycházela na pokračování v časopisu „Vlastimil”.

V Rubešových literárních pracích se jasně obráží celý ten dobový, idilický, vlastenecký tón, společný všem našim tehdejšími spisovateli, ale Rubeš zůstává i v něm strážlivý a nikdy se nedopouští nějakého národnostního šovinismu. Brzy našel i dva velmi schopné a učenlivé žáky - humoristy Filípka a Hajniše - kteří mu pomáhali redigovat „Palečka”.

Souborně vydal nejlépe Rubešovy spisy v roce 1906 náš známý literární historik F. Strojček a o Rubešově upřímném přátelství s K. Havlíčkem vyšla knížka až teprve v r. 1926. Jejím autorem je J.V. z Finberka, který pak ještě v r. 1928 publikoval v „České revui” článek: „Rubeš u hrobu Karla Sudimíra Šnajdra.”

Nám nezbyvá než F.J. Rubešovi poděkovat za to, že jeho duch ovlivnil během celého století dlouhou řadu našich humoristů a je asi i „ideovým



František Jaromír Rubeš  
(\* 16. 1. 1814 v Čížkově u Pelhřimova † 10. 8. 1853 ve Skutči)

pramenem” - i když už vzd. komunistické totalitě a už se áleným - všem těm, kteří se nestrachují před jejími policadovedou dnes doma smát jty.

### NAŠE NOVÁ ADRESA -

platná pro:

Národní svaz českých katolíků;  
Distriktní chicagský svaz katolíků;  
„Velehrad”

Česko-americké kulturní středisko;  
Hlas národa

je nyní:

2340 So. 61st Avenue  
CICERO, IL. 60650

NASE NOVÁ TELEFON. ČÍSLA JSOU  
Národní svaz Č.K. ☎ 656 - 1540  
Velehrad - ☎ 656 - 1074  
Hlas národa - ☎ 656 - 1050

# Sloupek informací

**o tom, na čem se dohodli delegáti celosovětské komunistické strany při svém historickém sněmování koncem června 1988 v Moskvě a o státnicky moudrém varování US generála John Galvina, aby se USA nedaly Moskvou obalamutit.**

**Komunistická strana SSSR na své konferenci přijala Gorbačovovu perestrojku**

V Paláci kongresu v Kremlu se od 28. června do 1. července konala mimořádná konference sovětské komunistické strany, první toho druhu od roku 1941, jejímž hlavním úkolem bylo schválit Gorbačovovy navrhované reformy. Zúčastnilo se jí 4,991 delegátů komunistické strany z celého SSSR.

Gorbačov ve své tříapůlhodinové úvodní řeči předložil 28. června přítomným hlavní zásady svého reformního programu perestrojky, obsahující jak ekonomickou obrodu, tak i „politickou restrukturu“ dosavadního sovětského režimu. Požadoval decentralisaci ekonomické správy, zdůraznil zásadu rentability podniků - (podniky, které nebudou moci prokázat výdělek, budou zavřeny) - a zrušení vládních subvencí na životní potřeby, včetně na chleba, maso a mléko. Velmi obsírně pak

mluvil o potřebě politických reforem. Prý musí být stanoven termín pro všechny držitele veřejné moci, volby mají být tajné a kandidátů má být na jediné komunistické kandidátce několik. Bude provedeno „rozdělení vládní moci“ zatímco komunistická strana - jako za Lenina - bude mít funkci „předvoje sovětské společnosti“ a bude soustředovat své úsilí na dlouhodobé cíle - (na ekonomický rozvoj, národní bezpečnost, sociální rozmach, zahraniční politiku, kulturní obohacení a „motivaci obyvatelstva“ neboli propagandu) - každodenní správa sovětského života bude vykonávána Nejvyšším sovětem a místními sověty, v jichž čele budou místní obvodní představení komunistické strany. Tak se prý „sovětský stát stane skutečně nástrojem vlády lidu“. Rozuměj tomu kdo chceš; zdá se, že v základě se nic nemění, protože o všem stejně jako dříve budou rozhodovat komunisté.

Vrchní výkonná moc ve vládě země, v ekonomii a ve věcech národní obrany má být převedena z generálního tajemníka komunistické strany na presidenta země, který měl dosud pouze ceremoniální funkce. Presidenta by nevolilo přímo obyvatelstvo, nýbrž národní shromáždění neboli „Kongres zástupců lidu.“ Jeho členy by se stalo 1,500 delegátů nynějšího Nejvyššího sovětu a dále 750 „zástupců lidu“, zvolených pracovními uniemi, kulturními organizacemi, ženskými kluby a občanskými spolky. Vrchní vedení denních vládních záležitostí by měl v rukou obrozený Nejvyšší sovět, který by napříště sestával pouze se 400 až 450 členů, zvolených mezi členy celozemského sovětu, složeného ze zástupců všech národů SSSR. Toto nové rozdělení vládní moci má být uskutečněno do jara příštího roku. Dále Gorbačov řekl ve své řeči, že každý sovětský občan bude mít plné právo vyjádřit své náhledy, „říci druhému pravdu“ a také žít podle svého náboženství. Provedením perestrojky prý budou dokázány „nepopíratelné výhody socialismu“ a zajištěna všechna lidská práva, sociální, politická i osobní. Gorbačov však neopomněl zdůraznit, že stejně jako dosud, komunistická strana si podrží všechnu moc v SSSR, a že opoziční politické strany jsou „v zásadě v rozporu s perestrojkou.“

**Kritika Gorbačovových reforem byla za „zavřenými dveřmi“**

V následujících dnech se konference konala za zavřenými dveřmi. Poprvé od bolševické revoluce prý bylo dovoleno přítomným projevit hlasitě různé, i sobě si odporující názory. Byly proneseny různé proslovy „v plné svobodě“. Sovětská televize však předkládala sovětským divákům pouze pečlivě vybrané části řečí i reakcí přítomných. Tak se z televize posluchači dozvěděli i o kritikách řečníků Stalinovy kruté diktatury; byla mu například přisouzena plná zodpovědnost za vraždu Sergeje Chirova, bývalého předsedy komunistické strany v Leningradě a bolševika Lva Trockého - (zavražděného na Stalinův rozkaz v Mexiku), které Stalin považoval za své nebezpečné soky.

Ekonom Abalkin si ve svém proslovu dovolil vyslovit názor, že demokracie a systém jediné politické strany jsou asi neslučitelné. Jako na povel však ihned všech 5,000 přítomných delegátů začalo na projev svého

protestu proti této jeho „nehoráznosti“ řvát, rytmicky tlouci pěstmi do svých stehen a dupat na podlahu. K nejvyšší „otevřenosti“ debaty však došlo 30. června, když Vladimír Melnikov, předseda komunistické strany obvodu Komi na Urale, řekl přítomným, že prý ti vysocí političtí vůdci v Kremlu, kteří v minulosti činně podporovali politiku stagnace, by měli být nyní odstraněni ze svých vysokých funkcí v komunistické straně a ve vládě země. Přímou pak jmenoval čtyři „soudruhy“, kteří by podle jeho mínění měli odstoupit: sám 78-letý prezident Andrej Gromyko; Michail Solomentsev, člen politbyra a předseda kontrolní komise, zodpovědný za disciplínu ve straně; Viktor Afanasyef, vrchní redaktor úředních novin sovětské komunistické strany „Pravda“; Georgy Arbatov, odborník v záležitostech Spojených států a Kanady. Gorbačov jej však ihned za jeho „prostostekost“ pořádně vytahal za vlasy. Ve 40. minutovém proslovu, proneseném „s patra“ zdůraznil, že cílem této konference je jednat o generální „strategické linii“, která by vedla k politické, ekonomické a sociální obrodě SSSR, a nikoliv se zabývat „konkrétními detaily“. Před televizí pak bylo také přečteno prohlášení delegáta Mamajeva - (jinak dosud neznámého); že prý Andrej Andrejevič Gromyko je člověk, respektovaný sovětským lidem a komunistickou stranou, protože věnoval komunistické straně celý svůj život a veškerou svou životní energii. Prý tedy nebylo vhodné podniknout útok na jeho osobu, protože pracoval po celý svůj život tvrdě pro stranu a těší se velké přízni a vážnosti u sovětského lidu.

Cizí pozorovatelé právem podotkli, že na této konferenci vládla „cirkusová atmosféra“. Rudí sověti jsou stále velkými mistry ve hraní komedie. Je podivné, že někteří politici v USA a na Západě je berou vážně.

**Vše bylo nakonec soudruhy Gorbačovovi odhlasováno jednohlasně**

Ve 4. den konference - (t.j. v

pátek 1. července) - pak všech 4,991 delegátů schválilo Gorbačovův reformní program. V budoucnu bude možno zastávat vysoké funkce ve straně a ve vládě pouze 10 let. Bude utvořena nová zákonodárna, která bude pracovat na plný čas; jejím předsedou budou prezident země. Čeká se, že později Gorbačov převezme funkci presidenta SSSR. Ke všeobecnému údivu pak na konferenci promluvili také - aspoň podle televize - Boris Yeltsin, stoupenec „radikálních demokratických reforem“, který dříve kvůli své příliš otevřené řeči o této věci byl zbaven funkce předsedy komunistické strany pro Moskvu, a Yegor Ligačev, považovaný za skalního konzervativce a odpůrce Gorbačovových reforem. Oba ve svých proslovech však vyslovili svůj plný souhlas s Gorbačovými reformami.

Na závěrečném zasedání konference byly ještě adoptovány tyto rezoluce: 1) Bude připraven ústavní doplněk, legalisující provedení Gorbačovových reforem. 2) Do dvou měsíců budou konány místní volby komunistické strany. 3) V dubnu 1989 bude svolán nový parlament - „Kongres zástupců lidu“ - který bude mít 2,250 poslenců. 4) Před podzimem roku 1989 budou zvoleny v okresech, krajích a 15 sovětských republikách nové „zákonodárny sovětů“. 5) V Moskvě, má být zbudován pomník obětem stalinské represe.

Sovětská zpravodajská služba Tass pak pronesla o konferenci tento posudek: „Je možno říci s plnou důvěrou aspoň toto: po celá desetiletí žádná jiná shromáždění komunistické strany i jiná shromáždění nebyla v Sovětském svazu vedena tak demokratickým způsobem, tak věcně a v tak svobodné, přímé a soudružské atmosféře, jako byla vedena tato konference.“

**Americký generál však vážně varuje kteroukoliv US vládu, aby Sovětům nevěřila dokud...**

Americký generál John Galvin, vrchní vojenský velitel NATO, 1. července varoval USA a celý Západ, že na Západě existuje „mnoho vro-

## HLAS NÁRODA

(VOICE OF THE NATION)

(USPS 291-62000)

Týdeník, věnovaný zájmům amerických Čechů, čs. exilu a potřebám našich drahých doma  
**BOHU, CÍRKVI, NÁRODU**

**VYDÁVÁ KAŽDOU SOBOTU:**  
„VELEHRAD“, ČESKOAMERICKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO  
PUBLISHED EVERY SATURDAY BY:  
CZECH-AMERICAN HERITAGE CENTER, INC.  
2340 So. 61st CICERO, IL. 60650  
Telefon: 656-1050

EDITOR - ŘÍDÍ: Father VOJTĚCH VÍT, O.S.B.  
s redakčním kruhem

POSTMASTER: Send address changes to:  
HLAS NÁRODA, 2340 So. 61st Ave. Cicero, IL. 60650

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, IL.

Subscription prices: Roční předplatné:

BY MAIL: In US per year \$30

To Canada per year US \$33

Overseas per year \$35

BY AIR MAIL: \$30 + AIR STAMPS

První poradce a zástupce: Henry T. SYNEK

111 West Washington Str. Suite 1360, Chicago, Ill. 60602  
(312) 263-6060

Redakce si vyhrazuje právo zaslané články a dopisy zkrátit, aniž by tím byl změněn jejich původní obsah.

July 30 & August 6, 1988 — Vol. XIII. No. 28., 29

## ADMS ENTERPRICES

RESIDENTIAL COMMERCIAL CONTRACTOR

GENERAL CARPENTRY WORK \* CONCRETE  
TUCK POINTING \* KITCHEN \* BATHROOMS  
REC. ROOM \* ROOFING \* SIDING  
CEILING FLOORS \* WALLS TILE \* PAINTING  
PLASTERING \* OAK FLOOR SANDING

JOHN BOSELA, ☎ 620-8110 or PAGE 719-4040

ucích přání a mnoho romantismu" o sovětských reformách pod vedením Michaila Gorbačova, že však nic nebylo podniknuto pro snížení sovětské vojenské hrozby proti Západu.

Řekl, že Gorbačov má jistě mnoho krásných úmyslů, že však dobré i špatné úmysly je možno změnit přes noc. Ačkoliv Gorbačov naléhá na provádění vnitřních reforem, na „vojenské frontě" se toho v SSSR mnoho nezměnilo. SSSR nadále zhotovuje každý měsíc dostatek tanků pro vyzbrojení nové divize, dostatek děl pro vyzbrojení čtyř pluků a buduje sedm druhů ponorek.

Gen. Galvin také řekl, že NATO bude musit zmodernisovat svou zbývající nukleární schopnost v západní Evropě, jinak se tamní americké střely krátkého dopalu stanou technicky zastaralými. Francie, Spojené státy a Anglie musejí v rámci svého modernizačního programu zbudovat dálkové nukleární střely, které bude možno vypalovat z letadel; tyto zbraně však budou moci být zbudovány až teprve později v devadesátých letech.

Rovněž řekl, že podle smlouvy mezi Gorbačovem a Reaganem, podepsané v prosinci 1987, v příštích dvou měsících navštíví američtí vojenská odborníci 133 míst v SSSR a sovětská odborníci 25 míst v USA, aby zjistili na místě, že smlouva je opravdu prováděna. Gen. Galvin k tomu dodal, že „je překvapen, že Sověti takovou otevřenost v této věci připustili."

Sověti se asi řídí starým čínským příslovím: „Chceš-li podniknout vojenský vpád na západě, dělej velký hluk na východě." Právě úmysly Sovětů nejsou stále snadno prohlednutelné, protože se dosud svých světovládných plánů prostřednictvím marxistického komunismu nevzdali.

**Pravidelné české bohoslužby**  
jsou každou sobotu v 6:15 hod. večer  
v kostele Panny Marie Svatohorské  
v Cicero, Ill. - 2414, S. 61st. Ave.

## 49. MORAVSKÝ DEN

Ústředna Moravských spolků a Národopisný kroužek Ústředny pořádají výroční, pořadím již

49. Moravský den  
a sice v neděli

25. ZÁŘÍ 1988

opět v Union Hall na Joliet a La Grange Road v Countryside, IL.

Již několik týdnů se navčívuje rozsáhlý program tanců, zpěvů a zvyků z Moravského Slovácka, který jistě uchvátí všechny návštěvníky. Již dnes je hlášena řada zájezdů z různých míst USA i Kanady.

Při programu a k tanci bude vyhrávat známá kapela George Píchy.

Zaznamenejte si již dnes datum 49. Moravského dne - 25. září 1988.

## Letní požáry Prahy v historii věků

Před čtyřmi sty osmdesáti pěti roky se povíčila Malá Strana; jak čelit požáru, kterému podlelehla r. 1541. Poučení živlu nemělo však dlouhého trvání. Ze starých letopisů se dovídáme:

„Léta Božieho MCCCCIII ve čtvrtek 17. srpna po Nanebevzetí Panny Marie ve dne z dopuštění Božieho, nevědí vod koho, najprv oheň vyskočil náhle. Spálil domov na Malé Straně šedesát a lidí starých a dítek dvaecietma ve dvou hodinů; jeden pomohl druhému z ohně, a sám tam zuostal. Neb Malostranští dali svobodu hřiechuon zjevným, kostkáuom, rufiánuom, nevětskám, tancuom, věncuom, pikhartuom i protivníkuom kalicha Kristova, svůdcuom. Buoh nic zlého nenechává bez pomsty. Vietr tehďáz vobrátil se na Staré Město, nesl šindely rozpálené, že na několika místech jalo se i na břehu dříví, neb náramná byla tehďáz suchota, že děšť předtiem žádný za dva měsiece nepršal; ale pilnost Staroměstských oheň udusila: u sauseda hoří, opatř se!

Za necelých čtyřicet roků podlehla celá starobylá čtvrť i s mnoha objekty Hradu a velechramem sv. Víta ohni zase."

## Srdečné pozvání na rodinný piknik Klubu Domov z NSČK a Spolku sv. Vojtěcha z ČKJ

Srdečně zveme Vás, Vaše rodiny, přátele a známé na náš tradiční, letní rodinný piknik, který pořádáme v neděli 7. srpna 1988 v lesní rezervaci „National Grove No. 3" na 26. ulici v North Riverside.

Lesní rezervace „National Grove čís. 3" je kousek na západ od křižovatky 26. ulice a Desplaines na jižní straně 26. ulice, jak ukazuje náš plánec. Je to opravdu hezká a příhodná lesní rezervace s prostorným krytem proti dešti, kterou máme celou pro sebe.

Začátek pikniku je ve 12:00 hod. v poledne.

K dostání budou oblíbené piknikové speciality: bramboráky, opékané moravské klobásy, párky, burty, chléb s uzeným a kyselou okurkou;

## ČSNRA - ODBOČKA ŠTEFÁNIK

Jen připomínka našim členům, jejich rodinám a přátelům, že druhý tradiční piknik u br. lékárníka Holečka za spolusponsorství br. Jandáčka na Loon Lake se koná v neděli 21. srpna 1988.

Začátek ve 12 hodin v poledne.

Hosté jsou vítáni. Občerstvení si přinese každý s sebou. Studené nápoje a káva bude k dostání na místě. Nezapomente na plavky, zahrada je na jezeře s pěknou pláží na koupání.

Pořádající výbor.

domácí pečivo s kávou; chlazené pivo a oblíbené nápoje.

K tanci a poslechu bude vyhrávat známá hudba Koncertina. Přijďte si poslechnout a zazpívat naše písničky, které máme všichni stále tak rádi. Na programu jsou též dětské hry - se „sladkou odměnou" vítězům, tombola a volejbal.

Přijďte v hojném počtu a přiveďte mezi nás své přátele a známé, abyste s nimi prožili příjemné letní odpoledne v zeleni blízké lesní rezervace. Buďte tak hodní a pokud můž-

ete, přineste si své stolky a židle, neboť jak víte, v lesních rezervacích je jich nyní málo.

Těšíme se s Vámi se všemi na přátelské shledání v neděli 7. srpna v National Grove čís. 3 v North Riverside.

Za Klub Domov z NSČK:  
Otec Vojtěch Vít, O.S.B. -  
duchovní rádce  
Ludvík Pospíchal, předseda  
Klubu Domov  
Františka Uhlířová, tajemnice  
Anna Ryšavá, pokladní  
Za Spolek sv. Vojtěcha z ČKJ:  
Rudolf Solfronk, st.

MAPA



NATIONAL GROVE and  
Mc CORMICK WOODS

KLUB DOMOV Z NSČK A SPOLEK SV. VOJTĚCHA Z ČKJ  
srdečně zvou na svůj tradiční společný

## RODINNÝ PIKNIK

pořádaný  
V NEDĚLI 7. SRPNA 1988  
V NATIONAL GROVE No. 3  
na 26. ulici v North Riverside

Začátek ve 12:00 hod. v poledne

- \* Speciality „piknikové kuchyně
- \* Chlazené nápoje tuzemských i importovaných značek
- \* Vyhrávat nám budou muzikanti všemi našimi krajany oblíbené „Concertiny"
- \* Přijďte všichni, kdo chcete v letním vedru pookrát v přátelském ovzduší a v Boží přírodě!

LEKARENSKÝ TELEFON: DOMÁCÍ TELEFON:  
☎ 484-0106 ☎ 749-0281

Poslani léků vašim příbuzným či kamkoliv  
rychle a bezpečně vyřídí

## HOLEČEK PHARMACY

PH. MR. VLADIMÍR HOLEČEK, R.P.H.

NAPROTI BERWYNSKE RADNICI

6705 West 26th STREET, BERWYN, Illinois 60402

## DOBA "BĚHEM ROKU"

### 18. NEDĚLE "BĚHEM ROKU"

**VSTUPNÍ MODLITBA:** Bože, stůj při nás, služebnících — a na naše prosby odpověz svou dobrotou. — Oslavujeme v tobě svého Tvůrce — a spoléháme na tvé vedení. — Proto prosíme: — Obnovuj v nás a stále zachovávej, co je tobě milé. — Skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána a Boha, který s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků.

#### I. ČTENÍ Z DRUHÉ KNIHY MOJŽÍŠOVY. (Ex 16, 2-4, 12-15)

Celá obec synů Izraele reptala proti Mojžíšovi a Áronovi na poušti. Synové Izraele jim řekli: "Kéž bychom zemřeli Hospodinovou rukou v egyptské zemi, když jsme seděli u hrnců masa a jedli chléb dosyta. Vyvedli jste nás na tuto poušť, abyste umohli celé toto shromáždění hladem!"

Hospodin řekl Mojžíšovi: "Hle, sešlu vám jako déšť chléb z nebe. Lidé vyjdou a nasbírají si každý den dávku na den, abych je zkoušel, zda půjdou v mém zákoně nebo ne."

"Slyšel jsem reptání synů Izraele. Řekni jim toto: K večeru budete jíst maso a zrána se nasytíte chlebem. Poznáte, že já jsem Hospodin, váš Bůh!"

Když nastal večer, přilétly křepelky, že pokryly celý tábor. Zrána přikryla rosa tábor kolem dokola. Pokrývka z rosy se rozplynula a hle, napovrchu pouště bylo cosi drobného, šupinatého, jemného jako jíní na zemi. Když to viděli synové Izraele, ptali se navzájem: "Co to je? — neboť nevěděli, co to je."

Mojžíš jim řekl: "To je chléb, který vám Hospodin dává k jídlu."

#### 2. ČTENÍ Z LISTU SVATÉHO APOŠTOLA PAVLA EFESANŮM (Ef 4, 17, 20-24)

Bratři! Říkám vám a zapřísahám vás ve jménu Páně: Nežijte už tak, jak žijí pohané! Jejich smýšlení je neplodné.

Takhle jste se tomu přece o Kristu naučili! V jeho škole jste slyšeli — podle pravdy, která je v Ježíšovi — že se máte zhavít dřívějších způsobů života a přestat být člověkem starým, který se žene za klamavými rozkošemi — a přivede ho to do zkázy. Stále si obnovujte mysl po její duchovní stránce a oblečte člověka nového, který je stvořen podle Božího vzoru jako skutečně spravedlivý a svatý.

#### SLOVA SVATÉHO EVANGELIA PODLE JANA. (Jan 6, 24-35)

Když zástup sledal, že Ježíš ani jeho učedníci tam nejsou, vstoupili na ty čluny a jeli ho do Kafarnaum hledat. Když jej na druhém břehu moře našli, řekli mu: "Mistře, kdy ses sem dostal?"

Ježíš jim odpověděl: "Amen, amen, pravím vám, hledáte mě ne proto, že jste viděli znamení, ale proto, že jste jedli chléb a nasýtli jste se. Neusilujete o pomijivý pokrm, ale o pokrm zůstávající pro život věčný, který vám dá Syn člověka: jej ověřil jeho Otec, Bůh, svou pečeti."

Řekli mu: "Co máme činit, abychom konali skutky Boží?"

Ježíš jim odpověděl: "To je kutek Boží: abyste věřili v toho, koho on poslal."

Řekli mu: "Jaké znamení činíš, abychom viděli a uvěřili ti? Co dokážeš? Naši otcové jedli na poušti manu, jak je psáno: 'Dal jim jíst chléb z nebe'."

Ježíš jim řekl: "Amen, amen, pravím vám, chléb z nebe vám nedal Mojžíš; pravý chléb-z nebe vám dává můj Otec. Neboť chléb Boží je ten, který sestupuje z nebe a dává život světu."

Řekli mu: "Pane, dávej nám ten chléb stále!"

Ježíš jim řekl: "Já jsem chléb života; kdo přichází ke mně, nikdy nebude hladovět, a kdo věří ve mne, nebude nikdy žižnit."

## DOBA "BĚHEM ROKU"

### 19. NEDĚLE "BĚHEM ROKU"

**VSTUPNÍ MODLITBA:** Všemohoucí, věčný Bože, — odvážejme se narávat tě Otcem a prosíme: — Naplň naše srdce duchem opravdového synovství, — abychom se mohli ujmout našeho dědictví. — Skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána a Boha, který s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků.

#### I. ČTENÍ Z PRVNÍ KNIHY KRÁLOVSKÉ (1 Král 19, 4-8)

Eliáš šel na poušti cestu jednoho dne. Když tam přišel, sedl si pod jednu kručinku, přel si smrt a zvolal: "Už je toho dost, Hospodine, vezmi mi život, neboť nejsem lepší než moji otcové!" Lehl si a usnul pod tou kručinkou.

A hle — tu se ho dotknul anděl a řekl mu: "Vstaň, jez!" Podíval se a hle — a jeho hlavy koláč upečený na rozžhaveném kameni a džbán vody. Najedl se a napil a znovu usnul.

Hospodinův anděl se vrátil podruhé, dotknul se ho a řekl: "Vstaň a najez se, neboť cesta by byla příliš dlouhá pro tebe." Vstal, najedl se a napil a šel v sílu toho pokrmu čtyřicet dní a čtyřicet nocí až k Boží hoře Chersonu.

#### 2. ČTENÍ

#### Z LISTU SVATÉHO APOŠTOLA PAVLA EFESANŮM (Ef 4, 30-3, 2)

Bratři! Nedělejte zármutek svatému Božímu Duchu, který na vás vtíkl svou pečeti pro den vykoupení.

Daleko at' je od vás každá zahořklost, přehliřnost, hněv, hádání, nactiutřaštiví a všechny druhy špatnosti. Spíše buďte k sobě navzájem dobří, milosrdní a jeden druhému odpouštějte, jak i Bůh odpustil vám pro Kristovy zásluhy.

Ano, napodobujte Boha jako jeho milované děti a žijte v lásce, jako i Kristus miloval vás a vydal sebe za nás zcela v obět', Bohu velmi příjemnou.

#### SLOVA SVATÉHO EVANGELIA PODLE JANA (Jan 6, 41-51)

Zidové na Ježíše reptali, že řekl: "Já jsem chléb, který sestoupil z nebe." A říkali: "Což tohle není Ježíš, syn Josefův, jehož otce i matku známe? Jak tedy může říkat: Sestoupil jsem z nebe!"

Ježíš jim odpověděl: "Nereptejte mezi sebou! Nikdo nemůže přijít ke mně, jestliže ho nepřitáhne Otec, který mě poslal; a já ho vzkřísím v poslední den. Je psáno v proročích: 'Vlčci budou vyučeni od Boha'. Každý, kdo slyšel Otce a vyučil se u něho, přichází ke mně. Ne že by někdo Otce viděl; jen ten, kdo je od Boha, viděl Otce. Amen, amen, pravím vám, kdo věří, má život věčný."

Já jsem chléb života. Vaši otcové jedli na poušti manu, a zemřeli. Kdo jí chléb, který sestupuje z nebe, nezemře.

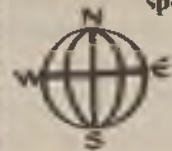
Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe; kdo jí z tohoto chleba, živ bude na věky. A chléb, který já dávám, je mé tělo, dané za život světa."

#### DISCOVERY TRAVEL, INC. 641 S. La Grange Rd. LA GRANGE, IL 60525

Pozvání příbuzných z Československa rychle-spolehlivě-bez poplatku, letenky za nejnižší ceny.

Všechny doklady vystavené naší kanceláří jsou notářsky ověřené.

Zařídíme pasy, víza, rezervace hotelů, aut, pojištění, překlady



Pro bližší informace a tiskoviny volejte:  
LIBBY BUCEK ☎ (312) 482-8515 kancelář  
☎ (312) 354-7707 večer domu

Otec Jiří Novotný S.J.

### 19. neděle v mezidobí

1. čtení: 1 Kr., 19, 4-8  
„Nejsem lepší než moji otcové“

Cyklus episod o proroku Eliáš patří k nejdramatičtějším částem Starého zákona. Eliášovo působení spadá do doby velmi kritické pro víru v jednoho Boha v Izraeli, kdy princezna z tehdy všemocného přístavního města Tyru, Jezabel, se stala israelskou královnou a snažila se povznést místní venkovské a horácké obyvatelstvo na kulturní úroveň svého velkoměstského rodiště, a to tím, že jim vnucovala kult svého boha Baala. Tím hrozilo israelskému náboženství nebývalé nebezpečí, a proto Hospodin vzbudil tohoto energického a neoblomného muže, aby mezi pouští a městy bojoval o záchranu víry v jednoho Boha, Yahve. Pro Eliáše to znamenalo nejen autoritu slova, nýbrž nezřídka i vyhnanství. Často musel utíkat před nepřáteli svými a Božími. I tentokrát se vypravil celý den cesty do pouště, aby utekl před královnou Jezabel, jež mu ukládala o život. Skoro bychom ho podezřívali, že to v té poušti chtěl skončit jednou provždy, aby jeho trampoty přestaly. Jak jinak vysvětlit jeho slova: „Už je toho dost. Vezmi si můj život, nejsem lepší než moji Otcové?“

Hospodin však nepustí tak snadno někoho ze svých rukou. I když nechá svého služebníka trpět, přece ho chrání a opatruje, protože mu bude ještě vzácným pomocníkem v prozíratelnostním plánu a jako takovému mu chce dát nebývalé zjevení své velebnosti. Při vši nervositě je to člověk vigorózní a jeho tělo pro svou únavu si vyžaduje odpočinku. Eliáš uléhá a usíná. V poušti. A v noci tam bývá velmi chladno.

Ale anděl ho budí: "Vstaň a jez." Přinesl mu pěkně vypečený chléb a džbán chladné vody. My při své hojnosti nedovedeme dobře ocenit tento pokrm. Už jako chlapec jsem si

Sales  
FULL TIME & PART TIME  
\$3000 PLUS per month.  
Multi-million dollar company  
looking for ambitious, bi-lingual people. Company training plus excellent company benefits. Real Estate license helpful but not necessary.  
Advancement to management  
Call:  
Mr. LEE ☎ 342-4746  
General Development Corporation

Doporučte Hlas národa  
svým přátelům a známým

říkával, proč Hospodin svému služebníkovu nepopřál něčeho chutnějšího a vydatnějšího, třeba kousek pečene. Ale v jeho době a pro člověka unaveného cestou v poušti, nemohlo být nic příjemnějšího než tento pokrm v podstatě lehký ale velmi posilující. Zatím si ho nechává zase odpočinout a usnout. Pak ho ale budí po druhé a okamžitě ho posílá na cestu až na horu Boží Horeb, což není nic jiného než Sinaj, kde Mojžíš dostal příkázání pro syny Izraelovy. Tam se mu má dostat nebyvalého vidění Boží přítomnosti, které svou malou okázalostí má připravit lid na příchod skromného Syna člověka.

**2. čtení: Ef., 4, 30-5, 2**  
**„Nezarmucujte Ducha Božího!“**

O svatém Pavlovi se říká, že to byl měšťák, který neměl dosti smyslu pro krásu přírody, pro básnické obraty a obrazy, jakými oplývají Písma prorocká a jakých užívá i sám Kristus Pán ve svých podobenstvích. Zde však vidíme, že dovede být velmi poetický: „Nezarmucujte Ducha Božího!“ Jak bychom jen mohli zarmucovat Boha, který je povýšen nad veškeré lidské city? Pro Pavla Duch Boží nebylo nějaké vzdálené mámení, které by se pohybovalo kdesi v oblacích, nýbrž bytost skutečná a přítomná, putující se svým křesťanským lidem tímto slzavým údolím a živě se zajímající o jeho duchovní blaho. Křesťan, který poznal velikost a vznešenost svého povolání, má podle toho také jednat a žít. Ducha Božího zarmucuje, když o své duchovní blaho nedbá. Všimněme si, jakým něžným způsobem se tu mluví o Bohu, který ve Starém zákoně projevoval svůj majestát a hrozil svým hněvem.

Při třech svátostech se nám říká, že jsme dostali zvláštní znamení Ducha svatého, pročež se ty svátosti nemohou opakovat, křest, biřmování a svátost kněžství. Z našeho textu vysvítá, že se jedná již o nauku biblickou. Vždyť i Pavel mluví o pečeti Ducha svatého. Pro něho tato pečeť připravuje křesťana na den vykoupění. Již staří Egyptané se pro případ soudu před svými bohy opatrovali zvláštní knihou, „Knihou mrtvých“, jež se nám zachovala v mnoha ilustrovaných exemplářích a jež jim měla být zárukou dobrého výsledku před strašným soudem podzemních mocností. Svatý Pavel mluví o tomto rozhodujícím dnu ne jako o soudu, nýbrž jako o vykoupění, protože si je jist, že

křesťan bude podle své víry žít a proto v ten den ho očekává ne odsouzení, nýbrž vykoupění.

Pavel vypočítává hříchy, kterých se má křesťan varovat a ctnosti, které si má osvojit. To všechno, aby se jako milované dítě připodobnil Bohu a žil v jeho lásce. A zase příkladem tu může být láska Kristova, která nás pudí, neboť Kristus se za nás přinesl v obět' a ta obět' byla Bohu velmi příjemná.

**Evangelium: Jan, 6, 41-51**  
**„Já jsem chléb živý“**

Evangelium začíná zvláštní poznámkou, že Židé reptají. Vidíme v tom narážku na Starý zákon, protože pokaždé, když Bůh je podrobil nějaké zkoušce, byli nespokojeni a reptali. Zde se Pán připravuje objasnit jim význam eucharistie, svého Těla své Krve jako pokrmu a nápoje a jejich reakce je stejná, jak tomu bývalo za stará. Jejich postoj k Bohu byl vždycky zdráhavý a Bůh je musel přivádět k zdravému smyslu buďto tresty, anebo nějakými ohromujícími zázraky. Máme dojem, že se s nimi nedalo jednat jako s rozumnými lidmi, kteří uvažují. A Kristus Pán od nich tentokrát vyžaduje, aby klidně uvažovali, potom co viděli velký zázrak rozmnožení chlebu.

Jen nazítří tohoto zázraku si Kristus Pán může troufat na tak významné tvrzení, že je to On, ten chléb, který s nebe sestoupil, dar přicházející s nebes, větší než byla sama mana, která pomohla starým Židům nezahynout v nehostinné poušti. Evangelista sám zdůrazňuje jak odvážný byl tento výklad Páně právě v Kafarnau, kde ho všichni znali. Jeho sousedé si živě vzpomínali, že mezi nimi žil jeho otec a matka. Pro ně není víc než sousedem, jak tedy mohl s nebe sestoupit?

Pán ovšem ví, v čem to vězí. Aby kdo pochopil slova Páně, musí dostat zvláštní milost od Boha Otce. „Nikdo nemůže přistoupit ke mně, když ho nepřítáhne Otec, který mne poslal.“ Pán má moc, kterou si nemůže nikdo jiný osopovat. „Kdo ve mne věří, má život věčný.“ A tu je všechno spojeno. Víra v Krista se projeví tím, že člověk přijme jeho Tělo jako pokrm. Ta víra dává život věčný. Proto ten chléb je chlebem života. Proto také sestoupil s nebe, neboť má neslýchané účinky, na které nejsme zde na světě zvyklí. Přitom Pán také vysvětluje, jak nutno chápat to, že nezemře ten, kdo jí jeho Tělo. Nejedná se o nějaké nekonečné prodloužení života, nýbrž o vzkrášení v poslední den.

\*\*\*\*\*

**Pozvání na naši tradiční Mariánskou pout' na Holy Hill**

Milí přátelé,

zveme srdečně Vás, Vaše přátele a známé na naši tradiční pout' na svatý kopeček do Wisconsinu.

Na holy-hillské putování jedeme v neděli 18. září t.r.

Vyjíždíme v 7:00 A.M. pohodlným autobusem od Cihak World Travel, Inc. - 6302 Čermákova třída v Berwynu; 795 - 9050.

Mše svatá s českým kázáním a zpěvem bude v 11:00 A.M. Po obědě bude pobožnost Křížové cesty v přilehlém lese - (za deštivého počasí v dolním kostele) - a před odjezdem svátostné požehnání v horním kostele. Předem mší svatou je možnost sv. zpovědi.

Z Holy Hill se budeme vracet v 5:30 P.M. a autobus zastaví - (nařízení společnosti z důvodů pojištění) - jen na zastávce, ze které vyjížděl - to znamená u Cihak World Travel, Inc., na Čermákově tř. v Berwynu.

Cena cestovního je za osobu \$22.00.

Na pout' na svatý kopeček wisconsinský zveme rovněž všechny ty, kteří s námi vždy věrně „putují“ auty, at' z Chicaga a

jeho okolí či Milwaukee, Kenosha, Racine, Philips a Cudahy.

Letošní pouti na Holy Hill se zařazujeme do desetiletí národní duchovní obrody, za kterého budeme duševně spojeni s našimi pronásledovanými bratry a sestrami v naší rodné vlasti za mořem. Program národní duchovní obrody vyhlásil minulého roku v prosinci kardinál František Tomášek s českými biskupy a ordináři a bude ukončen v roce 1997 oslavami milenia sv. Vojtěcha. Vstupním aktem k němu u nás doma byla národní pout' k uctění Blahoslavené Anežky s dvojhodinovou pontifikální mší svatou ve Svatovítské katedrále na Hradčanech, která jak všichni víme vyvrcholila mohutnou, důstojnou manifestací věřících.

Rovněž se budeme modlit, aby se uskutečnilo brzké svatořečení Blahoslavené Anežky a vysvěcení dalších Otců biskupů v rodné zemi za mořem. Spojení takto duchovně s našimi bratry a sestrami ve víře u nás doma - zvláště v letošním roce, kdy si připomínáme št'astná i osudová data jeho historie, budeme vyprošovat rovněž jako vždy ochranu našim rodinám v naší nové vlasti americké a prosit i za její ochranu.

Na pouti bude možnost

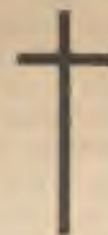
podepsat tak zvanou petici moravských katolíků, dožadující se oprávněných, náboženských požadavků věřících našeho rodného domova. Sám kardinál Tomášek doporučil její podpisování. Tím podpoříme úsilí našich bratří a sester ve víře o vyřešení problémů, které tam stále existují mezi státem a církví. Věříme, že tuto naši snahu vyjádření solidarity s našimi doma plně a v hojném počtu podpoříte. Petici až do svátku sv. Václava bude po holy-hillské pouti možno též podepsat vždy v sobotu večer v 6:15 P.M. při našich českých bohoslužbách u Panny Marie Svatohorské v Ciceru, anebo souhlas s ní a připojení Vašeho jména na ni poslat či zavolat redakci Hlasu národa.

Těšíme se na letošní společné holy-hillské putování.

Otec Vojtěch Vít, O.S.B. duchovní rádce Klubu Domov

\*\*\*

Šeky a Money Orders vystavte na Cihak World Travel, Inc. a pošlete je se svou adresou a telefonním číslem do jejich úřadovny. Můžete si tam zaplatit cestovní vyřídít též osobně. Cestovné je nutno zaplatit předem celé. V případě odřeknutí cesty se peníze nevracejí. O zájezd je každý rok velký zájem, a tak se přihlaste co nejdříve.



**ÚMRTNÉ OZNÁMENIE  
A POĎAKOVANIE**

*S trpkou bolesťou a hlbokým zármutkom oznamujeme rodine, priateľom a známim, že v Miami 22. februára 1988 v pondelok o 1 hod. odpolední (Stolica Petrová) nás náhle opustil na Božie zavolanie, môj drahomilovaný manžel, otec (otinko), brat, švager, strýc, pan*

**LADISLAV (Ladie) ŠTERBINSKÝ**

*Narodil sa 16. júna 1921 v Prešove na Slovensku.*

*Jeho telesné pozostatky boli s katolíckeho kostola St. Rose of Lima v Miami prenesené a uložené v „South Memorial Park“ k odpočinku na mieste: „Ja Som Vskriesenie a Život“, a čaká na Vskriesenie Krista Kráľa, ktorého tak miloval.*

*Bohoslužby sú obetované každý mesiac 22., a Gregoriánske sv. omše. 30 omší boli odslúžené a obetované za spásu jeho duše.*

*D'akujeme všetkým, kdo si s nami na neho v modlitbe vspomenou!*

**Iren M. Šterbinská, manželka;**

**Irenka Šterbinská - Glaser, dcerka;**

**Teodor a Irma Šterbinsky, brat s manželkou na Slovensku;**

**Laruška, Beni, Jakub J.B., vnučence;**

**Dr. Joel Štefan Glaser, zat';**

**Arnošt, Jetta a Maria Marchalin,**

**švager s manželkou a dcerou v Anglii;**

**Maria, Juraj Truchlik, švagrína, synovec;**

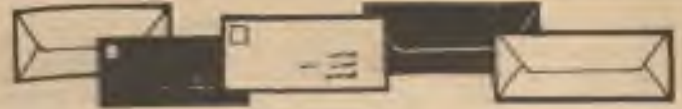
**Maňka, Otika, Nelca na Slovensku;**

**Bobbie Glaser, Janet, Daniel a Michael v USA.**

*Pán Boh neberie život  
svojím drahým,  
ale premenuje Ho  
na život Večný!*

*Už si ho premenil.  
Vďaka Bohu!*

# DOPISY našich čtenářů



## Lima - Peru

### Jižní Amerika

Důstojný Otče, drahý spolubratře,

srdečně zaplat' Pán Bůh za zaslání Hlasu národa.

Na počátku letošního března moje nemoc se zhoršila tak, že náš p. farář a p. ředitel mysli, že je to poslední můj den. Náš lékař žádal okamžitou operaci. Také já jsem očekával jistou smrt. V nemocnici lékaři byli jiného mínění; změnili jen léky a doposud jsem na světě, i když záchvaty jsou téměř denní. Tento dopis jsem chtěl skončit před třemi týdny, ale nejde to.

V máji jsme měli v Limě pátý „Congres Eucarístico - Mariano” - republicas bolivarianas - (Bolivia, Colombia, Ecuador, Panama, Venezuela a Peru). Kongres započal 7. května a skončil po slavné mši svatých svatým Otcem 15. května.

Lima má 4 a půl milionu obyvatel. Se sousedním přístavem Callao zde žije celá třetina obyvatel Peru. Arcibiskupství Lima má kardinála Landazuri a 6 světících biskupů. Právě dnes hlásí noviny, že byl jmenován sedmý pomocný biskup, který terpve má 40 let a je nejmladší z biskupů v celé Latinské Americe. V naší arcidiecézi je 208 kněží světských a 2150 řeholních a přes 2160 řádových sester. Kongres byl připravován po celý loňský rok. Cílem bylo získat věřící k živé účasti duchovní a sociální práci s farářem, aby se věnovalo více péče chudobným. Sousední fary

byly sdruženy v děkanáty, řízené jedním z farářů. Každá fara se dělí na menší okrsky pod správou laika - „misionáře”, který spolupracuje s farářem na duchovní a sociální péči. Láhnové pomáhají v kostele, nosí starobným a nemocným svaté přijímání. Farář navštěvuje rodiny a tato praktika prý dává dobrý výsledek. Přesto je práce nadbytek. Je velká lhostejnost ke křtu sv. Jsou rodiny, které jdou pravidelně na mši svatou, ale mají 2-4 děti nepokřtěné. To samé platí o manželství. Nemaťou vinu na tom všem má zdejší starý zvyk „Sirvinakuy”, to je manželství na zkoušku. Všichni jsou věřící, ale jedni žijí „na hromádce”, jiní se spokojí s manželstvím civilním. Nemaťe problémy máme s „pueblos jóvenes”, to je „bariadas”, které se množí jako houby po dešti.

Každý den kongresu ráno byla modlitba sv. růžence po ulicích farnosti a končila mší sv. Denně byly konference o stavu církve v Lat. Americe, každý den o jedné z republik, konference o Eucharistii, a o 7 hodině večer procesí až na „Campo Eucarístico” v San Miguel, kde byla slavná mše svatá.

První den ráno 7. května bylo procesí k Panně Marii na Moro Solar, které skončilo v poledne mší svatou. O sedmé večer slavné uvítání sv. Otce, arcibiskupa z Madridu, kardinála A. Suquia, který kongres zahájil.

Druhý den byla slavná mše

svatá na Campo Eucarístico. Toto campo v San Miguel bylo plánováno pojmut 3 miliony osob. Je to osada na rozhraní Limy a Callao. Hlavnímu oltáři vévodil železný kříž 38 metrů vysoký, na levé straně oltáře byla tribuna pro 1500 zpěváku, kteří oblečení v barvách bílé, žluté a červené tvořili vlajku Vatikánu a Peru. Bylo připraveno 1000 ciborií a 2 miliony hostií ku sv. přijímání. Celý 9. květen byl věnován Bolivii; na farnostech se neslo sv. přijímání starcům a nemocným a přednášky byly věnovány spleťtým problémům církve v Bolívii. Desátý květen byl den Kolumbie, jedenáctý den Equadoru; na farnostech byly hromadné křty a biřmování. Den 12. května byl věnován neklidné Panamě a modlitby prosily za sociální spravedlnost pro její pracující lid.

Sv. Otec přiletěl v 6 hod. večer. Byl uvítán presidentem s chotí: proslov našeho presidenta byl jedinečný. Podél cesty z letiště do Limy - 12 km - vítalo sv. Otce kolem 2 milionů lidí; o 7 hodině „papamobil” stanul před katedrálou, kde byl uvítán naším kardinálem, arcibiskupem Landazuri. Pak sv. Otec vyšel na atrium katedrály, pozdravil lid na náměstí, kde se tísnilo 20 tisíc osob. Následovala modlitba sv. Otce před sochou P. Marie de „Evangelización” a vložil do jejích rukou „zlatou růži”. Tato socha je prvá, která došla do Peru jako dar španělského krále a císaře Karla V.

15. května bylo zakončení kongresu sv. Otcem. Ráno o 7 hodině bylo vysíláno „Poselství sv. Otce vězňům”; o 8 hodině jel sv. Otec navštívit presidenta, v 9 hod. posvětil nový kostel sv. Růženy z Limy a v 10 hod. ráno na Campo Eucarístico byla mše svatá. Se sv. Otcem koncelebrovali: kard. Cassaroli, kard. Landázuri, kard. Suquia de Madrid, Silva de Chile (emerito), arcibiskup Muñoz Vega de Quito (emerito); mimo to 80 jiných biskupů a arcibiskupů. Při Ofertoriu sv. Otec dostal mnoho

darů. Po mši sv. pronesl „meditación dominical”, modlil se Regina caeli, potom byla výstava Nejsv. Svátosti a požehnání. Veliké ticho došlo sv. Otce. Na mši sv. bylo požehnání sv. Otec prohlásil zakončení kongresu a odejel na nunciaturu (7 km). Odpoledne ve 3,30 měl konferenci s biskupy peruánskými, žádal větší zájem o kněžské povolání, hlavně mezi domorodci. Potom byla schůze s řeholnicemi. Vrátil se na nunciaturu, kde jej očekávalo několik set mladíků. Mluvil k nim volně, aby přemáhali zlostředěným tichem. Bylo to ticho víry, nakonec jim dal požehnání a šel na večeri do zahrady, kam bylo pozváno mnoho hodnostářů...

V pondělí 16/5 v 8 hod. ráno odejel na letiště, kam se s ním přišel rozloučit zase president s řadou hodnostářů. Po proslovu na rozloučenou president poklekl a žádal o požehnání pro svou rodinu i celou zemi. Sv. Otec pak doprovodil až k letadlu, ktere vzlétlo po 9. hodině.

To byly krásné dny, plné nadšení, ale přesto jde Latinská Amerika nábožensky zatím stále s kopce dolů...

Se srdečným zaplat' Pán Bůh, Váš vděčný spolubratr

J. Soukup, SDB.

\*

Drahý Otče misionáři Jaroslave i když se Vám to možná ani nezdá, ze svého misionářského působení v Africe před třiceti lety jsme měli při misijních pracovních schůzkách docela jasnou představu o tom, jaké jsou nově vzrůstající misijní problémy rychle se vyvíjející Afriky, a jaké problémy čekají v blízké budoucnosti jen „na povrch” na křesťanství obrácené národy Jižní Ameriky a Asie. Velmi iniciativních a velmi praktických návrhů o tom, „jak na to jít”, nikdy při těch studijních schůzkách nás misionářů v Africe nechybělo. Jenomže: chtělo to specialisty v ethnografii, opravdové znalce

domorodých kultur, zvyků, tradic a řečí, schopné propagandisty na radiu a televizi, praktické učitele, znalce vztahů mezi dělníky a podnikateli atd. Na to všechno bylo potřeba v první řadě peněz, které - bohužel - si církve v misiích dosud vydělat nedovede, ačkoliv by na to stačil dobrý filmař, schopný komentátor a schopný obchodník, kteří by uměli prodat své dokumentární filmy světovým a zvláště americkým TV stanicím. Inu, i k tomu snad jednou dojde! Nové generace misionářů to snad na začátku 21. století dokáží, protože budou mít podnikavější představené, než jsme měli my.

Hlavně mám, drahý Otče, radost z toho, že Vás lékaři závčas „vyrvali z hnátů té kostnaté s kosou”, a jsem přesvědčen, že v tom spatřujete jasný důkaz toho, že Vás tu Kristus Pán ještě potřebuje.

Za popis návštěvy sv. Otce v Peru Vám ze srdce děkuji. Čtenáři H.N. budou mít Vaši očitou zprávu určitě rádi.

Pán Bůh Vás ve zdraví uchovej a zase se nám někdy ozve!

V Boží lásce Vás  
Fr. Vojtěch Vít, O.S.B.

## Hamilton, Ont. Canada

Letos připadl 13. květen na patek a pro příbuzného našich krajanů v Kanadě byl nejtěšnějším dnem v jeho životě.

Jacek Olszak, 24 roky starý Polák, je synem prvního bratrance mé choti Czeslawy. Bydlel s námi v domě poslední dva roky, jako žadatel o politický asyl v Kanadě.

Automobilové neštěstí se stalo vinou řidiče těžkého nákladního auta, který po dešti prudce zabrzdil, zajel smykem do protisměru a převrátil se s nákladem kamení na auto Jacka. Jeho auto bylo pod velkou tíží zcela zploštěno až k zemi. Trvalo to 90 minut, než se dvěma jeřábům podařilo zdvihnout nákladní auto a hasiči mohli odřezat dolu stlačenou střechu Jackova auta. (Museli rozstříhnout i botu, aby osvobodili Jackovu nohu.) Sedadlo se pod tlakem střechy auta zhroutilo k podlaze a tak vznikla mezera pro hlavu Jacka a celé tělo s přitlačeným hrudníkem. On mohl hýbat jen prsty jedné ruky. Celý čas však viděl vlastní obličej v uvažném vnitřním zrcátku auta, které spadlo na posílanu. Na tom zrcátku me-

## Our 105th Year

A FRIENDLY SAVINGS INSTITUTION SERVING A GREAT COMMUNITY

SAVING IS CONVENIENT HERE!

Every feature of our association is designed with safety, increased earnings and convenience for you in mind.

For your convenience: — a Save-by-Mail plan, — easy-to-serve-you office facilities, — fast service, — free parking. Come in.

Satisfying friendly service

CORNER 26TH & PULASKI CHICAGO, ILLINOIS 60623 PHONE: 277-8500

7345 W. 25TH ST. N. RIVERSIDE, IL. 60546 PHONE: 442-5700

# SECOND FEDERAL SAVINGS

Member of Federal Home Loan Bank System

Road 12 & Grand Ave. FOX LAKE, ILL. 60020 ☎ 587-6311

INSURED SAVINGS —up to \$100,000.00— by Federal Savings and Loan Insurance Corp.

## Msgr. Dr. Ludvík Němec,

zasloužilý kulturní pracovník a budovatel České národní kaple v bazilice Neposkvrněného Početí ve Washingtoně, D.C.,

zemřel po delší nemoci v nemocnici v Pensylvánii ve středu 22. června 1988.

K jeho životnímu dílu a pohřbu se vrátíme v příštím čísle.

Redakce

stále zavěšený rúženec, dar od tety Czeslavy, který jsme koupili a nechali posvětit ve Fatimě. Neštěstí se událo hned naproti katolickému kostelu sv. Františka Xaverovského ve Stony Creek, Ont., kde je kaplanem náš dp. Jiří Macenauer. On byl v té době na dovolené a na návštěvě v Evropě - v Římě. Právě tehdy se před kostelem procházeli místní farář s druhým kaplanem a tak se na místě srážky modlili. - Stalo se tak 13. května 1988, ve výroční den zjevení P. Marie Fatimské a atentátu na sv. Otce Jana Pavla II. Jacek Olszak k překvapení všech záchránců byl živ, zůstal celý, jen pohmožděný a tak mohl hned druhý den, 14. května, splnit svůj slib a jak předpisuje emigrační proces, přistoupit k svému civilnímu sňatku se snoubenkou, sl. Evou Pasionek z Hamiltonu (církevní sňatek je zadán na pozdější dobu, dle předpisu.) Obyvatelé celého kraje si dosud vykládají o zázračném zachránění života tohoto mladého Poláka. Bohu díky!

Je pochopitelné, že výše uvedený neobyčejný případ hluboce zapůsobil i na mnohé další známé. Vidíme v tom ruku Boží, když máme před zraky náš společný nastávající úkol **POSTAVIT ČESKÝ PAMÁTNÍK VE FATIMĚ.**

S pozdravy Váš v Kristu Pánu a Marii

Václav J. Vostřez

## ÚV KSČ a občanské iniciativy v Československu

Na schůzích Komunistické strany Československa byla projednávána současná situace občanských iniciativ a jejich činnost. Za tím účelem byly vypracovány informace, pokud se týká složení a činnosti těchto iniciativ, jakož i výzva k členům strany, aby zintenzivněli svou činnost a čelili vlivu „nepřátel socialismu.“

Podle těchto direktiv je povinností všech orgánů a organizací kom. strany znát situaci, „znát organizátory nepřátelských akcí a zabránit, aby ovlivňovali veřejné mínění.“

Zvýšená aktivita těchto „nepřátel socialismu“ se přičítá tomu, že na letošní rok připadá několik důležitých výročí. Občanským iniciativám se také vytýká, že svým jednáním a svou činností podkopávají socialistické zřízení.

Direktivы ÚV KSČ pak podávají detailní informace o občanských iniciativách, které jsou t.č. v Československu činné. Největší vina na této

## Loučíme se s paní Marií Beranovou

Z Kanady došla krátká smutná zpráva, že tam při automobilové nehodě zemřela paní Marie Beranová, věčná čs. vlastenka, manželka bývalého ministerského předsedy, Rudolfa Berana. Její syn Rudolf byl při téže nehodě též zraněn.

Pohřeb Marie Beranové se konal ve středu 27. července v Torontě. Za Republikánskou stranu v exilu promluvil její

Z vyprávění

Marie Beranové

(Jak to skutečně bylo)

V myslí se mi vracela celá ta zběsilá, bolševická kampaň proti Rudolfovi Beranovi, která si našla cestu až do USA. Ve „Věku rozumu“, časopisu zkomírající krajanské frakce Krčmářovy komunistické páté kolony, m. j. čteme:

Největší pozornost vzbudil nálezkem pokladu, který Beranová zakopala v bažantnici v Pracepovicích. Byla tam m. j. odkryta metrová socha sv. Václava na koni, Myslbekovo dílo z bronzu. Jako by právě tato plastika charakterizovala politické krédo reakcionáře R. Berana. Právě Beran to byl, kdo po demisi presidenta Beneše prosadil do funkce hlavy tzv. druhé republiky svého souvěrce dr. Emila Háchu.

situaci se přičítá Chartě 77, jejímž cílem prý je vytváření dalších nových nezávislých iniciativ, které by existovaly paralelně vedle oficiálních organizací a institucí, a které by mohly ovlivňovat veřejné mínění lidu.

Mezi tyto „nelegální“ iniciativy patří: Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných (VONS); Společnost přátel USA (SPUSA); Ekologický výbor; Jazzová sekce; Nezávislá mírová skupina; Nezávislá iniciativa za demilitarizaci; Různé „nelegální“ iniciativy římsko-katolické církve a pod.

Velké zlo také vidí „direktivы“ v tom, že Charta 77 pořádá různá fóra, kterými se snaží proniknout do dělnického prostředí a mezi mládež. Dalším takovým „zlem“ jsou dokumenty Charty 77, které jsou zveřejňovány v zahraničí, a jejichž údajným cílem je zdiskreditovat vládu Československa. Pokud se zveřejňování dokumentů Charty týká, velká vina se přičítá Radiu Svobodná Evropa, Hlasu Ameriky a BBC.

-afa-

dlouholetý předseda Martin Hrabák, jehož článek „Z vyprávění Marie Beranové“ v Novině z října 1985, který přikládám, je nejvěrohodnějším obrazem trpětelky, osvětlující více než stručný nekrolog. Je v něm promítnuta trnitá cesta Marie Beranové za nacismu i za komunismu.

Marie Beranová by se byla dožila sta let 25. února 1989.

Přemek Kocián

Rudolf Beran si ze svatováclavské tradice vytvořil kolaboranství, za které odpovídal před soudem 21. dubna 1947. Byl odsouzen na 20 let těžkého žaláře a jeho majetek zcela propadl ve prospěch státu. Ovšem jen část jeho majetku se podařilo vrátit lidu.

Zbyněk Kožnar

„L'udové zvesti“

Teprve ve dnech 3. a 4. srpna 1980 jsem měl příležitost vyslechnout nadmíru zajímavé a drásavými zkouškami prostoupené vyprávění choti Rudolfa Berana.

Navštívili jsme Shebeshedong, blíže Perry Sound, v provincii Ontário, kde jsme se zdrželi dva dny. Tam si Břetislav Beran postavil prostornou chatu pro sebe a svoji devadesátiletou matku. Slouží k dojížděním o víkendech a o svátcích z hlučného velkoměsta Toronto. Břet'a, jak mu říkáme, pilně pracoval, chtěl matce vynahradiť dlouhá léta jejího strádání a utrpení. Chtěl, aby měla kolem sebe kousek přírody, kterou tak milovala. Maminka nezapře selskou krev i na této skalnaté lesní planině, do které zasadila kytičky i trochu zeleniny. O sklizeň se s ní dělají zajíci a králíci.

V předjaří pražského jara 1967, v době, kdy se pomalu začínaly dostávat na veřejnost zločiny režimu, dostala paní Beranová povolení k výjezdu z Československa. Odletěla do Kanady za syny a snachou.

Marie Beranová, rozená Pilařová, se narodila 25. února r. 1889 v polabské obci Ohaře u Kolína. Měla čtyři bratry, z nichž dva vystudovali a dva zůstali rolníky. Otec Václav a matka rozená Robovská, hospodařili na 200 hektarovém statku. Mívali 14 párů volů, 6 párů koní a 100 kusů hovězího dobytka.

S Rudolfem Beranem se seznámila v roce 1910 na exkurzi agrárního dorostu do Švýcar, spojeného s výletem do Alp. V romantickém prostředí, vysoko

v horách, se Rudolf Beran ztratil a když se po krátkém dobrudivství opět dostal zpět k výpravě, vzbudil pozornost děvat. Jeho oko padlo na Marii Pilařovou. Tehdy měl, ještě mladý Beran, za sebou již kus politické kariéry. Rodiče Marie Pilařové z počátku této známosti nepřáli. Mladý Beran stál totiž věrně po boku Antonína Švehly, který razil heslo: „Venkov jedna rodina“. Zatímco Pilař byl v táboře agrárního konzervativce, Karla Práška. Rudolfova houževnatost a vytrvalost Marie, nakonec zvítězily. V roce 1915 bylo požehnáno jejich sňatku v chrámu Panny Marie Sněžné v Praze. Nevěsta dostala značné věno, které později umožnilo koupit statku. Odtud tedy pocházel majetek, pro který bylo později útočeno na Berana zleva i zprava. Paní Beranová se starala o domácnost a výchovu dětí. Veřejného života se nezúčastňovala.

Rudolf Beran byl poslancem za župu českobudějovickou po celou dobu trvání první republiky. Po Švehlově smrti byl zvolen předsedou Republikánské strany, ve které byl do dvacátých let generálním tajemníkem.

V této těžké práci potřeboval osvěžení duševní i tělesné. Miloval výtvarné umění a mezi jihočeskými výtvarníky měl řadu přátel. Měl sbírku obrazů, sošek a porcelánu. Byl pravodátným myslitelem, pro kterého kouzlo čekání s rozbřeskem rána, kouzlo Boží přírody bylo součástí myšlivosti.

Úder Gestapa se dostavil v květnu 1941. Syn Břetislav si dobře pamatuje, že Gestapo vniklo v 9 hodin dopoledne současně do bytu v Praze a do kanceláře v Praze II na Havlíčkově náměstí, č. 10. V krátkém čase po zatčení využili nálezu několika balíčků potravin připravených k doručení rodinám, jejichž živitelé byli ve vězení nebo v koncentráku. Tento nálezk v Beranově kanceláři použili k propagačnímu tažení. Ve stejnou dobu byl s Beranem zatčen i předseda sociálně demokratické strany Hampl. Gestapáci doplnili zásoby potravin i šatstva, vše ofotografovali a spustili proti oběma představitelům rolníků a dělníků nenávistnou kampaň. Tvrzení o nálezu velkého množství ponožek u Berana, bylo i pro tehdejší dobu málo přesvědčivé. Žalobu osobně zastupoval K. H. Frank. Žádal u Lidového soudu pro Berana smrt. Důkazy, které Gestapo na Pankráci vytlouklo z redaktora Jošta a druhých, stačily na deset let. S výměrem trestu nebyl Frank spokojen a

přidal k tomu ze své protektorátní pravomoci i vnučenou správu statku, který polovinou patřil paní Beranové. - Paní Marie k tomu dodala: „Vnučený správce Svoboda, odváděl pravidelně mně a našim dětem deputát, ze kterého jsme byli živi. Po válce, ministr D'uriš, zabavil nám svévolně a bezprávně statek ještě před vyjítím presidentských dekretů a nikdo se nestaral, z čeho budeme žít.“

\*

Rudolf Beran si mohl ušetřit utrpení v nacistických vězeních, kdyby byl vylíčil K. H. Frankovi, vztah Republikánské strany k Benešovi v barvách, Frankem naznačených. Beranova izolace zapříčinila, že nepředpokládal tak neúprosný bolševický příval. Beran věřil ve svoji nevinu a neuposlechl ani dvojího varování čs. styčného důstojníka, aby se svojí rodinou odešel do zahraničí.

Strakonice Američané obsadili 5. května 1945. 15. května si přišli pro Berana četníci. Beran měl právě u sebe na obědě amerického generála Roberta, který s dalšími generály bydlel v Beranově bažantnici. Beran požádal rodinu, aby jej u hosta omluvili a odejel s četníky do Strakonice. Odtud ještě téhož dne byl odtransportován do Prahy. Tím červánky svobody pro Rudolfa Berana úplně pohasly. Po odsouzení putoval žalářními kobkami až do své smrti.

Pro Marii Beranovou nastaly další mnohé, smutné a těžké povinnosti. Nebylo lehké dostat povolení k návštěvě manžela ani za nacistů, ani za vlády Národní fronty. Pro vězně taková návštěva znamenala velkou posilu, byť to byl jen polibek, stisk ruky, pohlázení pohledem a někdy, kradmo, i kousek jídla. Při návštěvě svého manžela na vězeňském statku Javorníku mu paní Beranová naznačila, že jeho přátelé mu nabízejí spolupráci, čili, že mají promyšlenou možnost útěku. Beran nabídku zavrhl: „Tento dozorce je slušný člověk. Je ženat a má dvě děti. Dovolil mi i při dnešní návštěvě trochu více svobody, abychom si mohli pohovořit, ale řekl mi: Berane, jestli utečete, budu viset! Manžel se opět zamyslel a dodal: „Nemám nikoho na svědomí, nemohu to udělat, neutěču.“

Po únoru 1948 se život manželky odsouzeného Berana značně zhoršil. Komunisté překonalí nacisty. Na svůj statek nemohla vkročit, neměla příjem a nemohla dokonce ani vyzvednout uschované předměty, které byly poschovávány z doby nacistické. Vzhledem k vlastnostem zakořeněným v její

(Pokračování na str. 8)

## Loučíme se s paní Marií Beranovou

(Dokončení ze str. 7)

povaze, začala s malým hospodářstvím. Nejprve si obstarala slepice. Přfbuzný, který dostal poslední povolení k zabíjačce, jí štědře podaroval. Těchto dobrot však již neužila. Lokální, trestní údy režimu zakročily a provedly v Pracejovicích razii. Postrašily pod pohrůzkami obyvatelstvo, aby odevzdalo uschované věci „vesnické bohačky“ Beranové. Sami „orgánové“ prohlásili, že mnoho věcí bylo rozkradeno, ovšem - bolševiky především.

Marie Beranová byla zajištěna 23. ledna 1951 a 17. května, ve veřejném líčení, odsouzena tříčlennou komisí ONV k šesti letům žaláře. S těmi dvaceti slepicemi (14 jich patřilo sousedce) a sklenicemi zavařeného masa, neměli komunisté dost látky, aby mohli zostudit dobré jméno Beranovy manželky. Sáhli k třídnímu původu, k oceňování sbírky výtvarného umění, které Beran miloval a shromažďoval.

Odůvodnění rozsudku:

\*\*\*

„Odsouzená je dcerou velkostatkáře o výměře 200 ha. Její bratr byl rovněž velkostatkářem. Celé své mládí se v tomto společenském kruhu

pohybovala, navštěvovala 2roční německý internát, byla členkou agrárního dorostu a vdala se za tajemníka selského dorostu Rudolfa Berana.

I v tomto manželství se stále pohybovala v agrárních kruzích a postupem doby, když její manžel se stal tajemníkem agrární strany, pak jejím generálním tajemníkem a později předsedou agrární strany, vystoupila na nejvyšší společenský agrární, politický a vládní žebřík. To vyvrcholilo pak v roce 1938, když se manžel stal jako agráráník předsedou vlády.

Odsouzená neodevzdala umělecká díla, jako obrazy, kříže, sochy, šperky, přibory, kožesiny, bytové zařízení, koberce, atd. ve značné peněžní a kulturní hodnotě, kteréžto předměty byly vlastnictvím jejího manžela Rudolfa Berana a jako takové byly v důsledku jeho odsouzení soudem konfiskovány.

Rovněž tak měla odsouzená 12 dolarových bankovek a 1 belgický 5ti frank. Tyto valuty měly být podle §8 zák. čís. 92/1946 Sb. ve znění zákona čís. 184/1948 Sb. (devisový zákon) v 10ti denní lhůtě po nabytí odvedeny Státní bance čs, což odsouzená neučinila a valuty měla od r. 1949.

U odsouzené event. u Míškové z Pracejovic bylo nalezeno velké množství zboží denní pot-

řeby, zvláště potravin jako mouka, cukr, sádlo, maso a jiné tuky, mléko, kakao, káva atd., které jí patřilo a které z nedůvěry a odporu k hospodářskému systému hromadila a odňala oběhu a spotřebě.

Měla dále v držení a vlastnictví více střeliva různé ráže do loveckých kulovnic a jiných vojenských zbraní, ačkoliv k tomuto držení neměla povolení ONV, jak vlastně vyžaduje ustanovení §2 a 9 zákona čís. 162/1949 Sb.

Z tohoto vylíčení jest tedy jasné patrné, že odsouzená je osobou, v níž jsou zakořeněny v plné míře staré předsudky, starý poměr ke společnosti, ke státu, k právu, jak je chápal starý kapitalistický systém a jehož byla odsouzená reprezentantkou. Že tedy jde o osobu z řad bývalé kapitalistické reakční vládnoucí třídy a nepřítelky nového socialistického řádu.”

\*\*\*

Z vězení ve Strakonici byla přemístěna do Písku a naposledy do Českých Budějovic. Ve vězení záhy poznali, že Marie Beranová je dobrá kuchařka. Přidělili jí do vězeňské kuchyně, kde vařila ke spokojenosti osazenstva i vězňů. Při presidentské amnestii, dne 4. května r. 1953 byla propuštěna. A nyní, tato oběť třídního bezpráví, neměla kam jít. Rozhodla se pro Pracejovice. Bylo to v době, kdy

probíhala měnová reforma. Potřebovala bačkory. Proměnila tedy svoji vězeňskou mzdu za 30 nových korun a koupila si je. „Reálný socialismus“ ji skutečně doslova očistil od všeho. Našli se i v této době dobří lidé, jako paní Krejčová ze Strakonice, která ji poslala troje boty, tři zástěry, troje šaty a nástěnné hodiny. Sestřenice poslaly prádlo a přibory. Na půdě se našla stará skříň a s touto skromnou výbavou začínala Marie Beranová nový život po skoro tříletém vězení. Nevěděla z čeho bude žít a proto si obstarala práci v hotelu „U růže“ ve Strakonici. Nastoupila tam místo druhé kuchařky. Po onemocnění revmatismem, pracovala u zahradníka.

\*

V září 1953 navštívila svého chotě ve vězení v Leopoldově a vypráví: „Byl přepadlý, ale radoval se z toho, že já jsem na svobodě.“ Beran snášel útrapy statečně a s dobrou myslí. Existují vzpomínky řady vězňů, kteří ho poznali a obdivovali ho. Zajímavě to vylíčil Jan Filípek v knize „Ve stínu šibenice“. Všichni Beranovi spoluvězňové vyprávějí o jeho statečnosti.

Beran onemocněl bronchitidou v únoru 1954, ale i za velkých mrazů musel na povinnou vycházku. Nachladil se a dostal zápal plic, kterému podlehl 28. února 1954.

V roce 1959, když bratrovi paní Beranové zemřela žena, požádal jí, aby se vrátila do Ohaře a vedla mu domácnost. V Ohařích, kde měla řadu známých z mládí, se cítila po přežitém utrpení přece jen trochu lépe. Dech rodné vesnice nebyl prostoupen jedem nenávisti bolševické propagandy. Lidé k ní byli všeobecně hodní, spolužačky a přítelkyně z mládí jí vřele přijaly.

Když bratr po roce zemřel, odkázal zahradu a obytný dům synovi a sestře Marii zajistil právo obývání v domě. Zemědělská půda byla spravována JZD. V roce 1965 ji postihla další tragedie. Synovec, se kterým bydlela, zemřel na tuberkulózu. Cítila se opět velmi opuštěna a s vystupňovanou touhou být se svými dětmi pohromadě, podala žádost o vystěhování. V roce 1967, kdy se poměry v Československu měnily a zlepšily, bylo jí na jaře 1967 vyhověno.

Toto jest v kostce shrnuté vyprávění paní Marie Beranové na Shebeshekongu a o rok později, 23. a 24. července 1981, bylo zachyceno na magnetofonové pásce u nás v Clevelandu. Svou trnitou cestu nám vylíčila s klidem, duševní vytrvalostí, svěžestí a pohotovostí.

Končím s obdivem a s úctou k této české ženě, která tak statečně dovedla snášet svůj těžký úděl.

Martin Hrabík

## NINETEENTH ANNUAL POLKA FEST

sponsored by:

CZECH DANCERS POLKA CLUB, INC.  
Metamora, Ohio

SUNDAY - AUGUST 7

Polka Mass 10:30 A.M.

Dinner 11:30 A.M. - 5:00 P.M.

Program 3:00 - 3:30 P.M.

Continuous Music 12:30 - 9:00 P.M.

JOE BENO of Cleveland  
alternating with

HANK HALLER of Cleveland

REFRESHMENTS AVAILABLE \* PASTRIES  
WOODEN DANCE FLOOR \* FREE PARKING  
SELF-CONTAINED CAMPERS WELCOME

Czech Style Goulash

Admission: \$4.00 Adults \$2.00 Students

Bus From Karlin Leave 8:00 A.M.

\$25.00 includes Bus, Drinks on Bus & Admission

☎ 663 - 8944 F. Soukup

☎ 883 - 4760 Joe Kocab

## VELIKÁ PŘÍLEŽITOST PRO ŽIVOTNÍ KARIÉRU

„General Development Corporation,” jedna z nejrychleji rozstoucí firem na Floridě, hledá schopného, iniciativního a průbojného

OBCHODNÍHO ZÁSTUPCE

pro chicagskou oblast; - (celodenní anebo částečně zaměstnání). Kvalifikované zájemce zdarma zapracuje. Licence není nutná. Časově výhodná (pohyblivá) pracovní doba. Výborná provize a pojištění. Uchazeči znalí cizích jazyků mají přednost.

Pro interview volejte:

Ziggy ☎ (312) 452 - 6470

## NABÍZÍME KRÁSNÉ ČESKÉ KAZETY

Dvě kazety české lidové hudby, vhodné pro obdarování sebe i svých známých můžete objednat na adrese:

EAST BERNARD CZECH SINGERS,  
c/o Martha Viktorin, Rt. 2, Box 224,  
East Bernard, Texas 77435

1) Classics from Czechoslovakia -

\* Černý Cikán \* Rybička \* U studánky a jiné

2) Czech Christmas and Religious Favorites -

\* Tisíckrát pozdravujeme \* Zdravas Maria

\* Narodil se Kristus Pán \* a jiné

Každá kazeta obsahuje 17 písní. Cena \$8.50

a \$1.50 za poštovné za jednotlivou kazetu



Jindřich Nermut:

## Úvaha nad letopočty

Několik pro náš národ osudných výročí i v dvacátém století končí osmičkou, a protože tento rok ty osmičky v letopočtu máme zrovna dvě, bude dobře, když si připomeneme co ty roky 1918 - 38 - 48 - 68 a 88 pro náš národ znamenaly a znamenají.

V roce 1918 jsme pomáhali rozbořit říši, které ve Střední Evropě po staletí vládli Habsburkové. Tento rod si naši předkové v roce 1526 povolali na trůn svobodnou volbou. Nikdo objektivní nemůže potvrdit, že vláda Habsburků byla pro náš národ úplným neštětím. Pravda, české země byly zničeny a národ se octl na pokraji záhuby následkem třicetileté války. Že na vzniku té války nesli značnou zodpovědnost čeští stavové, o tom není sporů. Za pozornost stojí si připomenout, že tato celoevropská válka započala v roce 1618 defenestrací na Pražském hradě, a skončila švédským obléháním Prahy v roce 1648. Tedy opět dva letopočty končí osmičkou.

Trvalo to dlouhá staletí než se národ vzpamatoval a vzkřísil ze svého ponížení. A tento obrodný proces se uskutečňoval právě za vlády Habsburků. Nicméně, když poslední Habsburkové pod vlivem německých a maďarských šovinistů přáli protislovanské politice, nadešel čas pro český a slovenský národ jít vlastní cestou.

Po rozpadnutí říše prodělaly oba naše národy převraty a krize, které poznamenaly a ovlivnily život několika generací. Lidé, vychovaní ve školách bývalého mocnářství ve své zdrcující většině dnes již nežijí. Že tito lidé byli vychováni v duchu národně - vlasteneckém, toho je důkazem 150.000 československých legionářů, kteří za 1. světové války bojovali na všech frontách Evropy a po celé délce Sibiřské magistrály - z Ukrajiny až po břehy Japonského moře.

Že byli vychováni pro pořádek, občanskou zodpovědnost a k lásce ke svobodě, je důkazem toho, že naše První republika byla vedle Švýcarska jediným demokratickým státem Střední a Východní Evropy. Češi a Slováci mohou být právem hrdi na prvních 20 let republiky. Vyspělé sociální zákonodárství, vyrovnané státní rozpočty, pevná a hodnotná měna. Ve své zahraniční politice Československo hájilo bez výhrad demokratické principy proti

## Pak přišel tragický rok 1938

Rozhodnou vůli národa k obraně staletých hranic země ochromila zrada našich západních spojenců, jejíž výsledkem byl mnichovský diktát. Takzvaná „dohoda“ demokratických mocností s diktaturami přivodila válku, utrpení stamilionů a předčasnou smrt desetimilionů lidí.

Je mnoho těch, kteří tvrdí, že Mnichov byl pokořením našeho národa. - Snad. Avšak ve světové historii mnichovská zrada zůstane ostudným dokladem toho, jak hluboce poklesla morálka takzvaných státníků Francie a Velké Británie. Československo v osudném roce 1938 stálo nekompromisně na straně historického práva a naši lidé byli odhodláni hájit toto právo, svobodu a demokracii. Následné hrůzy válečné potvrdily, že naše republika poctivě usilovala o spravedlnost mezi národy.

**Rok 1948** nastolil v naší zemi diktaturu komunistů, která je horší, proradnější a odpornější než byla diktatura nacistická, protože komunističtí fanatici ničili a ničí morálku lidí, posílali a ještě posílají do vězení a na popraviště muže a ženy z vlastního národa.

**Rok 1968** nás právem může naplňovat hrdoostí a nadějí do budoucna. V tom roce Češi a Slováci - zvláště mladá generace - dokázali, že ani dvacetiletý teror komunistů a jejich bezbožecká výchova nevymýtila v duši lidu touhu po svobodě a neumlčela vůli národa spravovat si svůj stát demokraticky. V roce 1968 - tak jako nacisté před 30 léty - komunistické armády Varšavského paktu okupovaly naše země. Svoboda a naděje na obnovu demokratického zřízení byly rozdraceny pod pásy tanků sovětské Rudé armády. Přitom Rusové jako národ ztratili více. Celý svět rozpoznal, že jsou následovníky Kaina, prvního bratrovraha v dějinách lidství.

Po vzoru jiných diktátorů, věrni tradici lži a podvodů, sovětské usurpátory věrolomným způsobem porušili literu spojenecké smlouvy československo - sovětské, uzavřené a podepsané v Moskvě 12. prosince 1943. Jako důkaz této věrolomnosti cituji zde 4. a 5. článek této smlouvy.

### Článek 4.

Vysoké smluvní strany, majíce na zřeteli zájmy bezpečnosti každé z nich, jsou dohodnuty o těsné a přátelské spolupráci v době po obnovení míru, i

se zásadami: vzájemného respektování své nezávislosti a svrchovanosti, jakož i nevměšování do vnitřních věcí druhého státu. Jsou dohodnuty v tom, že budou vyvíjet v měřítku co možná nejširším své hospodářské styky a poskytovat si vzájemně veškerou možnou hospodářskou pomoc ve válce.

### Článek 5.

Každá z Vysokých smluvních stran se zavazuje neuzavírat žádného spojení a neúčastnit se žádné koalice, namířené proti druhé Vysoké smluvní straně.

Jak vidno, smlouva jasně stanovila, že Sovětský svaz sám ani jako člen jiného smluvního společenství se nebude vměšovat do vnitřních věcí Československé republiky. Sověti nedodrželi smlouvu již v roce 1945, když od Československa odtrhli Podkarpatskou Rus a neustále rušivě zasahovali do záležitostí našeho státu. Brutálně a cynicky porušili smlouvu znovu v srpnu 1968.

Z úradku Božího lidé se nerodí k otroctví, ale mají nezadatelné právo na svobodný život. Každý, kdo jim toto upírá nebo násilím bere, dopouští se zločinu. Češi, Slováci, Němci, Poláci, Litevci, Lotyšci, Estonci, Maďaři, Rumuni, Ukrajinci, národy - Jugoslávie, Bulhaři, Rusové a všechny ujařmené národy v Sovětském svazu, mají morální právo svobodně rozhodovat o svém osudu. Rok 1968 byl počátek okupace a pokračování poroby, ale nikoliv strašidelného temna, protože národ pozvolna ale s plným vědomím svého dějinného poslání rozeznává, že ne materialismus, ale duchovní hodnoty jsou zárukou jeho existence. Po všech těch katastrofách, zradách a utrpení, když všecko zklamalo, mladí lidé hledají skutečnou náplň a cíl svého života. Stále více a více vkládají svoje naděje v Boha, a hledají posilu v křesťanství - v učení, které po více jak tisíc let bylo kulturní náplní našich národních dějin.

### O možnostech exilu

Následkem bezuzdeho řádění komunistických fanaticů po únoru 1948 opustilo Československo desetitisíce schopných lidí. Komunistická propaganda jim spílala zrádců, ale po pravdě - většina těchto lidí musila volit mezi životem v exilu, nebo ztrátou svobody a dlouholetým kriminálem.

Druhá velká vlna uprchlíků z Československa odešla do exilu po srpnu 1968. Jejich odchodem ztratil národ desetitisíce tech-

ců, vědeckých a kulturních pracovníků. Je to ztráta, která se nedá nahradit v jedné generaci. Tito lidé dnes usedlí v zemích všech světadílů, reprezentují značnou a životně důležitou část národa. Určitý počet z nich je začleněn v různých exilových i krajanských organizacích a i jinak jsou veřejně činní v zemích svých nových domovů.

Naléhavá otázka je; co tito lidé mohou učinit pro svůj národ a jak úspěšně se mohou uplatnit v boji proti komunismu.

Je bláhové se domnívat, že náš exil sám o sobě může přivodit nějakou radikální změnu ve světové politice. Nenalhávejme si, že bychom nějakou „horkou jehlou šitou“ resolucí mohli něco změnit na mocenské strategii Sovětského svazu nebo Spojených států. Jestliže někdy v dohledné době dojde k odchodu Rudé armády z Československa, tak se tak stane jedině tehdy, když Moskva uhandluje nějaké strategické výhody a ústupky v jednání se Spojenými státy a západními spojenci v Atlantické alianci.

Sověti dnes nepotřebují v Československu armádu, aby udržovala naše lidi na uzdě, ale ze strategických důvodů jako svůj obranný, respektive útočný předvoj.

Má tedy náš exil vůbec nějaké poslání?

Přirozené, že ano! Především, nedělat v cizině ostudu ani sobě ani svému národu! Říkáme-li si demokraté, tak bychom měli v prvé řadě uplatňovat demokratické zásady ve styku mezi sebou. Ani nadiktovaná jednota, ani bezpředmětné kritisoání - tím méně nactiutrhání - nikomu neprospěje. Velká většina našich lidí je již otrávena neustálým kritisoáním činnosti některých našich politiků a státníků z doby Mnichovské krize r. 1938 a z údobí před únorem 1948. Je pravda, že se někteří veřejní činitelé v minulosti mýlili, ale vykládat minulé omyly jako zločiny, to dovedou jen lidé, kteří v životě nic pozitivního neudělali a proto nemohli nic pokazit.

Co tedy dělat? Jak a kam zaměřit naši činnost?

Zásadně nebud' me národem prosícím u cizích dveří! Mezinárodní politika nikdy nevynikala spravedlností. Vojenská připravenost silných a obchodní zájmy mocných rozhodují přecasto osudy národu. Z milosti mocných není pravé svobody. Toho by si měl být vědom národ doma i my v exilu.

něco pozitivního napsat, by měli svoje znalosti zveřejňovat v exilovém i krajanském tisku a přirozeně se snažit naše názory publikovat v tisku a rozhlasu zemí, které nám poskytují trvalý, nebo jen dočasný domov. - Zúčastnit se veřejného života v těchto zemích by mělo být jedním z našich úkolů či povinností, chceme-li a máme-li ještě vůli bojovat proti komunismu a jeho levicově zaměřeným odnožím.

Nejúčinněji tak můžeme dělat v prostředí, ve kterém žijeme. Na pracovišti, na ulicích měst, ve školách, před kostelem, všude tam, kde máme možnost přesvědčovat a varovat. Začleňme se do společnosti lidí v našem okolí! Bud' me si vědomi, že je možno žít jako cizinci v novém prostředí rok i několik let, ale ne celý zbytek života! Komu by to prospělo?

Můžeme a máme zůstat dobrými Čechy a Slováky. To však nám nemá bránit v tom, abychom byli dobrými sousedy a užitečnými občany v místech, kde právě žijeme.

Všichni máme pro život vyměřený určitý čas. Záleží jen na každém z nás, co od života v tom vyměřeném čase požadujeme a jak chceme být užiteční národu, ze kterého jsme vyšli.

\*\*\*\*\*

### Letopočet vylitý v kovu kostelních zvonů

Současný letopočet, zakončený dvěma osmičkami, vstoupil už také do historie starobylé vesnice Hnátnice v Orlických horách. Tamní rodák Milan Vyháněk opustil rodný kraj v roce 1948. Vlastním přičiněním se stal úspěšným podnikatelem v Tasmánii, nezapomíná na svou rodnou obec, ale obětavě se stará o zvelebení místního kostela sv. Petra a Pavla. Pro tento kostel rodina Vyháněků zakoupila již nové varhany a lavice, a stará se o vzornou úpravu okolí kostela.

V tomto roce 3. července 1988 za manifestační účasti lidu z celého kraje, kapitulní vikář dr. Karel Jonáš s Hradce Králové, vysvětil dva nové zvony, které byly slavnostně vyzdvíženy a zavěšeny na věži kostela.

Zvony ty odlil zvonařský mistr Petr Matoušek. Milan Vyháněk, který zvony zakoupil a o vše se za pomoci svých sourozenců v Hnátnici staral, může být vzorem našim krajanům v cizině, aby nezapomínali na místa, odkud do světa vyšli.

F.J.J.

\*\*\*\*\*

Buy U.S. Savings Bonds

V nejkratším možném přehledu přinášíme našim čtenářům v tomto poprázdninovém „dvojčísle“ zprávy, které se ve světě udály v uplynulých šesti týdnech.

**Bělehrad.** — Jugoslávie má zahraniční dluh 21 bilionů dolarů; její inflace dosahuje výše 149 % (před dvěma měsíci dosahovala dokonce 175 %) - a zemi hrozila hospodářská krize. Na radu Mezinárodního měnového fondu její Komunistická strana zahájila v polovině května přísný program šetření a utahování opasků a v úsilí odvrátit plně ekonomické zhroutení podle vzoru Gorbačovovy perestrojky se snaží zavést dovnitř marxistického ekonomického systému některé další praktiky kapitalistické ekonomie. Nevýnosné podniky mají být zavřeny, vládní subvence na základní životní potřeby zastaveny, mzdy budou moci být zvýšeny pouze za zvýšení ekonomické výkonnosti podniků a ceny životních potřeb budou určovány jednak výrobními náklady, jednak tržními zásadami nabídky a poptávky. Vláda v Bělehradě říká, že tato opatření jsou absolutně nutná a že všichni občané je musejí nést na svých bedrech. V bezprostřední budoucnosti je nutno očekávat silný pokles životní úrovně, zamrznutí mezd, vysoké ceny a úpadek mnohých nevýnosných podniků, avšak nakonec se prý ekonomická situace země zlepší. První zlepšení však prý není možno čekat před rokem 1990. Dělnictvo je nespokojeno s klesající životní úrovní; už vloni došlo v zemi k 1,670 stávkám, jichž se zúčastnilo asi 365,000 dělníků. Dělníci požadují, aby mohli

užít svou rodinu ze své práce. Nyní 6. července 4,000 stávkujících dělníků přišlo do Bělehradu ze 60 mil vzdáleného města Borovo, pochodovalo po ulicích a požadovalo zvýšení mezd o 100 %, zrušení vládního programu ekonomické strohosti a některé změny ve vládě. Demonstranti sice vnikli až do budovy parlamentu, avšak byli odtud vyhnáni policií. Předtím už v červnu pochodovalo v Bělehradě 5,000 stávkujících dělníků z tamní továrny na traktory „Zmaj“, a skandovali: „My chceme chléb!“ A co víc? Volali, že vládní osoby jsou „zloději“. - Ekonomové však prohlašují, že vláda nemůže přijmout tyto požadavky dělníků z Borovo, protože jinak by inflace rychle stoupla a ekonomie by se zhroutila. Vládní ekonom Voja Jovanovič k tomu řekl: „Nikdo samozřejmě nechce, aby se jeho životní úroveň snížila. Jsme však v nesnadné situaci a proto musíme vytrvat a zavést tržní ekonomii. Nemůžeme dále trpět nevýnosné podniky. Čím dříve toto naši lidé pochopí, tím lépe bude.“

**Port-au-Prince.** — Gen. Henri Namphy, který 19. června při státním převratu sesadil zvoleného civilního presidenta Leslie Manigata a sám se prohlásil haitským presidentem, oznámil 8. července, že nynější haitská ústava, nadšeně schválená při referendu před 16 měsíci - (nejdemokratičtější z celých 184 let dlouhých dějin nezávislé Haiti) - bude nyní nahrazena novou. Jako důvod udal, že prý do této nejdemokratičtější ústavy „byly přijaty prvky, cizí haitským tradicím“, a že byla schválena „v klimatu vášni a citů“. Novou ústavu asi

## LETEM



## SVĚTEM

bude v Haiti opět zavedena diktatura.

**Jeruzalém.** — Zabraná palestinská území nejsou dosud ukolidněna. Útoky na izraelskou armádu či policisty nebo na kolonisty jsou nyní však méně časté a jsou podnikány malými skupinami, patrně řízenými z podzemí. Školní děti házejí kamením na izraelská auta. Útočníci a demonstranti jsou dále usmrcováni či zraňováni střelbou izraelských vojáků či kolonistů; podle palestinských pramenů prý počet zastřelených Palestinců už dosáhl výše 242. Školy pro palestinskou mládež byly opět zavřeny. Po ulicích jezdí buldozery pro odstraňování barikád a boření palestinských domů. Izraelská vojenská okupační správa zakázala palestinským vládním nemocnicím napříště zdarma léčit Palestince; tito si musejí od vojenské správy předem získat zdravotní pojištění. Toto pojištění však nedostanou, budou-li se účastnit demonstrací. Mnozí Palestinci, zranění při demonstracích, se dosud v těchto nemocnicích dávali zdarma léčit a byli přijímáni bez obtíží. Nyní tomu bude učiněn konec. - Dne 19. června izraelská vláda rozhodla, že napříště Židé, kteří dostanou povolení vystěhovat se ze Sovětského svazu, musejí povinně přes Bukurešť v Rumunsku a emigrovat do Izraele. Dosud jezdili přes Vídeň, avšak pak se jich pro Izrael rozhodlo jen asi 10 %. Ostatní dávali přednost vyemigrování do USA, Kanady či Austrálie. Sověti letos dovolují měsíčně asi tisíce Židům vyemigrovat z SSSR. Vezmou-li ohled na toto nové izraelské rozhodnutí, asi se sníží zájem sovětských Židů o emigraci, protože mnozí z nich, nejvíce o Izrael žádný zájem. - Americký Ukrajinec John Demjanjuk, odsouzený 25. dubna izraelským soudem k smrti, protože prý za 2. světové války se jako strážce koncentračního tábora Treblinka zúčastnil na vyhlazování Židů, se 30. června od tohoto rozsudku odvolal, protože prý byl mylně ztotožněn se strážcem v Treblince, zvaným „Ivan Hrozný“. Jeho izraelský zákonný obhájce žádá izraelský Nejvyšší soud, aby tento rozsudek smrti zrušil, protože neexistují jasné důkazy o Demjanjukově totožnosti se strážcem tábora Treblinka. Jeden britský specialista světové úrovně prohlásil dokument totožnosti Demjanjuka z 2.

světové války, poskytnutý Sověty, za padělek, a jen málokterí Židé, kteří přežili pobyt v Treblince se odvážili Demjanjuka ztotožnit se strážcem koncentráku Treblinka, zvaným „Ivan Hrozný“. Po 46 letech je takové ztotožnění velmi nesnadné; v r. 1942, kdy byli Židé v Treblince hromadně vyvražďováni, bylo Demjanjukovi pouze 23 let, zatímco nyní je 69-letým starcem. Izraelský Nejvyšší soud se začne touto věcí zabývat až 5. prosince tohoto roku.

**Varšava.** — Dne 11. července zemřel ve Varšavě 61-letý sociolog Jan Strzelecki, člen politické oposice, který patřil ke skupině polských intelektuálů, kteří radili polským dělníkům v Leninových loděnicích při vzniku svobodné pracovní unie Solidarity. Také psal články pro tajné podzemní publikace.

Podle polské komunistické zpravodajské služby PAP, Strzelecki byl o 12 dnů dříve „přepaden“ neznámými pachatelí, kteří jej ztloukli na hlavě do bezvědomí; policie tvrdila, že důvodem tohoto přepadení prý byla „loupež“. Strzelecki se pak už z bezvědomí nikdy neprobral. Tato vražda asi byla nakomandována a provedena komunisty stejně jako dříve byla provedena vražda dp. Popieluszka, nadšeného obhájce Solidarity. - Že „glasnost“ existuje pouze ve velkých řečech a gestech a ne ve skutečnosti, ukázala také návštěva Michaila Gorbačova v Polsku, která začala v týž den 11. července. V Polsku i v cizině se čekalo, že za této své návštěvy sovětský vládce se v rámci své glasnosti omluví za Sovětský svaz kvůli zavraždění 15,000 polských důstojníků Sověty v lese Katyň za 2. světové války. Gorbačov se však o tom ani slovem nezmínil. Pouze s velkou výmluvností navrhoval, aby USA nepřemístily své moderní bojová letadla F-16 ze Španělska do Itálie, nýbrž aby je úplně odstranily z Evropy; SSSR by prý v tom případě stáhl stejný počet svých letadel ze zemí východní Evropy. Také navrhl, aby byla svolána všeevropská mírová konference - jakýsi „pan-evropský Reykjavík“ - kde by se jednalo o snížení konvencionálních vojenských sil v Evropě. Dne 12. července Gorbačov navštívil památné krakovské středověké náměstí, včetně tamního katolického kostela Nanebevzetí Panny Marie (!) Dne 13.

července navštívil loděnice ve Štětíně, kde vyzval shromážděné dělníky, mezi nimiž je mnoho přívrženců Solidarity, aby podporovali jeho politiku perestrojky. Gen. Jaruzelski tam řekl, že z bouřlivých osmdesátých let prý bylo uchováno všechno cenné a konstruktivní, avšak tehdejší spory mezi pracujícím lidem a vládou prý „dnes už patří minulosti“. Dne 14. července v královském paláci ve Varšavě Gorbačov odpovídal na otázky tam shromážděných asi 300 polských intelektuálů. Na některé detailní otázky však neodpověděl - údajně kvůli nedostatku času; slíbil však, že na ně odpoví tazatelům „písemně“. Tak například neodpověděl na otázku polského dějepisce Marcina Krola, redaktora nezávislého měsíčníku „Res Publica“ a častého přispívatele do katolických novin „Tygodnik Powszechny“, který se ho zeptal na jeho názor na invazi vojsk Varšavské smlouvy do Československa v r. 1968, čímž byl učiněn konec reformám, podobným těm, které se nyní sám snaží uskutečnit v SSSR. Rovněž opomenul odpovědět na otázku Otce Mieczysława Krapiece, profesora na Katolické universitě v Lublíně, jak je třeba se dívat na „Brežněvovu doktrínu“, podle které socialistické země mají povinnost chránit a vnutit „socialistický pokrok“ v jiných socialistických zemích a která byla uplatněna v případě Československa. Sám přirovnal tuto doktrínu ke středověkému ovládnutí Polska Teutony. Moskva však dnes úředně tvrdí, že prý tzv. „Brežněvova doktrína“ je pouze výmyslem západní obrazotvornosti, ačkoliv ji v r. 1968 Moskva stále omílala. - Ve dnech 15. a 16. července se Gorbačov zúčastnil ve Varšavě konání výroční vrcholné konference členských zemí Varšavské smlouvy. Tato jednání byla tajná a nic nebylo vyjeho z jejich programu. Pouze bylo řečeno veřejností, že se tam také projednával návrh na snížení vojenských konvencionálních sil v Evropě na obou stranách; u zemí NATO a Varšavské smlouvy. - Mezitím v Paříži francouzský socialistický prezident Mitterrand oznámil, že předseda Gorbačov navštívil Francii někdy později v tomto roce; datum však dosud nebylo stanoveno. - Zároveň je z Moskvy podezřele hlasitě roztrubováno, že v sovětské Ar-

Nabízíme našim zákazníkům a všem krajanům

### „VIDEO FILMY“

**Dobrý voják Švejk (1 hod. 30 min.) - \$32.00**

**Švejk, poslušně hlásím (1 hod. 30 min.) - \$32.00**

VHS pásky jsou vyrobeny na americký systém, barevné, v původním českém znění.

Hrají:

R. Hrušínský, E. Svobodová, F. Filipovský, J. Marvan a jiní  
Připravujeme další Videá -

Zpěv, tance, procházky Prahou  
a z jiných částí Československa.

Máme na skladě nejnovější gramodesky a kazety  
„Apon a Supraphon“.

Pište si o úplný katalog - zdarma:

Apon Record Company, Inc.  
P.O. Box 3082 Steinway Station  
Long Island City, N.Y. 11103  
☎ (718) 721 - 5599

mění se dále konají stávky a demonstrace, jichž se účastní statisíce lidí; demonstranti požadují administrativní připojení území Magorno - Karabach - kde bydlí Arménci - k Arménii. Od dob Stalina je toto území připojeno k Azerbejdžánu. Tyto demonstrace a stávky, které Moskvu sice překvapily, ale které má pod kontrolou, Gorbačov zároveň používá k tomu, aby světu ukázoval, že v SSSR už je dovoleno i demonstrovat a stávkovat a tak že jeho „glasnost už pracuje“, ale přitom všechny požadavky Arměnců kategoricky zamítl.

● ● ●  
**Dubai.** — Dne 3. července došlo v Perském zálivu k velké letecké nehodě: americký ultramoderní křižník „USS Vincennes“ omylem sestřelil dvěma dálkovými střelami iránské dopravní letadlo typu „A 300 Airbus“, letící z Bandar Abbas v Iránu do města Dubai ve Spojených arabských emirátech, vzdáleného pouze 123 mil. Na palubě letadla bylo celkem 290 lidí: 156 mužů, 52 žen, 66 dětí a 16 členů posádky; 250 jich bylo iránské národnosti. Všichni zahynuli. President Reagan to ihned nazval „hroznou lidskou tragedií“. Irán zprvu prohlásil, že tento „barbarský masakr“ bude pomstěn, avšak 8. července mluvčí iránského parlamentu Rashemi Rafsanjani oznámil, že Irán neprovede žádná odvetná opatření proti Spojeným státům. Zároveň však řekl, že USA nesou plnou vinu na tomto „zločinu“. Irán pak požádal Bezpečnostní radu OSN, aby toto sestřelení bylo vyšetřeno a USA za to byly odsouzeny. Bezpečnostní rada 20. července jednohlasně přijala rezoluci, vyjadřující „hlubokou bolest“ nad náhodným sestřelením iránského osobního letadla; Spojené státy však neodsoudila - jak to Irán požadoval. Bezpečnostní rada všeobecnějevila velkou umírněnost v této věci vůči USA. SSSR sice prohlásil Spojené státy za vinné tohoto incidentu kvůli tomu, že mají své válečné lodě v Perském zálivu; požadoval však pouze, aby USA své lodě z Perského zálivu odvolaly, a aby tam byla poslána mezinárodní mírová armáda, sponsorovaná OSN. - Jak k tomuto omylu mohlo dojít? Jisté je, že americké námořnictvo nesesťelilo iránské civilní letadlo úmyslně. Vyšetřování dosud nepřineslo uspokojivou odpověď na tuto otázku. Uvádějí se tyto skutečnosti, které mohou pomoci k vysvětlení osudného incidentu: Krátce předtím křižník byl

napaden třemi iránskými dělovými čluny, z nichž dva Američané potopili a třetí poškodili. Radar pak prý ukázal, že k lodi se z Iránu rychle blížilo nějaké letadlo. Času nebylo nazbyt; posádce zbývaly pouze asi 4 minuty. Z lidského omylu a možná i kvůli selhání elektronických přístrojů, které náležitě nefungovaly, ačkoliv patřily k nejmodernějším, posádka se domnívala, že letadlo, ukazované na radarové obrazovce, je iránské bojové letadlo typu F-14 americké výroby a vypálila proti němu dálkové střely, asi ze vzdálenosti 9 mil. Ty iránské letadlo zasáhly a zničily. Washingtonská vláda pak poslala iránské vládě poselství, ve kterém projevila svou „hlubokou lítost“ nad incidentem, který byl „čirým omylem“. Spojené státy také nabídly finanční odškodné rodinám zahynulých cestujících. Iránská vláda však odmítla toto odškodné přijmout a namísto toho žádala odsouzení Spojených států Bezpečnostní radou OSN za sestřelení tohoto civilního letadla. USA vytkly Iránu, že poslal civilní letadlo do míst, kde se právě válčilo. - Tento incident byl ihned srovnáván se sestřelením jihokorejského letadla „Boing 747“ Sověty u Sachalinu v září 1983; tehdy zahynulo všech 269 cestujících na palubě. USA však odpověděly, že existovaly dva zásadní rozdíly u obou incidentů: 1) Kolem Sachalinu nebyla žádná válečná zóna, zatímco v Perském zálivu se bojuje již osm let. 2) Sověti sledovali jihokorejské letadlo celé dvě hodiny a pak je sestřelili, aniž mu poslali jakékoliv varování; americké posádce zbývaly pouze 4 minuty času a všechno nasvědčovalo tomu, že letadlo, které odstartovalo z iránského vojenského letiště, mělo namířeno na jejich loď a na výzvy radiem, aby se ztotožnilo, neodpovědělo. - Na celém světě došlo od roku 1946 k více než 40 incidentům, při kterých civilní letadlo bylo sestřeleno cizí armádou.

● ● ●  
**New York.** — Generální tajemník OSN Javier Perez de Cuellar ohlásil 17. července, že prý Irán projevil ochotu přijmout rezoluci OSN č. 598 z 20. července 1987, vybízející obě strany v iránsko-irácké válce k uzavření příměří, stažení vojenských sil k mezinárodně uznaným hranicím, k výměně válečných zajatců a k vyšetření toho, kdo tuto válku začal. Právě o den dříve irácký president Saddam Hussein učinil výzvu k Iránu, aby přijal „čestný mír“. Irák schválil rezoluci OSN č. 598

ihned po jejím vyhlášení. Reaganova vláda přijala toto nečekané rozhodnutí Iránu s uspokojením; v případě uzavření příměří by USA odvolaly většinu ze svých 27 válečných lodí v Perském zálivu a usilovaly by o obnovení diplomatických styků s Iránem. Irácká vláda však vyslovila pochybnosti o tom, že by Irán opravdu chtěl tuto osmiletou válku skončit; podle jejího mínění to je pouze trik, kterým Irán chce získat čas k seskupení svých vojenských sil, které v posledních měsících utrpěly několik vážných nezdarů. Už letos v dubnu se irácká armáda zmocnila iráckého poloostrova Faw na jihu země, který byl po dva roky držen iránskou armádou. V červnu byla iránská armáda vyhnána z blízkosti velkého iráckého přístavu Basra, kde byla zakopána a kde se připravovala na konečný nápor proti tomuto městu, aby pak mohla pokračovat v náporu k hlavnímu městu Bagdadu. Rovněž v červnu se iránská armáda znovu zmocnila souostroví Majnoun na jihovýchodě země, které je bohaté na ropu. Dne 12. července se pak irácká armáda znovu zmocnila strategického iráckého města Zubeidat na jihovýchodě země, drženého Iránem už 6 let. Iránská armáda se prý dala na útek a zanechala tam 92 nepoškozených tanků, 120 děl, 60 obrněných vozů, 17 vrhačů raket a 187 moždřířů; dále prý bylo zajato 7,116 iránských vojáků. Jako by se iránská vojenská schopnost hroutila a celý Irán se zdá unaven válkou, která si už vyžádala asi milion lidských životů a ekonomicky Irán i Irák vyčerpala. Mluvčí iránského parlamentu Hashemi Rafsanjani řekl, že sám Chomeini rozhodl, že Irán přijme rezoluci OSN. Dne 20. července pak Chomeini učinil prohlášení, vyslané rozhlasem Teherán, ve kterém naléhal na iránské občany, aby přijali jeho rozhodnutí, uzavřít s Irákem příměří. Řekl, že učinit toto rozhodnutí bylo pro něho „horší než vypít smrtící jed“, že však iránská politická a vojenství vůdci jej přesvědčili o tom, že je to nutné pro dobro iránské revoluce. Tímto svým prohlášením zřejmě také chtěl čelit iráckému tvrzení, že iránská nabídka příměří je pouze léčka, kterou si Irán chce získat čas pro reorganizaci své armády. - USA bez prodlení pošlou delegaci do Iránu a Iráku, aby na místě jednala o jednotlivých detailech příměří. Zároveň se vedou jednání o téže věci v budově OSN v New Yorku. Čeká se, že tato jednání by mohla být skončena do týdne. Po uzavření příměří pak gen. tajemník Perez de

Cuellar pošle 250 vojenských pozorovatelů na místa válečných operací, aby dohlíželi na to, že příměří bude opravdu zachovááno. - Asi 118 Iránců, kteří přiletěli v letadle na letiště u Larnaca na ostrově Kypru, požádalo kyperskou vládu o politický asyl. Kyperské autority je však bez milosti ihned daly násilně deportovat zpět do Teheránu, odkud přiletěli. To, co je tam asi čeká, si každý může sám domyslet.

● ● ●  
**Atlanta.** — Dne 20. července 54-letý Michael Dukakis, guvernér státu Massachusetts, syn řeckých emigrantů - (jeho otec byl lékař a matka učitelkou) - získal na konvenci Demokratické strany presidentskou nominaci za Demokratickou stranu; letos v listopadu američtí voliči rozhodnou, zda bude US prezidentem on, či kandidát Republikánské strany George Bush, nynější místopresident. Dukakis obdržel na konvenci hlasy více než 2,700 delegátů z celkového počtu 4,162. Jeho hlavní soupeř, ohnivý protestantský kazatel černoch Rev. Jesse Jackson, obdržel pouze hlasy asi 1,100 delegátů. Dukakis, povoláním právník, je povahově rezervovaný, spolehlivý, rozhodný a disciplinovaný; budí dojem člověka, který bere svůj úřad vážně. Jako guvernér ukázal prý velké organizační schopnosti a měl to štěstí, že jeho ministát za jeho vlády ekonomicky prosperoval. Jeho řečnické schopnosti jsou omezené; prý za 17 měsíců své kampaně jen málo svých posluchačů rozesmál a

žádného nepohnul k slzám. Ve svém závěrečném proslovu, kdy sliboval Američanům novou éru prosperity a blahobytu, některé k slzám pohnul. Dovede však metodicky jít za svým cílem. Katolíci litují toho, že je plně a bez rezerv pro volný potrat, „pro choice“, a že také nesmlouvavě zamítá navrhovaný „voucher system“ neboli daňovou úlevu rodičům, kteří posílají své děti do soukromé školy, aby nemusili za školní vzdělání svých dětí platit dvakrát. Na otázku dopisovatele týdeníku „Chicago Catholic“ o této věci pouze odpověděl lakonicky: „No!“ (Viz o této věci v detailu „Chicago Catholic“ z 15. července 1988.) Ostatně, kdyby Dukakis měl na tyto věci jiné názory, odlišné od politické platformy Demokratické strany, nebyl by zřejmě vyvolen za kandidáta na prezidentství za tuto stranu. Ačkoliv názorově Dukakis je plně liberál, vyvolil si za kandidáta na místopresidentství konservativního texaského senátora Lloyda Brentsena, aby si tak při volbách přitáhl k sobě hlasy amerických konservativců. Jeho další výhodou při volbách bude i to, že jeho manželka je židovského původu, že má spořádanou rodinu a že mluví španělsky, řecky a trochu i francouzsky.

● ● ●  
**Mexico City.** — Jak se čekalo, v mexických presidentských volbách 6. července zvítězil kandidát vládnoucí „Institucionální strany revoluce“ - Carlos Salinas de Gortari. Institucionální strana revoluce, která v Mexiku

(Pokračování na str. 12)

**Ondrus & Son**

Zhotovujeme příkrývky (deky) i polštáře z přineseného perí;

hotové povlaky na deky ve všech velikostech.

Máme největší výběr záclon (draperií) do kuchyně, pokojů a ložnic;

soubory do kuchyně, pokojů, ložnic a koupelen; sklad hotových prošivaných dek a polštářů z husího prachového perí a dacronu.

Velký výběr bed-spreads a draperií téže barvy.

Navštivte nás!

Rádi poradíme a odborně obslužíme česky či anglicky.

Máme 52-letou zkušenost a stejně dlouhou dobu sloužíme svým krajanům jen kvalitním zbožím.

Těšíme se na vás!

**Ondrus & Son**

6533 WEST CERMAK RD., BERWYN ILL. 60402  
 GU 4-1700  
 Hned naproti obchodu p. F. Pancnera

(Pokračování ze str. 11)  
vládně diktátorsky už 59 let - od r. 1929 - si vždycky výsledky voleb upraví tak, aby zvítězil její kandidát; sama totiž provádí sčítání hlasů a uveřejňuje výsledky voleb. Armádu a policii má plně na své straně. Oposice sice tvrdí, že její kandidáti ve volbách obdrželi většinu - což je možná pravda, avšak nemůže nic dělat. - Salinas, stejně jako nynější prezident de la Madrid, jsou technokraté, vyškolení v ekonomii na americké Harvardské universitě v Bostonu. Salinas byl ve vládě de la Madrida tajemníkem pro plánování a vládní rozpočet. Oba společným úsilím dosáhli toho, že v Mexiku loňská 160 % inflace letos klesla na 36 %, avšak život se pro chudé lidové vrstvy v Mexiku stal neúnosným.

Washington. — Sověti šíří zvěsti, že prý mají v úmyslu stáhnout z Maďarska v rámci perestrojky - buď částečně, nebo i úplně, svých tamních 65.000 okupačních vojáků. Také prý mají v plánu stáhnout některé své vojenské jednotky z

jiných, strategicky důležitějších satelitních zemí, to je asi z Československa a z Východního Německa. Pentagon ve Washingtoně však připomíná, že Sověti nadále neúnavně budují svou vojenskou sílu zejména dálkové střely ICBM umístěné na vlcích a nákladních autech, tanky a letadla podle technologie, ukradené v USA a ponorkové loďstvo, které už dnes je největší na světě. Lenin kdysi vyslovil tuto zásadu sovětské geopolitické strategie: „Mír je dočasné, nestálé příměří mezi dvěma válkami“. Nesmí se také zapomenout na to, že dřívější sovětské reformy, které vzbudily na Západě pocity euforie stejně jako nyní perestrojka, byly obyčejně klamné a bezvýznamné.

Praha. — Miloš Jakeš, předseda Komunistické strany Československa, řekl 21. června dopisovateli francouzských komunistických novin „L'Humanité“, že cíle čs. hnutí v r. 1968, které skončilo sovětskou invazí a jeho nynější

## LETEM



## SVĚTEM

reformní cíle v kádru perestrojky jsou prý sice totožné, že však existují dva základní rozdíly: 1) Reformy se nesmějí vymknout kontrole komunistické strany - což prý hrozilo se stát v r. 1968; 2) celková situace se po 20 letech změnila; dnes jsou historické okolnosti jiné než byly v r. 1968. Jakeš si sliboval, že čs. komunisté si „značně prohloubí své znalosti o stavu socialistického vývoje“ na konferenci Komunistické strany v Moskvě - (která se potom konala na konci června a skončila 1. července), že však čs. reformy se budou lišit od sovětských. - Západní diplomaté připomínají, že Jakeš si sice osvojil Gorbačovovy reformní fráze, že však předtím byl předním dohlížitelem na provádění čistky v čs. komunistické straně, které byly nejdůležitější ze všech čistek, kterým byla kdy čs. komunistická strana podrobena. - Ve dnech 1.-3. července slovenští katolíci konali svou obvyklou výroční pout' do kostela Panny Marie ve východoslovenském městě Levoča. Letos se jich tam v kádru perestrojky dostavilo více než 100.000 což bylo neslýchané v celých 40 letech komunistické vlády. Pozorovatelé říkají, že tento velký počet přítomných je neklamnou známkou toho, že římský katolicismus na Slovensku zůstává silný, ačkoliv jej tam komunisté tvrdě pronásledovali. - Podle vídeňských novin „Kurier“ dva členové hnutí za lidská práva „Charta 77“, Rudolf Bereza a Tomáš Hradílek, podali soudní žalobu z velezrady proti Vasilu Bilákovi, tajemníku Ústředního výboru Komunistické strany, protože sám přiznal ve svých vlastních „Pamětech“, že v srpnu 1968 povolal do země armády socialistických zemí na pomoc proti Dubčekovu režimu. Dříve by se toho nikdo neodvážil. - Za Jakešova režimu se však proti oposici postupuje stejně přísně jako dříve. Podle

Chartistů, byl vydán dekret uvnitř Komunistické strany, podle kterého členové strany mají dávat dobrý pozor na ty občany, „kteří se nebojí a projevují nezávislé iniciativy“. Vůči nim se prý musí projevit „plná přísnost zákona.“

Athény. — Řecká výletní loď „City of Poros“, plná cizích turistů, byla 11. července u ostrova Aegina v Egejském moři náhle napadena čtyřmi ozbrojenými bandity, kteří začali střílet do cestujících z automatických zbraní a házeli mezi ně ruční granáty. Celkem usmrtili 11 lidí a 98 dalších zranili, z toho 23 vážně. Útočníci pak ihned uprchli na rychlém člunu. Nikdo si za tento útok nepřivlastnil zodpovědnost a také se nevědělo, jaký měl cíl. Řecká policie si pouze všimla toho, že o několik hodin dříve na cestě do athénské přístavu Paleo Faliron vybuchlo auto naložené třaskavinami, ručními granáty a kulomety. O dva dny dříve pak byl v Athénách zavražděn americký vojenský atašé kapitán námořnictva William E. Noorden za dosud nevyšetřitelných okolností. US výzvědná služba pak podala toto pravděpodobné vysvětlení útoku na loď „City of Poros“: tento čin má na svědomí nová teroristická síť, zvaná „Spider“ - Pavouk, kontrolovaná Teheránem a spolupracující s teroristy Palestince Abu Nidala. Její hlavní základna je v Libyi. Tentokrát však teroristé „Spider“ svou akci úplně zpackali. Původní plán byl tento: teroristé v autě s třaskavinami měli podniknout útok proti jedné americké válečné lodi, zakotvené v přístavu Paleo Faliron, a ve vzniklém zmatku měla druhá skupina na rychlém člunu zničit nedalekou americkou obchodní loď. Protože však třaskaviny vybuchly předčasně, ještě na cestě do přístavu, skupina teroristů na rychlém člunu v panice podnikla omylem útok na turistickou loď

City of Poros. - Čtyři palestínští teroristé Abu Nidala 7. října 1985 přepadli a unesli italskou výletní loď „Achile Lauro“ a pak zavraždili na kolečkové židli amerického cestujícího - 69-letého Leon Klinghoffera.

Washington. — Reaganova vláda oznámila, že po sedmiletém vyjednávání vlády Jižní Afriky, Angoly a Kuby schválily prozatímní smlouvu, podle které kubánská armáda má opustit Angolu, Jižní Afrika má skončit svou 73-letou správu Namíbie a udělit jí nezávislost, ale zároveň má být skončena i občanská válka v Angole, která už trvá 13 let. Hlavním problémem prý zatím zůstává určení doby, kdy kubánská armáda má opustit Angolu. Zatímco Kuba požaduje dobu čtyř let pro odchod jejích 45.000 vojáků z Angoly, Spojené státy naléhají, aby odtáhli do jednoho roku. Čeká se, že vlády zúčastněných zemí potvrdí tuto všeobecnou smlouvu v krátké době; pak bude nutno vyjednávat jednotlivé konkrétní body a detaily této smlouvy. - USA to vítají, stejně jako vítají rozhodnutí Sovětů, odejít z Afghanistanu a odcházení vietnamské armády z Kambodže. Vidí v tom ochotu komunismu o „otevřenost“ a o „mezinárodní oblevu“ a slibují si, že nakonec bude nějak smířlivě vyřešen i problém Nikaragvy a střední Ameriky. V Nikaragvě se však v poslední době události vyvinuly opačným směrem. Jednání o příměří mezi sandinisty a kontras jsou přerušena. Dne 11. července vláda Nikaragvy vypověděla ze země US velvyslance a sedm členů personálu amerického velvyslanectví v Managvě, protože se prý ilegálně míchali do nikarazských vnitřních záležitostí a měli účast na „terorismu“ bojovníků kontras. Den nato Washington v odvetu vypověděl z USA nikarazského velvyslance a 7 dalších členů nikarazského velvyslanectví ve Washingtoně. Kromě toho sandinisté opět zavřeli vysílání stanice „Radio Catolica“, suspendovali opoziční noviny „La Prensa“ a znárodnili největší cukrovar, poslední baštu soukromého vlastnictví v Nikaragvě. Tyto události nesvědčí o tom, že by nikarazský problém mohl být brzy mírově vyřešen v duchu Gorbačovovy glasnosti.

Riyadh. — Do neděle 17. července přijelo do Mekky v Saudské Arábii na výroční

### ZAVÍTÁTE-LI DO CHICAGA

naopomeňte navštívit náš obchod a prohlédnout si bohatý sklad importovaného zboží.

Jako nové věci z keramiky máme:

15" talíř s nápisem „Věrné milování“ a Mařenka a Jeník.  
Také talíř s nápisem „Ej od Buchlova větr věje“ a nevěsta a družičky.

Čutory 8" - \$47.50; 4" - \$17.50.

Soubor 5 muzikantů - \$65.00.

Mísa na buchtu s držáky 10" - \$48.50.

Velký výběr váz a talířů různých velikostí a vzorů.

Mlýnky na maso č.5 - \$28.50, č.8 - \$30.50, č.10 - \$34.50

Mlýnek na mák \$29.75

Struhadla na housku - menší \$9.75, větší \$16.50

Kráječ knedlíků \$9.50 - Strojek na halušky \$14.50

Formičky na ořechy - 50 za \$8.50

Pracny 35¢ za kus. Máč \$1.89 lb. Kmín \$1.89 lb.

Vanilkový cukr 5 balíčků za \$1.85

Automapa Československa \$3.25

Autoatlas Československa \$6.50

Hais: Anglicko-český a česko-anglický kapesní slovník \$6.50

Trnka: Česko-anglický a anglicko-český kapesní slovník \$5.95

Say it in Czech (English-Czech Phrase Book), \$3.50

Výlohy za poštovné:

Na objednávky do \$5.00 - \$1.50. Od \$5.00 do \$25.00 - \$2.50

Od \$26.00 do \$50.00 - \$5.00. Od \$51.00 do \$100.00 - \$7.50

Od \$100.00 výše - \$10.00

VIDEO KAZETY - pište si o seznam

Zákazníky v Illinois upozorňujeme, aby na každý \$1.00 poslali o 7¢ více na státní daň.

### TUZEX

Potravinové balíčky beze cla nebo dárkové poukázky do Československa - vyřizujeme nejrychlejší cestou - spolehlivě a zaručeně. Seznam zdarma.

**F. PANCNER, Inc.** 6514 West Cermak Rd.,  
BERWYN, ILL. 60402 ☎ (312) 484-3459.

Letní Denně od 9:30 hod. ráno do 6:00 hod. večer.  
hodiny: V sobotu od 9:00 hod. ráno do 6 večer.  
V neděli zavřeno.



### PRAGUE SAUSAGE & DELICATESSEN

- HOME MADE SAUSAGES
- FROZEN FOODS
- HICKORY SMOKED MEATS
- FRESH POULTRY
- ČERSTVÉ DOMÁCÍ UZENINY
- IMPORTOVANÉ LAHŮDKY

6312 WEST CERMAK ROAD  
BERWYN, ILLINOIS 60402

☎ (312) 795-0250 Rádi vás obslouží a na vaši návštěvu se těší  
MARY & STANLEY DYNIA

mohamedánskou pout' „haj“ celkem 685,487 poutníků. Policie s pomocí detektorů kovů a vycvičených psů provádí na letištích a v přístavech přísné prohlídky příjezdějících poutníků. Z Iránu letos do Mekky nepřišel nikdo, protože Saudská Arábie zakázala konat při této pouti politické demonstrace. Vloni iráňští poutníci na rozkaz Chomeiniho při této pouti demonstrovali pro iránský fundamentalismus a proti „americkému satanu“; když se saudská policie pokoušela z toho vzniklé bouře uklidnit, došlo k násilnostem, při kterých bylo postřeleno 402 poutníků, většinou Iránců.

● ● ●  
**New York.** — Ve Spojených státech se nyní nebojuje proti zločinnosti a špatnému chování mravní výchovou, která je považována za „náboženský přežitek“, nýbrž s pomocí moderní techniky. Newyorské veřejné školy jsou - (stejně jako tomu je i v jiných městech) - postiženy problémem omamných drog, násilí a zločinnosti. Vloni v tamních 974 školách došlo k asi 1,500 incidentům, přičemž bylo užito zbraní. Někteří studenti na sebe stříleli nebo se bodali noži, jinde se zase studenti stali oběťmi ozbrojených gangsterů, kteří vnikli do školy. Jen v tomto roce tam bylo ve veřejných školách napadeno asi 1,000 učitelů; z toho však pouze asi 100 potřebovalo nemocničního ošetření. Na snížení těchto incidentů budou od začátku příštího školního roku umístěny u vchodů do pěti tamních vyšších škol podobné detektory kovů, jichž se užívá na letištích a u vchodů do soudních síní, aby byly předem objeveny zbraně, které by se studenti pokoušeli vpašovat do školních budov. Ukáže-li se tato metoda účinnou, stejné detektory budou zavedeny u vchodů do všech ostatních newyorských veřejných škol. U vchodů do soukromých škol takové detektory jsou zbytečné, protože tamním studentům se dostává mravní výchovy jejich charakteru. V Chicagu měští radní rovněž naléhají na to, aby u vchodů do tamních škol byly rovněž umístěny detektory kovů, avšak department školství říká, že zatím na to nejsou peníze.

● ● ●  
**Ammán.** — Dne 31. července jordánský král Hussein znovu prohlásil, že Jordánsko se vzdává všech nároků na Izraelem okupované Předjordání, které spravovalo od roku 1948 do 1967, a že plně přenechává záležitosti tohoto území zodpovědnosti PLO. Doslovně řekl

mimo jiné: „Respektujeme přání PLO, jediného zákonného zástupce palestinského lidu, oddělit se od nás a založit nezávislý palestinský stát. Jordánsko není Palestina. Nezávislý palestinský stát bude utvořen na dnes obsazených palestinských územích po jejich osvobození, dá-li Bůh.“ Toto jeho prohlášení před jordánskou televizí je jasným zamítnutím izraelské posice, že Jordánsko je zemí pro Palestince, protože jeho obyvatelstvo tvoří ze 60 % Arabové - Palestinci. Spojené státy, Izrael i političtí vůdci Palestinců v Předjordání se však domnívají, že v přítomnosti Hussein jedná ve stavu citového vzrušení, vyvolaného povstáním Palestinců a že ve skutečnosti se zase vrátí ke své dřívější posici a bude zastávat významnou roli při mírových jednáních mezi Izraelem a jeho arabskými sousedy o konečném osudu Palestinců v zabraných územích.

● ● ●  
**Teherán.** — Náměstek ministra zahraničí Iránu, Ali Mohammed Besharati, řekl 31. července v Abu Dhabi ve Spojených arabských emirátech, že Irán nyní po dobu mírových jednání před OSN o skončení iránsko - iráckého konfliktu nebude útočit na lodi v Perském zálivu. Toto jednostranné rozhodnutí Iránu však bylo zachovááno v případě, že Irák by dále útočil na iránské cisternové lodi; v tom případě by však všechnu vinu na této věci nesl Irák. - Od roku 1980 až dosud bylo oběma válčícími zeměmi napadeno v Perském zálivu celkem 540 lodí, jak oznámila londýnská společnost „Lloyd's Shipping Intelligence.“

● ● ●  
**Managva.** — V Nikaragvě opět skončilo příměří mezi sandinistickou vládou a katolickou církví. Toto příměří začalo před rokem, kdy byl středoamerickými presidenty podepsán plán na mír v Nikaragvě i jinde ve střední Americe. Pak byl arcibiskup Managvy Miguel Obando y Bravo jmenován předsedou „Národní komise pro smíření“, aby byl prostředníkem při vyjednávání a později svědkem při debatách mezi

sandinisty a partizány kontras. Nyní Msgr. Oswaldo Mondragón, kanovník katedrály a rektor semináře v Managvě, významná osobnost nikaragžské církve, byl tiskem a rozhlasem obviněn, že prý „šíří v lidu nepořádek a civilní neposlušnost“, a že jeho kostel je „ústředí protivládni subverze“. O kněžích, kteří kritizují vládu se tvrdí, že prý „rozsévají nenávisť“. Kardinálu Obando y Bravo je vytýkáno, že prý nemluví proti krutostem guerillů kontras a proti činnosti protivládni kněží; sandinisté proto organizují proti němu „lidové“ demonstrace. Katolický rozhlas „Radio Católica“ byl zavřen na neurčito. - Msgr. Mondragón řekl, že útoky sandinistů proti církvi jsou v Nikaragvě už obvyklé; někdy však dojde k oblevě, protože církev se těší u tamního lidu velké vážnosti a sandinisté se obávají, že jejich přílišné útoky proti církvi by mohly u lidu vyvolat protivládni reakce. Sandinisté však jsou ze zásady marxismu proticírkevní. - Nikaragžští biskupové ve svém nedávném pastýřském listě činili sandinisty zodpovědnými za současnou hospodářskou krizi v zemi, školní výchovu prohlásili za „materialistickou a atheistickou,“ a varovali před vážnou desintegrací rodiny v Nikaragvě. Odkládání demokratických reforem vládou prohlásili za velmi nebezpečné.

● ● ●  
**Peking.** — Zatímco Spojené státy letos v létě trpí velkým horkem a suchem, jihovýchod Číny trpí v posledních dvou týdnech prudkými dešti a nejhoršími povodněmi, jakých není pamětníka. Ve dnech 29. a 30. července tam na některých místech spadlo celých 18 inčů deště. Podle vládní zprávy do 1. srpna v důsledku povodní tam zahynulo 256 lidí, 350 jich zůstalo nezvěstnými, 17,000 obytných domů bylo zničeno, asi 100 hrází se protrhlo a 350 mostů bylo vodami odneseno. Vody zatopily celkem 1.8 milionu akrů obdělávané farmářské půdy - (7,200 čtverečních kilometrů). - Výjimečně teplé počasí je letos i na ruské Sibiři a v Řecku. - Aby vláda Rudé Číny své obyvatele v těchto těžkých dobách trochu uspokojila a „rozveselila“, zcela nečekaně

uzákonila nový zákon o počtu dovolených potomků venkovských rolnických dělníků. Asi před pěti roky vláda Rudé Číny rozhodla, že jen plnoletí Číňané mohou uzavřít legálně sňatek, nelegitimní početí musí být zatracena povinným potratem a každá nová legálně uzavřená manželství, že mohou mít jen jednoho potomka. Nyní najednou komunistická strana Číny dala rudé vládě pokyn, aby uzákonila pro venkovské rolníky nový zákon o povolení k zplodění druhého potomka, ale jen v případě, že prvorozené dítě bylo děvče. - O tom, jak to bude, narodí-li se venkovským zemědělcům i druhé děvče, nový zákon už nemluví.

● ● ●  
**Chicago.** — Velká vedra a sucho na americkém středozápadě pokračují. Už 31. července Chicago dosáhlo rekordu v letním horku v posledních více než sto letech, kdy byla v USA teplota oficiálně měřena a zaznamenávána. V červnu a v červenci tam letos po 33 dnů teplota dosáhla výše 90 stupňů F nebo více, a 6 dnů tam převýšila 100 stupňů F. V prvním týdnu srpna tato vedra pokračovala dále. Voda Michiganského jezera dosáhla rekordní teploty 75 stupňů F; lidé se chodí koupat i pozdě večer, až do půlnoci. Předtím Chicago dosáhlo rekordu v letním vedru v roce 1955; tehdy v červnu a v červenci tam bylo 90 stupňů tepla či více 24 dnů a pouze jeden den teplota dosahovala 100 stupňů F.

● ● ●  
**Varšava.** — Dne 1. srpna se ve Varšavě na vojenském hřbitově Powazki připomnělo 44. výročí povstání Varšavy proti nacistům. Trvalo 63 dnů, při kterém asi 200,000 Poláků přišlo o život. Nezapomnělo se však ani na to, že tehdy sovětská armáda byla před Varšavou, slibovala Polákům pomoc, aby nikdy se nikde ani neukázala. Navíc ještě nedovolila vojenskému letectvu západních spojenců, které chtělo Varšavě přispěchat na pomoc, přistávat na letištích v území, obsazeném Rudou armádou, ani v pohraničních letištích SSSR.

Tak nacisté mohli toto polské povstání krvavě potlačit. - Poláci přitom rovněž vzpomínali na Katyn, kde Sověti za války zavraždili na 12 tisíc polských důstojníků. - U tamního pomníku obětí v Katyni Wojciech Ziembinski, aktivista pro svobodné Polsko, ve své příležitostné řeči řekl tentokrát mimo jiné i tohle: „Náš národ žádá svobodu, nezávislost a státní svrchovanost... Neexistuje svoboda bez svobodné pracovní unie Solidarity... Chceme obrozené Polsko, ne však pro komunisty! My jsme pro svobodné Polsko!“ Pak vybízel Poláky k pasivní rezistenci proti režimu generála Jaruzelského slovy: „Poláci! Když někteří zplnomocněnci Moskvy vás žádají, abyste šli k volbám, mějte na mysli, že si to nemůžeme dovolit. Zůstaneme doma a zorganizujeme si sami své vlastní svobodné volby.“ Přítomní tleskali a volali: „Nezávislost! Nezávislost!“ Pozorovatelé si však všimli toho, že mnozí přítomní Poláci raději ignorovali pronášené řeči, aby se nedostali do konfliktu s policií. - I Polsko tedy nadále obchází strach, ten hrozný strach, který lidi zotročuje.

● ● ●  
**Prodej lotů**  
 úrodné půdy v Arizoně  
 Willox - Arizona  
 3 loty - každý velikostí 40 akrů.  
 Možno zakoupit dohromady,  
 anebo jednotlivě. Cena podle  
 dohody.

● ● ●  
**Bisbee - Arizona**  
 Na prodej 12 lotů - velikost 330  
 feetů x 146 feetů. Loty je  
 možno koupit dohromady,  
 anebo odděleně: Cena jednoho  
 lotu \$1,300 anebo podle  
 dohody.

● ● ●  
 3) Antioch - Illinois 80 x 126 feetů a 98 x 144 feetů.  
 Celkem 11,214 čtverečních feetů. Residential area North  
 East Corner Highway 83rd & 123 ST. \$ 9 tisíc, anebo  
 nejlepší nabídka.

● ● ●  
 Hodláte-li prodat či koupit rodinný domek, obchod,  
 stavební parcelu, dílnu či průmyslový závod a potřebu-  
 jete-li odbornou poradou, odhad a sehnat hledanou  
 nabídku, nebo vážného zájemce o svůj prodávaný  
 majetek, obraťte se s důvěrou na naši realitní kancelář:

**RE/MAX PARTNERS REALTORS**  
 6420 záp. Čermáková tř. v Berwynu  
 ☎ 484 - 2300

Zastavte se v naší kanceláři osobně a žádejte mluvit  
 česky s Jarkou Mlsnou.

Czechoslovak  
 Radio Broadcast

795-6172

**SPECTRUM**

WCEV 1450 AM

„Poslouchejte v celém „Chicagoland“  
 nový, pestrý čs. pořad „SPECTRUM“,  
 každé úterý v 8.05 P.M. - 8.30 P.M.  
 na vlně 1450 AM WCEV Radio  
 pod vedením Jarmily Smrčkové

# SPORT



## ZE SVAZU SVOBODNÝCH ČS. SPORTOVČŮ V ZAHRAŇIČÍ

Snad nikdy v životě jsem nepoznal člověka sportu oddanějšího a vlastence vroucnějšího než Tonda Štrobacha z Toronta. Po mnoho let pracoval v exilu spolu s Vaškem Turkem, Lád'ou Průdkem, Pepíkem Průchou a dalšími v prosperujícím podniku krajana Myslivce v Torontě!

Chodívali jsme do strašnické školy a vždy se viděli na Rapidě. Tenkrát Tonda hrával za dorost - chytával v brance a byl sportovcem „každým coulem“. Pokračoval pak i v exilu v Torontu, kde hrával za Spartu a na našich Sjezdech čs. sportovců v zahraničí. Letošního 18. srpna přeskochí lehce svoji šedesátku, ke které mu kamarádi - sportovci volají: „Hodně zdraví, dobré pohody a radosti do dalších let!“

XXX

Vzpomínáme na doby svého mládí a neubráníme se dotazu - „jak to ten Jarda Fajkus z Chicaga dělá?“ - Všude je a všechno dělá s nadšením už mnoho a mnoho let... 8. srpna bude zase o rok mladší! Nerad to slyší, když někdo říká, že má narozeniny. - Není ale pochyb o tom, když Jarda tvrdí: „Zijeme v dobré partě. Fandíme chicagské Spartě, zveme i Vás, přijďte mezi nás!“ Jarda si zaslouží čestné uznání za svou vytrvalou práci.

XXX

Srdečné pozdravy k uzdravení posíláme zakladateli Svazu

čs. sportovců v zahraničí Jendovi Petličkovi do New Yorku, který se zotavuje po operaci. Kolega Petlička je dobře znám všem newyorským krajanům z jeho čs. vysílání, které řídí už mnoho let a dělá tak dobrou práci pro náš krajaný život v USA. Tiskneme Ti vděčně ruku, kolego!

XXX

Milé setkání v Kanadě!

Dny letošního roku patří k radostným dnům mého života. Už po druhé jsem zavítal do Kanady; napřed do Calgary a nyní do Montrealu a Toronta. Tam byla dosud největší manifestace pro svobodné Československo.

Prožil jsem skutečně světové nadšení na VIII. sletu Sokola v zahraničí v Montrealu, kde jsem byl svědkem, jak jeden účastník ze Švýcarska řekl: „Tisíce lidí doma by byly šťastny jako jsem já dnes, kdyby mohly být přítomny na tomto sletu.“ Skvělé číslo prostných, které složila sestra Dagmar Fialová z Washingtonu bylo krásné. Na sletu jsme rádi viděli Karla Dragouna, který hrával s námi kopanou a rovněž naše známé Jana Vancla, Jana Waldaufa a br. Corna. Škoda, že se Honza Sládek nedočkal letošního sletu!

V malém, klidném residenčním městečku Whitby - v blízkosti Toronta - se v předvečer Čs. dne konal u Slavíků večírek se všemi, kteří přijeli na Čs. den z New Yorku, Chicaga, Clevelandu a odjinud z USA, Kanady a z Evropy.

V neděli se na Masaryktownu konala za krásného počasí, manifestace na počest těch, kteří založili Čs. republiku.

Vzpomínám si, že zde bylo

historické setkání Malečka s Pláničkou - našich dvou nejslavnějších fotbalistů.

Po Čs. dnu se konalo finále o pohár „Nového domova“. Přijel tam dokonce jeden ze zasloužilých - trenér chicagské Sparty, který už po léta učí naši mládež v chicagské oblasti milovat a hrát kopanou. Kolega Lád'a Gajda, který byl bouřlivě přivítán i se svým bratrem a synem spolu s Pistoriusem přijeli, aby vypomohli kanadským v kopané.

Zápasu přihlíželi Ervin Rejský, Josef Bílek a mnozí další, kteří hrávali na našich sjezdech. Redaktor „Kanadských listů“ Mirek Janeček také přijel mezi nás se svojí rodinou.

Po dlouhé době jsem zase jednou viděl velmi napínavý zápas - snad jako ten v Chicagu, když Sparta hrála s Hamiltonem.

Dušan - syn spolkové pracovnice sestry Věry Rollerové, a Šindelář spolu s Malým patřili k nejlepším.

V brance Masaryktownu si zachytil Aleš Březina, redaktor „Nového domova“, který dělá reportáže pro „Svobodnou Evropu“. Vždy ho potkávám na olympiádách.

Výborně hráli mladí z baptistického kostela. Zápas skončil nerozhodně 3:3. V nastaveném čase nařídil velmi objektivně soudce Matějka střilet penalty a Masaryktown vyhrál 4:3. Rádi gratulujeme.

Překrásný křišťálový pohár „Nového domova“ předal vítězům tiskový referent Svazu a poděkoval všem, kteří propagují na západní polokouli naši kopanou.

Nyní, když se bude konat mistrovství světa v kopané v USA, náš sen se snad konečně splní!

Závěrem využívám příležitosti k poděkování všem, kteří se zasloužili o úspěšný průběh Čs. dne a Sletu. Díky těm, kteří na výzvu místopředsedy Vládi Zikána z Baltimore, pomohli nám zaplatit stránku v programu. Vytvořil jej náš umělec Sávo Roknič z Chicaga. Pochvalu zaslouží orchestr Karla Binovce z Montrealu, který výborně hrál na Sletu i k tanci.

Naposled bych chtěl poděkovat Tondovi a Finy Štrobachovým u kterých jsme bydleli a zvláště pak, manželům Slavíkovým za ten nádherný večírek.

Volám vám všem: „Díky za milé přijetí!“

„Sportu zdar!“

Ota Hora:

## T.G. Masaryk byl, je a navždy zůstává naším vzorem a jeho odkazu věrní zůstaneme!

Ústřední výbor a sjezd Československého sdružení v Kanadě na svém jarním zasedání v Ottawě v roce 1985 učinil významné rozhodnutí, když schválil udělování Masarykovy ceny, jíž se snaží vyjádřit uznání jednotlivcům, kteří se zasloužili o krajaný život, vynikli v nějakém oboru, věnovali se úsilí o svobodné Československo, anebo obohatili život Čechů a Slováků v Kanadě. První uznání - Masarykova cena - byla udělena v roce 1985 ing. Karlu Buzkovi, ministru kanadské vlády Ottovi Jelínkovi, prof. H.G. Skillingovi a Karlu Stárkovi. V roce 1987 Tomáši Bat'ovi, Rudolfu Fraštackému, dr. Lottě Hitschmanové, prof. Vladimíru Krajínovi a prof. Wilsonu Woodsidovi. Na letošním 40. sjezdu Čs. sdružení v květnu 1988 v Ottawě, Masarykova cena byla udělena spisovatelce Zdeně Škvorecké, Antonínu Daičarovi, Otovi Horovi, Walteru Koernerovi a skladateli prof. Oskaru Morawtzovi.

Používám této příležitosti, abych téměř po čtyřicetileté krajané a exilové činnosti za toto uznání bratrsky poděkoval, i když tak činím se zpožděním, způsobeným nedlouho po sjezdu srdečnými záchvaty a po několikátýdenním léčení v ottawské nemocnici. Přijímám tuto Masarykovu cenu nejen za sebe, ale i za sta a sta spolupracovníků doma i v exilu, kteří se mnou věrně a obětavě spolupracovali a to vždy v duchu Masarykových idejí, které jsou i dnes věčně živé.

Již od dětství T.G. Masaryk byl pro mne jedinečným vzorem a učitelem. Jeho knihy byly a jsou pro mne politickou biblí, nekonečnou studnicí myšlenek a zásad pro život důležitých. Vyslovuji tu aspoň jednu Masarykovu myšlenku, kterou jsem se v životě řídil: „Kdo se chce zachováti a udržeti, musí myslit, cítit a pracovat pro vše-

cky, nejen pro sebe!“

Československé sdružení v Kanadě vykonalo dobrý čin: jasně se hlásí k odkazu T.G. Masaryka právě v době, kdy se vyskytují různí, celkem neznámí písálkové, kteří v člancích, knihách, na konferencích a.j. se snaží k nepřekonatelným útokům proti T.G. Masarykovi a Masarykové republice. Bohužel jen několik odvážných jednotlivců se proti tomu ozvalo. (Např. dr. Jaroslav Němec, historička dr. M. Neudorfllová, České slovo a.j.) Dr. Němec výstižně o jednom autorovi pro timasarykovské knihy napsal mj., že „...autor neopomene žádnou příležitost, aby mohl snížit Masarykovy práce, jeho význam, myšlenky i charakter...“ a „...má snahu potupit Masaryka za každou cenu.“ (Americké listy, 20.11.1987). Soudím, že Čs. společnost pro vědu a umění i RSČ mají povinnost, aby jako celek odmítly hanebné útoky na T.G. Masaryka a Masarykovu republiku, která byla považována za vzor demokratického státu ve střední, ne-li v celé Evropě!

**Hle, jak statečně v této otáčce obrany TGM se zachoval domov, který prožíval hnusné útoky na T.G. Masaryka za doby nacistické a nyní komunistické hrůzovlády: Na vzpomínkové slavnosti dne 13. září 1987 v Lánech u hrobu T.G. Masaryka, člen Charty 77, doc. dr. Ladislav Hejránek, mj. pravil: „Sešli jsme se tu, abychom vzdali poctu jednomu z velikánů českých i slovenských dějin, velkému Evropanovi.... Je dosud nesmytá národní hanbou, jestliže zakladatel tohoto státu a jeho první prezident byl po dlouhá desetiletí vykázán na periferii všeobecného zájmu a takřka vytěsněn z národního povědomí. Přišli jsme sem také proto, abychom proti tomu pozvedli svůj hlas... Proč jsme nebrali útok na Masarykovu památku, na jeho dílo, jako útok na sebe, jako na samy kořeny našeho života?“ (Svědectví č. 82, 1987, str. 273-4)**

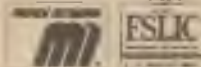
T.G. Masaryk byl, je a navždy zůstává pro nás vzorem pro náš život a pro naši společnou práci za osvobození Československa!

**Save, Invest and Insure Your Investments Right Where You Bank!**

**MidAmericaFederal**

Savings and Financial Services

Assets over \$1 BILLION



Hugo Koranda  
Chairman of the Board, Emeritus

**Cicero**  
5900 W. Cermak  
863-6700

4830 W. Cermak  
656-1770

**Riverside**  
40 E. Burlington  
442-9700

**Clarendon Hills**  
55th & Holmes  
325-7300

**LaGrange Park**  
1921 E. 31st St.  
579-1400

**Wheaton**  
250 E. Roosevelt  
653-4800

**Western Springs**  
40 W. 47th St.  
246-8990

**St. Charles**  
2600 E. Main St.  
377-2100

**Naperville**  
1001 S. Washington  
420-1001

9 E. Ogden Ave.  
420-8000

599-4372

ROZPOČTY ZDARMA

*Independent Glass Service*

**VEŠKERÉ SKLENÁRSKÉ PRÁCE**

KOVOVÁ DVOJITÁ OKNA (STORM WINDOWS)  
PLEXIGLASS - ZRCADLA

8014 SOUTH NATCHEZ AVENUE

BURBANK, ILLINOIS 60459

WILLIAM KRATKÝ

evropský vyučený sklenář u dědy a otce v Československu

Miloš Ondrášek:

## Austrálie „Země neznámá” Terra incognita

„Země neznámá” byl název reportáže o Austrálii, jak ji začátkem tohoto roku vysílala čs. televize. Samozřejmě jsem pořad neviděl, ani bych po tom netoužil. Austrálie je pro mne domovem a nikoli neznámou zemí. Navíc dobře vím, že čs. sdělovací prostředky nereferují o tomto světadíle příznivě. Neobjektivně si vybírají, co se jim politicky hodí, a výsledkem pak bývá snůška polopravd a výmyslů. Dostal jsem výstřižek z Mladé fronty oznamující, že Austrálie je tak zamořena drobnými hlodavci, že auta v zatáčkách projíždějí na vrstvách myši ve smyku a australské matky věší kolébky pod strop, aby krysy nepožraly jejich děti. V souvislosti s televizní reportáží „Terra incognita” jsem dostal dopis s dotazem, zda Melbourne je skutečně nejprůmyslovější a Sydney nejhlučnější město na světě. A dále, zda znám utěšence Pepika, který spí s kulometem pod polštářem atd. Pak se nedivme, že naši příbuzní a přátelé v dopisech nám kladou podivné otázky.

Nízká životní úroveň australského původního obyvatelstva a často nešťastné regulativní zásahy státní správy do jeho způsobu života jsou také vítanými předměty zájmu v Československu, jakoby tam neměli jiné starosti. Přitom je zajímavé, že čs. antropologická škola se upřímně zajímá o australské původní obyvatelstvo a ve výzkumu dosahuje světové úrovně. Seznamy literatury zaměřené na naleziště pravěkých nástrojů a uměleckých památek v severní Austrálii se hemží českými jmény. Moravské muzeum v Brně a Náprstkovo muzeum v Praze mají významné expozice archeologických a antropologických nálezů ze země protinožců. Tento vědecký zájem se datuje z doby, kdy dnes již zemřelý pouťovník E. Brandl po léta pracoval v Darwinu na úseku sociální péče a sám napsal několik studií o tradičním životě původních australských obyvatel. Pozval do Arnhemské země vědecké pracovníky z Brna a Prahy a umožnil jim pobyt a výzkum v těžce přístup-

ných částech této oblasti. Ještě pronikavěji zasahují do archeologického a antropologického výzkumu povodí Aligátoří řeky čs. emigranti, kteří dnes vědecky působí v darwinském muzeu a v národním parku Kakadu (Jan Chaloupka, Ivan Haškovec aj.).

Historikové, kteří přičklí objev Austrálie kapitánu Cookovi v roce 1770, zamlčeli arabské obchodníky, kteří věděli o pátém světadílu od roku 1515, i dnes již prokázané ztroskotání Portugalců na západoaustralských březích v roce 1622 a přistání Holanďana Carstenze u severoaustralských břehů v roce 1623. Setkal se tehdy s tamějšími obyvateli, přivezl domů jejich oštěpy a bumerangy a nazval tuto zemi Arnhemskou - po holandském městě. Národní park Kakadu se nenazývá po papoušcích, ale po kmenové skupině, jejíž příslušníci dosud žijí. Je to rozlehlé plato lemované Arafurským mořem, Mariinou řekou (na které téměř před 20 lety tábořil při stavbě silnice z Darwinu do Jabiru Stanislav Moc a česky popsal toto prostředí v úspěšném románu), Karpentarským zálivem a Simpsonovou pouští. Na západním okraji Arnhemské země - dnes je to domorodá rezervace přístupná pouze na těžce dosažitelné povolení - se táhne od severu k jihu několik set kilometrů dlouhý skalnatý, na převisy a otevřené jeskyně bohatý útes. Sloužil praobyvatelům za útočiště. A tam právě vznikaly skalní malby, které mne udivují nejen svými přesně z přírody odpozorovanými motivy, technikou a zpracováním, ale i podobností s archeologickými nálezy, které jsem viděl v poušti Kalahari v jižní Africe. Toto tematické a kresebné příbuzenství je ohromující.

Arnhemská země je jinak velmi plochá, paralelně protkaná od jihu k severu řekami nebo řečišti, porostlá řídkými travami, nízkými blahovičnickými, pandánovými palmami, mangrovnicemi v pobřežním pásmu a vodní vegetací v bažinách. Ze zvířat se zde vyskytují různí

vačnatci, počínaje klokanem uzdičkovým a konče medosavcem vačnatým (vlkouna vačnatého, který vyhynul na australské pevnině před 20 tisíci lety, zde nacházíme zobrazeného na některých skalních převisích). Dingo není vzácný. Hojně jsou také ještěři (včetně atraktivních scinků ut'atých, agam límcových, varanů pestrých a méně přitažlivých krokodýlů cejlonských) a plazi včetně nejedovatějšího hada světa tajpana. Ptáků zde bylo popsáno přes 250 druhů (odolávám se zmínit alespoň o některých, mnoho jich má české půvabné pojmenování). Australští praobyvatelé tradičně žili v symbióze se zvířaty; nad některými by ale užasli, mám na mysli ta, která na tento světadíle dopravili Evropané během posledních dvou století. Některé druhy se ukázaly být pro Austrálii dobrodinnými (skot, ovce, koně), některé metlou (králíci, mouchy), a některé smíšeným požehnáním (zdivočelý býval bahenní, velbloud jednohrbý aj.).

Archeologické výzkumy dokazují, že lidé žili na severu Austrálie již před 50,000 lety a stopy jejich osídlení se datují nazpět 25 tisíc let. Jsou to pozitivní nebo negativní otisky lidské dlaně s roztaženými prsty, otisknuté nebo zaprášené okrovou hlinkou. V té době se začínají také objevovat zobrazení zvířat. Z období před 7 - 9 tisíci lety se zachovaly kresby ryb, krokodýlů, klokanů, želv, netopýřů či pštrosů emu. Některé se charakterizují typickou „rentgenovou” technikou výrazně ukazující nejen obrys těla, ale i jeho kostní podklad a vnitřní orgány, překvapivě odpovídající dnešním tělovědným znalostem. Poslední fáze těchto skalních kreseb začala před tisíci lety se zdůrazněním na motivy lidských postav provedené často v hůlkové formě. Mužské postavy jsou oštěpy, bumerangy či luky vyzbrojení válečníci nebo lovci, ženy byly zobrazovány bez oděvu a bez ozdob se zdůrazněním primárních a sekundárních pohlavních znaků. Častým tématem byly

mýtické postavy domorodé ceremoniální tradice. Kresby vzniklé v posledních století ukazují také plachetnice evropských plavců, plavidla arabských kupců a Timořanů nebo postavy s ručnicemi.

Některé kresby udivují svou zachovalostí. Důvodů je několik. Mnohé byly vícekrát obnovovány, to patřilo k povinným povinnostem místního kmene. Další příčinou byla odlehlost lokalit a do nedávna tam byl vandalismus nepravděpodobný. Důležitou roli také hrálo minerální složení podkladové skály, jakost barev (červenohnědá okrová hlinka bělošedé jíly a dřevěné uhlí a přirozená ochrana před vnějšími nepříznivými vlivy - déšť, stékající voda, vítr, přímé sluneční paprsky, ale také například vosy stavějící na kresbách hnízda nebo dobytek otírající se o skalní plochy nesoucí kresby.

V Oénpelli, sídlišti domorodé rezervace, jsem se seznámil s respektovaným členem „radystarších”. Představil se Bobby Barrjaray Ngngmira z kmenové skupiny Nawakadj. Ten mě mnoho vyprávěl o svém lidu, tradicích, náboženských představách a životních projevech včetně kreseb na skálu. Kresby na kůru jednoho blahovičnicku (Eucalyptus oblingua) pocházejí z poslední doby. Zavedl mne na místo, kde žil starý domorodec se svými dvěma ženami, jedna byla starší a druhá mladá. Žili tak, jak byli tito lidé zvyklí nejen po staletí, ale po tisíciletí. V chýši, kterou tito tři lidé obývali, jsem viděl

pouze jediný produkt naší civilizace, žlutý kbelík z umělé hmoty. Jinak spoléhali výhradně na to, co jim dala okolní příroda. Z navštívených lokalit sklaních kreseb na mne nejsilněji působily ty v Údolí hluché zraje a na útesech Obirr a Nourlangie. Byla to exkurze do prehistorických časů, kdy lidé kočovali tam, kde byli vhodnější podmínky (počasí, potrava), ukryvali se pod skalními převisy, na které pak zobrazovali to, čím žili: lovem, obranou před nepřítelem, plodností, mýtickými představami, kouzly. Jestliže Obirr vyniká zobrazením válečníků, lovců, klokanů a ryb, Nourlangie, zejména galerie Anbangnabg, udivuje zobrazením mýtických postav, které se reálně promítaly (a promítají) v životě severoaustralských domorodců. Bytost nebezpečná pro vše živé se nazývá Namandjlg. Namarrgon je muž nesoucí blesk, jeho klouby jsou opatřeny kamennými sekerami garamalg, které vykřešou blesk a hromobití země či nebe. Na skalním obraze je dále vidět Berrginj, manželku Namarrona, skupinu mužů a žen a několik ryb galuibirr.

Domorodci, s kterými jsem se v Severním teritoriu setkal, byli převážně dobrosrdeční a upřímní lidé. Agresivní byli ti, kteří měli příměs evropské krve, byli indoktrinováni profesionálními aktivisty. Těm ani nejde o blaho domorodců, ale o rozvrácení Austrálie.

(z australského časopisu Panoráma)

## Vrouci vzpomínka

Letošního 6. srpna tomu už budou dva roky, kdy nám zcela nečekaně odešel z našeho rodinného středu na Boží zavolání náš starostlivý tatínek, můj milovaný manžel a dobrotivý dědeček, pan

## Charles (Karel) Mikulec rodák z Racine ve Wisconsinu a bývalý zubní technik v Ciceru, Ill.

Jeho tělo odpočívá v rodinné hrobce na hřbitově Woodlawn ve Forest Park. V myšlenkách a vzpomínkách je stále mezi námi.

Protože letos připadá datum 6. srpna zrovna na sobotu, kdy máme naše pravidelné české bohoslužby v kostele Panny Marie Svatohorské v Ciceru vždy v 6:15 hod. večer, budou za něho obětovány právě ve výroční den jeho smrti.

Upřímně pak děkuji všem, kdo mu budou věnovat tichou vzpomínku v modlitbě.



Jménem celé rodiny:  
Marie Mikulec,  
odvovčelá manželka.

## STANLEY STAWSKI DISTRIBUTING CO.

Importers & distributors of fine  
quality beers, wines, liquors

Známe oblíbené pivo "Gösser" z Ra  
kouska. -- Žádejte v obchodech a  
restauracích

1136 NORTH ASHLAND AVENUE  
Chicago, Ill. 60622 • Tel: 278-1848

GIVE YOURSELF  
A RAISE

...with new competitive-rate

U.S. Savings Bonds ★  
America's favorite  
way to save!

Jaroslav Durych:

## PŘÍKLAD A MILOST

Blahoslavená Anežka se narodila roku 1211, tedy ještě před strašidelným útlakem nerozřešeného sporu mezi jejím otcem a jeho zapuzenou první manželkou Adletou Míšeňskou, která zemřela dne 1. února téhož roku. Asi ve čtyřech letech ji poslali na vychování ke svaté Hedvice a snad se při tom jednalo i o nějaké zasnuby, se kterých pak sešlo. Roku 1219 si ji vyžádal tehdy ještě nekorunovaný císař Fridrich II. pro svého syna Jindřicha, tehdy teprve desetiletého, byla pak dána na vychování ke dvoru Leopolda Slavného. Z jejich zasnub však opět nebylo nic. O jejich zmar se přičinil kolínský arcibiskup Engelhart, který byl pro hájení svých výsad a práv a pro rázné vymáhání svých příjmů od svých příbuzných přepaden a zabit. Největších zásluh o to si získal svou licoměrností Leopold Slavný a zrušení těchto zasnub velmi ochotně schválil papež Honorius III. Když byla Anežka poslána z Vídně domů, bylo jí čtrnáct let. Následujícího roku se chtěl její otec Leopoldu Slavnému pomstít, ale Čechové bojovali tehdy tak chabě a ničemně, že v Dalimilově kronice se Leopoldu Slavnému vkládají do úst slova: „Dokud budu živ, musí mi Čechů žet býti, že v málo dnech ti hrdinové zlenivěli, a své dobré jméno tak rychle ztratili.“

Pak se místo zbraněmi vyjednávalo slovy a tohoto vyjednávání se účastnil i manžel svaté Alžběty, durynský lantkrabě Ludvík IV. Výsledek vyjednávání byl žalostně skromný, jen kratičké příměří, po němž opět měla vypuknout válka, ale tehdy prý na nabádání švábského mnicha Konráda z Hallu se přihlásilo tolik mužů v Čechách do Svaté země, že neměl král dosti vojska a ze zlosti nad tím by byl prý kazatele zabil, kdyby prý ho Anežka nebyla uchvátila. Právě tak se ovšem vedlo Leopoldovi Slavnému, kterému také týž kazatel odloučil množství vojska, s nímž se měl císař vypravit do Svaté země. Nebylo to však souzeno ani císaři, ani tomu vojsku, které v Itálii navštívil jakýsi mor a ty, které nezahubil, zahnal domů. O tom, má-li se ve válce pokračovat, rozhodovaly ještě jiné věci. Nástupce zavražděného kolínského arcibiskupa Engelberta, Jindřich z Molevarku, chtěje snad mimo jiné napravit i chybu svého předchůdce, dohodil Anežku za nevěstu anglickému králi Jindřichu III. I vyměňovaly se listy,

a střídala se poselstva v Londýně a v Praze a trvalo to dva roky, ne-li o něco déle, a do toho jsou vsunuty zprávy dosti temné a popletené, podle kterých se ucházel o Anežku i sám císař. Tomu ovšem by odpořoval i kalendář. Byl totiž císař tehdy ženat a ovdověl teprve v prvních dnech května 1228, tedy v době mezi svým nepodařeným odjezdem do Svaté země, o který se pokusil v září předcházejícího roku a mezi skutečným odjezdem v srpnu roku 1228. A to už byl v klatbě a věděl, že se do Svaté země přece vypraví, třebaš nikoli pro radost papeži Řehoři IX. Ze Svaté země se vrátil až z jara roku 1229 a to už s ním jednal bavorský biskup Ekbert, který by velice rád byl viděl svou neteř Alžbětu jako německou císařovnu. Také ovšem je možné, že smrt své manželky Jolanty očekával, nebo třebaš i to, že by se byl dal rozvést. Příliš určitě se totiž mluví v legendě o blahoslavené Anežce na místě, které se nemůže týkat nikoho jiného než lantkraběte Ludvíka IV., o setkání poslu krále anglického s posly císaře německého. To místo zní takto:

„Stalo se, že po promlčení a pominutí řečených zasnub, když už dosáhla svého čtrnáctého roku, byla přivedena do své vlasti. A hle, záhy na to, poslové císaře a poslové krále anglického, přicházejíce k rodičům této panny, o překot žádali, aby byla dána za manželku jejich pánu. A když už tam po nějaký čas prodlévali, ukázalo se kterému si z poslu císařových, vojáku velmi slavného jména, zvláštní zjevení, hodné zaznamenání. Uzřel totiž ve snách korunu podivuhodné velikosti, sestupující na hlavu té panny, kteroužto ona odstrkující, postavila si na hlavu jinou, nesrovnatelně lepší. Probudiv se pak ráno a přemýšleje o tom, co viděl a mluvě o tom i s jinými, vykládal si to jako člověk tělesný bez chápavosti duchovní tak, že to bude poselství jeho, které dosáhne cíle, že totiž Anežka pohrdne králem anglickým a za muže pojme toho, jehož důstojenství je vyšší. Ale veliký Bůh, odhalující tajemství v nebi, chtěl tímto snem zjevit, že Anežka, která se záhy měla zasnoubit Kristu, místo korunou království porušitelného těla měla být trvale korunována nezničitelnou korunou slávy.“ Bylo-li třeba, aby se Anežce dostalo zadosťučnění, dostalo se jí ho způsobem ohromujícím. Odloučený snoubenec odpadl svou bytostí od té, ke které byl sveden, a tak, jako kdysi návodem kolínského arcibiskupa Engel-

berta vykřikoval, že Anežku nechce a že si ji nikdy nevezme, tak nyní zase, snad návodem bavorského vévody Ludvíka, vykřikoval, že se k Anežce vrátí. Ten bavorský vévoda byl pak za to zavražděn, ale odloučený snoubenec už propadl posedlosti a smutku a kletbě, a natropil svému otci mnoho nepřijemností a útrap a zla, byl posléze chycen a žalářován a při tom se zatvrzoval ve své urputné nenávisti k svému otci tak, že posléze, než by se měl podívat z přinucení na jeho tvář a slyšet jeho hlas, raději se vrhl střemhlav i s koněm do propasti.

Ale než se to stalo, ucházel se o ni císař. Bylo to asi rok nebo dva před tím, než vstoupila do kláštera, a pravdivost této zprávy potvrzuje sám papež Řehoř IX. ve svém listě královně Beatrici, choti svatého Ferdinanda, jež byla sestrou české královny Kunhuty, švagrové Anežčiny, ze dne 7. června 1235 těmito slovy:

„Utíkajíc před nabízenou ctí nejvyššího císařského důstojenství jako před jedovatým plazem, chápe se chudá vítězného praporu kříže a kráčí už vstříc ženichu nebeskému.“

V legendě blahoslavené Anežky čte se toto:

„ - pověst o jejích ctnostech a o jejím jméně, rozlévající se jako olej kolem dokola po sousedních zemích, dospěla až k císaři. A ten tak jako k jejímu otci, poslal nyní posly k jejímu bratru, a připojuje mnohé sliby, žádal, aby mu neodepřel svou sestru za manželku. Když ten s nabídkami tohoto nápadníka souhlasil, panna Kristova přemýšlejíc o tom, čím je povinna Pánu, chce-li být tělem i duchem svatá, aby mohla jít za Beránkem v liliovém průvodu panen, rozhodla se, že se nezasnoubí se žádným tvorem smrtelným, at' by byl stavu a důstojenství jakéhokoliv. A aby v tom svém předsevzetí, které pojala z vnučnutí Božího, mohla setrvat bezpečněji, vztáhla ruku svou k silnějšímu a po spolehlivých a počestných poslech oznámila svůj tajný úmysl vznešenému náměstku Kristovu, panu papeži Řehoři IX. A tento blažený papež, potěšen slibem tak urozené panny, děkovným listem, po týchž poslech odeslaným, ji posílil v Pánu, schválil a potvrdil svaté její předsevzetí, a přijav ji za svou dceru, mnohými dary duchovními ji obdařil, provázeje ji po všechny dny náklonností milujícího otce. A tu služebnice Kristova, naplněna z těch odpovědí, které od nejvyššího velice obdržela, mnohou útěchou ducha, ihned své předsevzetí bez bázně ohlásila

svému bratru králi Václavovi. Když to král vyslechl, ne bez veliké úzkosti poslal k císaři posly, aby se omluvil, jak se slušelo, a aby oznámil sestřino rozhodnutí.“

Na toto poselství odpověděl prý císař takto:

„At' by se této urážky dopustil kdokoliv, nikdy bychom se nevzdali pomsty za hanbu, způsobenou tak velikým pohrdáním. Poněvadž však přednost před námi dala Pánu většímu, nepřipisujeme to jejímu opovržení vůči nám, nýbrž věříme, že to učinila z vnučnutí božského...“

Nato vychválil dobrý úmysl této panny velikou krasořečí, poslal jí drahocenné dary a mnohé ostatky a povzbudil ji svým listem, nabádaje ji, aby to, co spasitelně začala, šťastně dokončila. Zdá se, že jméno císaře Fridricha II. mělo u bratří menších kouzelný zvuk. Čte se totiž, že papež Inocenc IV. po své smrti krutě tupen od těchto bratří, kteří prý za jeho předchůdce Řehoře IX. měli hlavní slovo, zatímco Inocenc IV. se proti nim ujímal farářů, a prohlašující mimo jiné, že prý to bylo známkou Božího hněvu, že mu před smrtí ochrnil jazyk, mstili prý se za svůj rád právě tak na něm, jako on se mstil na mrtvém Fridrichovi II. Nelze si totiž nepovšimnout dojemné lásky či dojemné slepoty, s níž zaznamenávají císařovy styky s vynikajícími osobami tohoto řádu.

Považují to zvláštní počtu, že se císař ucházel o svatou Alžbětu a o blahoslavenou Anežku a neumějí si představit bolestný odpor Alžbětin a kruté jízlivé opovržení Anežčino. Považujíce si za čest, že i svatého Františka si dovolil tento císař prostopášnický zkoušet. Čte se totiž, že prý svatý František přišel do města Bari, když tam právě dlel císař. Dvořané prý si umínili, že ho podrobí zkoušce, a s vědomím a svolením císařovým poslali prý do Františkovy světnice prostopášnici, aby ho svedla. Ten prý se však položil na žhavé uhlí, čehož se prostopášnice lekla a utekla. Císař prý vkročil pak do světnice a řekl: „Oheň ti neublížil, vidím, že Bůh je s tebou.“ Tento příběh by snad velice dobře, ba mistrovsky vystihoval císařského důstojenství jako před jedovatým plazem, neboť měla vidění vnitřní a poznání z Ducha, a viděla a poznávala tohoto císaře tak, jak ho poznala a popisoval arabský zapisovatel zprávy o jeho pobytu ve Svaté zemi, který o něm napsal, že byl rudý a lysý, že i oči měl špatné a kdyby byl otrokem, že nikdo by za něho nedal více než dvě stě drachen. I na počátku Anežčiny

tiňská touha zaostalého písaře po pochvalném uznání, kterého by se sv. Františku bylo dostalo z úst císařových, jako kdyby teprve uznání císařovo dělalo svatého opravdu svatým.

O Anežčině povaze čteme v uvedené legendě toto:

„ - vůči všem strádajícím milosrdná a štedrá, k sobě však až příliš tvrdá a skoupá. Lačnic sytila jiné a zatímco její rty chřadly postem, trápila se nad tím, že jiní hladovějí. I všem zarmouceným, at' dlela ještě ve světě, či už v klášteře, projevovala soucit a všem, kteří se k ní utkali, pomáhala u Boha i u lidí svými laskavými přímluvami. neboť vyhnančům a vězňům vymáhala svobodu, těm, kteří měli být za své zločiny popraveni nebo mučeni, vyprošťovala milost, zneprátené zmiřovala, všem na požádání ochotně pomáhajíc. Tak velikou láskou naplnil všemohoucí Bůh její srdce a takovou milost vlil do jejích rtů, že nejen se radovala s radujícími a plakala s plačícími, nýbrž sladkostí své řeči byla i utěšitelkou všech trpících, at' je tísnila bolest z příčiny jakékoliv -“

Legenda praví, že některými ctnostmi vynikla už ve Vídni, tedy před svým čtrnáctým rokem. Tehdy snad na ni mohl působit vliv svaté Hedviky, která sama ovšem založila klášter cisterciácký. Přesto je zvláštní, že se ke vstupu do kláštera odhodlala teprve roku 1234. Snad nemohla obdržet svolení rodičů, dokud se jakžtakž neskončila všechna jednání o zasnuby, která, jak se zdá, byla dosti složitá, a pokud neměla v rukou souhlas papeže Řehoře IX. Mohla se tedy na všechna vyjednávání dívat zblízka a zdá se, že je pozorně sledovala. Zatímco její otec svaloval hlavní vinu na rozvázání zasnub s mladým německým králem na Leopolda Slavného, Anežka poznala správně, že byl především vinen císař, a bál-li se její otec ukázat císaři své opovržení, pronásledovala císaře svým vlastním opovržením až do jeho smrti a jistě její opovržení nebylo zbraní neúčinnou. Nikdy císaře nespátřila, právem však napsal papež Řehoř IX., že utíkala před nabízenou ctí nejvyššího císařského důstojenství jako před jedovatým plazem, neboť měla vidění vnitřní a poznání z Ducha, a viděla a poznávala tohoto císaře tak, jak ho poznala a popisoval arabský zapisovatel zprávy o jeho pobytu ve Svaté zemi, který o něm napsal, že byl rudý a lysý, že i oči měl špatné a kdyby byl otrokem, že nikdo by za něho nedal více než dvě stě drachen. I na počátku Anežčiny

poutí k Bohu byl položen žal a zklamání a otřes srdce. D'ábel, který ji nemohl škodit jinak než tím, že jí nastrkoval do cesty to, co se jí ošklivilo a co by ji zarmoutilo, setrval při tomto způsobu boje až do jejího stáří. Čte se o tom v legendě:

„Kdysi spěchala do oratoře, podpírajíc se pro svou slabost o svou sestru Domku. Když přišly ke dveřím oratoře, zahlédly oknem oratoře anděla temnot, stojícího v hrozně a znetvořené podobě lidské u kteréhosi stromu a o tento strom jakoby se opírajícího. Když ta sestra začala křičet hrůzou, služebnice Boží, aby se nebála, učinila proti d'ábelovi ve jménu Božské Trojice znamení kříže. Ten, nemoha moci kříži odolat, s tváří velice svraštěnou zmizel. Jindy zase, když kráčela do řečené oratoře, opírajíc se o svou příbuznou paní sestru císařovnu Alžbětu a chtěla už překročit práh, ničemný nepřítel, zjevivší se v podobě výra, zatarasil jí, jak řečená sestra viděla, svým ocasem cestu. Ta však učinivší znamení kříže, ihned tu zlou potvoru zaplašila.”

To by svědčilo o tom, že prostředkem, kterým ji chtěl oslabit d'ábel, byla trudnomyslnost, se kterou statečně zápasila, přece se jí však nemohla zbavit navždy, zvláště když se jí podle legendy už ve stáří ještě dostalo tohoto ujištění: „Nemysli si Anežko, že umřeš dříve, než uvidíš, jak téměř všichni tvoji draží se z tohoto života odstěhovali”.

Nebylo to ujištění nijak příjemné, zvláště nebylo-li na něm dosti. Musila totiž svými jasnozřivými očima vidět i do dálky a do budoucnosti. Musela vidět na dálku smrt svého synovce, krále Přemysla Otakara II. Musela vidět umírající děti a panny, které jí zdrcení rodiče dávali přinést na nosítkách, očekávající od ní pomoc. Vždyť právě kostel jejího kláštera se stal pohřebištem královského rodu. A viděla bídu, bolestnou a strašidelnou bídu minulou, současnou a budoucí, a jistě i obraz budoucího zpusťování kláštera i chrámu, a výry a kulichy a netopýry i d'áblů v znetvořené podobě lidské v smutném soumraku budoucích dob. Čekalo to na ni už od jejího mládí a jistě ten den, kdy jako podvedená nevěsta byla od dvora babenberského poslána zpátky do Čech, nebyl dnem, na který mohla zapomenout, neboť to, co jí tenkrát bylo vloženo na ramena, byl skutečný kříž posměchu a urážky tím těžší, že se jí mocní tohoto světa dopustili proti dívence čtrnáctileté.

Zajímavé je to, že se vstupem

do kláštera nespáchala, jako kdyby tušila, že tam pobude až do pozdního stáří a nic tedy nepromešká. Zvolila si chudobu, jistě to bylo proto, že po zradě, které se dočkala tak záhy, všechny koruny světa se jí zošklivily. Nevšímal si rad bratří menších, nýbrž obrátila se přímo k papeži, a hlavní rady a posily se jí dostalo od svaté Kláry, která na ni byla upozorněna. Nevstupovala do kláštera ani ze slepé úcty, ani ze slepé poslušnosti, nýbrž všechno si dříve pečlivě připravila. Klášter musil být nejdříve postaven podle jejího přání. Pak byly do něho v létě roku 1233 uvedeny panny svaté Kláry z Tridentu. Pak na podzim toho roku tam bylo uvedeno sedm panen z předních rodin království českého. A teprve o Hodu Božím svatodušním roku 1234 přijala řeholní roucho. Nemohla zapřít svůj královský původ a neměla příčiny k tomu, aby jej zapírala. Její život citový nebyl na překážku úvahám rozumovým, kterými se vyznačovala její jednání a záračné působení. Lze po této stránce pozorovat zázrak svaté Alžběty s růžemi s Anežčiným zázrakem s jablky. Legenda o tom vypravuje:

„Kterási urozená paní, jménem Žofie, manželka rytíře, který se jmenoval Konrád, po porodu tak zeslábla, že několik dní nemohla ani pít, ani jíst a podobala se spíše mrtvé, než živé. A tu kteréhosi dne ve vytřzení mysli začala mluvit: ‚O kéž by mi paní Anežka podarovala k jídlu jedno jablko ze své ruky.’ Konrád, její muž, pospíšil ke služebnici Boží a s pláčem jí žádal, aby se za jeho manželku přimluvila u Pána a ráčila jí jedno jablko poslat, tvrdě, že se jí dostane žádoucí úlevy. Ta, ze soucitu nad rytířem, ihned zašla do klášterní zahrady a když ani ona ani její sestry žádného jablka nespátřily, učinila nad jabloní znamení oživujícího kříže, vzývající při tom Nejsvětější Trojici, ahle, uzřela na větvičce tři jablka vedle sebe, která ihned utrhl a poslala paní Žofii. Ta, cítíc moc Boží, vloženu do těch jablek, rychle je popadla a snědla a tak z moci svatého kříže a pro Anežčiny zásluhy nabyla svého dřívějšího zdraví.”

\*\*\*

Je to jistě obraz neobyčejně milostivý. Blahoslavená Anežka žehná očesané jabloni, na které snad i opadlo listí, a v usínajícím stromu se okamžitě vzbudí míza, strom si blaženě povzdychne, cítě sestupující zázračnou moc, a vydá tři plody, každý ve jménu jedné ze tří Božských osob, a v těch plodech je všechna kráska květů, všechna

síla a vůně a sladkost a uzdravení. Jsou pak jablíčka ovšem těžší než růže a lze tedy jimi nejen utěšovat tesknící srdce, nýbrž i sytit tělo.

Obzvláště významný byl jeden z jejích posledních zázraků, jehož ohromující velikost je právě v tom, že byl nedokončen. Čte se, jak ze soucitu s matkou, plačící nad mrtvolou svého dítěte, se začala modlit o jeho vzkříšení a jak to dítě už skutečně začalo oživovat. Tu však ji duše tohoto dítěte počala úpěnlivě prosit, aby ji ponechala v její blaženosti a nevolala ji zpět do bídy tohoto světa. A tu blahoslavená Anežka se přestala modlit a tělo opět ztuhlo a zchladlo.

Cena vylíčení tohoto příběhu je tím větší, že se týká případu velice vzácného a právě tak určitého a téměř přibližuje před oči způsob kříšení mrtvých, takže už se zdá, že by to i rozum mohl chápat. Ukazuje to také, jak důvěrně byla Anežka s těmito věcmi obeznámena a že jí byla svěřena moc, která opravdu dosahovala až za hrob, neboť vzkříšení či nevzkříšení tohoto dítěte bylo úplně ponecháno jejímu vlastnímu rozhodnutí. Má-li ovšem někdo takovou moc, těžko může být vesel, jak těžko se může veselit ten, kdo přebývá na hřbitově. Ale přece jen může býti vesel, třeba se to už lidské chápavosti vymyká.

\*\*\*

Zvláštním rozlišujícím znamením blahoslavené Anežky je přísná a zdánlivě až ledově strohá ukázněnost vůle a její setrvačnost a nezměnitelná věrnost původním pravidlům svatého Františka, takže se zdá, že její rozhodování bylo řízeno nikoli citem, nýbrž rozumem. Byla to spíše spanilá cudnost jejího srdce, které všechno svou lásku pečlivě ukrývalo pod pláštěm rozumu. To ovšem je způsob ryze český, jakému se může dařit jen na sever od Alp. A je to ovšem i způsob královský, neboť ani na zemi, ani na nebi nic nemohlo zakrýt její královský původ.

## The Great American Investment



1-800-US-BONDS

## MONUMENT

Výbor pro vybudování památníku

P.O.Box 2323, Postal Station B, Scarborough, Ont., M1N 2E9, Canada

Toronto, 21. října 1987

Nadcházející rok 1988 bude dvacátým výročím okupace naší vlasti armádami varšavského paktu, dvacátým výročím vzniku K-231 v Praze na Žofině, pro mnohé z nás také dvacátým výročím nuceného opuštění našeho domova. Bude také čtyřicátým výročím uchvácení moci rudým terorem, čtyřicátým výročím nastolení diktatury násilí, lži a podvodu.

My, bývalí političtí vězni, chceme v tomto roce 1988 vztýčit první památník obětem komunistické hrůzovlády a teroru v Československu, němeého svědka smrti všech, kteří obětovali své životy za svobodu a demokracii. Nejen my, bývalí političtí vězni, ale celá československá veřejnost, at' již v exilu či doma, nesmíme zapomenat na stovky popravených, ubitých při výslechu či brutálně zavražděných bez soudů. Neměli bychom zapomenat těchto hrdinů našeho věku a pamatovat, že obětovali své životy za nás všechny.

Klub K-231 si vzal za úkol tuto myšlenku uskutečnit.

Pokud snad nejste informováni o tom, co K-231 znamená, tedy jen stručně vysvětlíme. V roce 1948 byl vydán zákon na ochranu lidově demokratické republiky známý pod číslem paragrafu 231/48 Sb., podle něhož v následujících letech zločinná justice vraždila ve jménu třídní spravedlnosti své odpůrce. V době Pražského jara pak vznikla v Praze na Žofině organizace K-231, která slučovala většinu bývalých politických vězňů. Jejím heslem bylo „Aby se to již nikdy neopakovalo”.

Zde v Torontě vznikl K-231 v létě roku 1985 a za krátkou dobu se vyvinul ve velmi silnou organizaci, která zastupuje mnohé bývalé politické vězně nejen v Kanadě, ale i v USA a v Evropě. V práci Klubu je zapojen „Kruh přátel K-231”, ve kterém jsou naši přátelé, kteří měli to štěstí, že se nestali v kriminálech našimi bratry a sestrami. Náplní Klubu je připomínat veřejnosti, že bezpráví z let padesátých stále trvá. Peněžně podporujeme naše staré a nemocné bývalé spoluvězně doma, se světem jsme spojeni vlastním časopisem K-231, vydávaným každý druhý měsíc. Peníze na podpory a vydávání časopisu získáváme jednak z darů našich přátel, jednak pořádáním různých akcí společně s Kruhem přátel K-231.

Prozatímní plán památníku je zcela prostý, nepravidelný přírodní mramorový či žulový kámen se dvěma opracovanými plochami pro krátký český a anglický text. Památník bude se svolením Masaryk Memorial Institutu umístěn v prostorách Masaryktownu (Toronto, Kanada), národním středisku Čechů, Slováků a Podkarpatských Rusů.

Tato myšlenka se ovšem nedá uskutečnit bez spolupráce a účasti široké exilové veřejnosti.

Potřebujeme vaši pomoc nejen finanční. Rádi bychom slyšeli i vaše názory, rádi bychom přijali i vaše návrhy (např. na znění krátkého nápisu na památníku). Času je opravdu málo, proto prosíme o váš příspěvek v co nejkratší době. Jména všech dárců a výše příspěvků budou pravidelně uveřejňována v časopise K-231 a jiném exilovém a krajanském tisku. Dary těch, kteří si nepřejí být jmenováni, budou označovány pouze iniciálami.

Korespondenci adresujte a vaše šeky laskavě vypláte na:

Monument  
P.O.Box 2323, Postal Station B  
Scarborough, Ont.  
M1N 2E9, Canada

Za výbor pro vybudování památníku  
František Otta  
Zdeněk Slavík

Pravidelné české bohoslužby jsou každou sobotu  
v 6:15 hod. večer v kostele Panny Marie Svatohorské  
V Ciceru, Ill. - 2414, S. 61st Ave.

**Uplynulo 100 let  
od narození slavné  
restaurátorky  
vzácných obrazů**

Stáří doléhá na obrazy jako na lidi. Jsou na tom lépe než my, poněvadž jim v blindrámu neloupe jako v kříži a v rozích rámu se neozývá zlověstný pras-kot, obdobný našim kloubům. Neunikly však vráskám, jež na rozdíl od lidské tváře pronikají hluboko do těla.

Pomůže kosmetika jako obvykle? Snad se tak odvážíme říci jen s tím rozdílem, že se tomu u obrazů říká restaurace nebo po našem - obnova.

Ale obrazu nestačí krém, je mu málo tekutý pudr, nepomůže maskara a čern na obočí, ani potápění „očí“ do zelenomodrofialové, či žlutooranžové „studánky“.

S pozornostmi toho druhu se vyp-ovádá jen odvážná dívčí tvář, unese je zdánlivě opotřebovaná žena sama se sebou nepokojená. Jakoby žena někdy mohla být jiná než krásná, že?

Obraz, neznalý ješitnosti a snobství, reaguje také se zvýšenou citlivostí jinak na každý dotek magistra své profese. Na několik dalších desítek let ožije návratem barvy na líčka pobledlá, unavená a skleslá, takže se bez rozpaků vypraví už na „letošní ples“ - na výstavu.

Ano, tak se děje s obrazy v péči kumštýřů, kteří jinak třeba nevynikli. Zato nám zachránili víc než jednu tvář - vrátili lesk, šarm a svůdnost minulým věkům.

Také paní Molly Procházková Reisingerová se lopotila bez sluníčka ve skryté brázdě pole umění a shromáždila tak neviditelnou žeň plnou zásluh. Citlivá restaurátorka se narodila před celým stoletím - 3. srpna 1888.

NINA SVOBODOVA

*Dimuška*

(Pokračování z min. čísla)

I Karlu Františku Šlechtovi se malá Valentina líbila. Byla sice poněkud jiná než jeho sestra, štíhlá, vysoká Ludmila Eva, žena vzácně jemné, poněkud přísné krásy, provdaná již několik let za Jiřího Gabriela, svobodného pána z Boškovičů, ryt-mistra dragounského pluku, a nepodobala se ani sestřenicí Marii Josefíně Dittrichové, dceři pražského zlatníka a klenot-níka, rozkvetlé krasavici, plné života a vzruchu, v jejímž smíchu jako by zvonilo ryzí zlato.

Valentina byla drobná brunetka kulatých hnědých očí, a je-jí malá hlavička s jemným nosíkem a dětsky naivními i dětsky umíněnými temně růžovými ústy, korunovaná podivuhodně upravenými kadeřemi, podobala se hlavičce sošky z jemného porcelánu, vytvořené „galantním stoletím“ pro okrasu vitriny či zlacené konsoly mezi okny. Bylo vlastně škoda zakrývat tu havraní, téměř až zamodralou čern hustých vlasů Valentini-ných závěsemi pudru i umělými sněhově bílými kadeřemi, ale Valentina jinak nedała. Byla to móda a zde byla malá dáma neoblomná.

Jinak to však bylo přívětivé děvčátko, poněkud zhýčkané láskou a přepychem, jímž rodiče zahrnovali dceru-jedináčka, ale bezelstné ve své nelíčené smavosti a hravém půvabu, po-dobném šumění francouzského vína, i v tom poněkud naiv-ním, ale vcelku nevtíravě projeveném zdůrazňování své žen-skosti, připomínalo mladému právníku ony veselé, živé a vkus-né ženušky z řad pařížského měšťanstva, které poznal ve Fran-cii.

Netrvalo dlouho, zasnoubili se a do roka si doktor Karel František Šlechta odváděl Valentinu Parisovou od oltáře kos-tela Nejsvětější Trojice ve Spálené ulici.

Byl to slavný sňatek, požehnal mu sám představený či řá-dový ministr starobylého francouzského řádu svatých Jana z Mathy a Felixe z Valois na vykupování zajatců, otec Rajmund Josef Henz, církevní historik a spisovatel, kostel byl zaplněn až do posledního místa, světla voskovic se duhově lámala ve vzácných drahokamech prstenů, náhrdelníků, náušnic a ná-ramků, jimiž byly ozdobeny dámy z příbuzenstva nevěstina a ženichova. Svědkem ze strany nevěstiny byl děkan právnické fakulty Karlovy university a ze strany ženichovy jeho švagr, svobodný pán Jiří Gabriel Boškovič v krásné uniformě ryt-mistra dragounského pluku, nevěstin drahocenný závoj z pra-vých bruselských krajek nesl sedmiletý Jan Jindřich Šlechta, syn ženichova staršího bratra, lékárníka ze Staroměstského rynku, a jeho dětskou družičkou byla pětiletá Gabriela z Boš-kovičů. Obě děti byly zlatově hnědé s temně modrými očima, hoch v oblačně modrém atlasu, děvčátko v nadýchané, bledě růžové pění krajek a stužek, a když svatební průvod nasedal do kočárů, podobal se překrásnému, plně rozkvetlému záho-nu květin, jemuž na vrcholu zářila a rozkvétala sněhobílá růže, celá jako z křišťálu a drahokamů - nevěsta Valentina Parisová.

Rty doktora Šlechty rozvlní úsměv. Nu, zde tomu nebylo právě doslova tak, jak maluje poetické úsloví, v jeho případě si šťastný ženich neodváděl nevěstu, ale spíš šťastná nevěsta ženicha, protože doktor Karel Šlechta se do Nových alejí při-ženil. Do patricijského domu, do pokojů, zařízených bohatým nábytkem, všechno ve slohu Ludvíka XVI. a Marie Antoinet-ty, tak se to Valentíně nejlépe líbilo a v tom slohu zařizovala i část domu, kterou rodiče ochotně postoupili novomanželům.

Šlechta se tedy přiznal do salónu se zlatými a fialovými ta-petami a s benátskými zrcadly, do ložnice barvy jahodové a smetanové s květinovými medailony nade dveřmi, s drob-nými věnečky na stěnách, a s velkými bílými kamny, na jejichž kachlovém zrcadle objímal Amor svou Psýché. Přiznal se však také do pracovny s knihovnou, nad níž se běhal hlava Miner-vina, a se spinetem nejdražší vídeňské značky. A přiznal se konečně i do kanceláře, jež zaujímal velkou část přízemí domu

a kde několik obratných písařů mělo celý den co dělat, aby vy-řídili všechnu práci, kterou jim připravoval zkušený a ve svém oboru až vychytralý sollicitátor Bauer.

Do tohoto světa se přiznal Karel František Šlechta, nejmladší syn staroměstského lékárníka Jana Křtitele Šlechty, a dnes, po sedmi letech manželství, sedí v tichu své krásně zařízené pra-covny, zakoušeje pocit člověka ve všem bohatství podivně ochu-zeného a osamoceneného.

Ano, přiznal se, ačkoli Bůh ví, že mladý patricijský synek s akademickým titulem a se znalostmi, získanými nejen doma, ale i v cizině, neměl takového přiznání ani zdaleka zapotřebí. Karel František Šlechta toužil sice po vlastním domě, po jem-ném, ba i přepychovém prostředí, po krásné, kultivované ženě i po vlastní advokátní kanceláři, kterou by si od začátku vy-budoval po svém. Nyní to vše měl a přece se v této chvíli cítil jako člověk osudem zaskočený, protože chtěl získat všechny ty věci vlastním přičiněním a nikoli ženitbou.

Pravda, kancelář nyní po tchánově smrti prospívá ještě mno-hem skvěleji, než prospívala za řízení doktora Parise samého, Karel Šlechta nejen, že zastupuje zámožné měšťany, ale i členy nižší i vyšší aristokracie a několik starobylých klášterů, to však je také zatím jediné, čeho ze svých přání plně dosáhl.

Jinak se život s Valentinou Parisovou ukázal tím, co se na-zývá „řádné, spokojené manželství“. Pojem, pod nímž se však zároveň skrývá tolik prázdnoty a tolik osamocení, kolik jich jen může snést duch a srdce člověka, jehož oči, upřené k dalekým obzorům, jsou denně násilně poutány k světu stužek, krajek, módních žurnálů, společenských a tanečních večerů a jiných ryze ženských důležitostí a pošetilostí, jimiž paní Valentina plní všechn svůj čas i celý svůj mozek.

Nu, toho mozku není v půvabné, dokonale učené hlavě Valentini mnoho. Je to jen takový malý, docela malý moze-ček, sotva o něco větší než u dítěte nebo ptáka, a jak čas míjí, jak se dny, jež uplyývají od svatby mění v měsíce a v roky, tak se mezi doktorem Šlechtou a mezi jeho ženou šíří čím dál tím citelnější prázdnota.

Půvabná, od přírody sice dobrácká, ale životem zhýčkaná žena, která jaksí stále zůstává dítětem-jedináčkem, s hlavou plnou hříček, celkem nevinných, ale až zoufale povrchních, malá rokoková ženuška, stvořená jen pro společnost a šaty, květiny a šperky, a vedle ní advokát-osvícenec, který dělí své volné chvíle mezi verše a hudbu, čtenář-filosof, citel přírody a obdivovatel umění, pro něhož nemělo být dne, v němž by se neobohatil nějakým novým poznatkem a nepotěšil novou krá-sou.

Tato manželská dvojice opravdu nebyla pro sebe stvořena. A čím víc času mýjelo ode dne slavné svatby v kostele Nejsvě-tější Trojice, tím silněji rostl pocit osamocení. Valentina, jako ostatně většina žen jejího typu, je sice ani zdaleka nepostřehla, zato však doktor Šlechta si toto osamocení tím více uvědomo-val a tím déle i častěji prodléval ve své pracovně s tapetami, protkávanými zlatou nití, s krásným klavírem, s řadami knih, jež se takřka den ode dne rozrůstaly, a se svou milou sbírkou miniatur, malovaných na slonovině a na kosti, kterou stále doplňoval a obohacoval novými kusy.

V té pracovně sedí i dnešního večera, Goethovy verše na stolku z ozdobného dřeva a při světle svíčky, rozžaté v pozlaceném svícnu-sloupu s hlavou sfingy, upírá oči přes stránky kni-hy ven, do modrého šera, stříbrně žíhaného světlem měsíce.

Upírá je tam zamyšleně a zároveň s dychtivou pozorností, jako by čekal, že se mu na pozadí té zvláštní modře objeví pro-fil útlý a vznešený, jako na skle malovaný, že se mu z jejího středu zachvěje vstříc zlatavá hněd kadeř, splývající na út-lou, půvabně vzpřímenou šiji, a že z očí, podobných v barvě převzácné sobolí kožešině, zazáří trpyt slunečních jisker.

Šlechta vidí před sebou mladou ženu, s níž se setkal dneš-ního dne v sousedství Karlova, uprostřed ječivého hluku a kra-mářského shonu. Ženu, kterou musí znovu a znovu srovnávat s Valentinou, ačkoli se tomu srovnání vzpírá a brání, věda, že dopadne v úplný neprospěch té, která nosí jeho jméno a jeho svatební prsten. Té křehké, ptačí ženušky, jež vysílána svými hříčkami a módními tretkami odpočívá v krajkách své jahodové a smetanové ložnice. Nad stránkami knihy, ozářené zlatým kruhem světla, znovu a znovu se v mučivé sladkosti vrací útlý, jemný profil Terezy Danešové.

**POTŘEBUJETE POMOCI**

s úklidem domu, s čištěním nábytku, zahrady, garáže, sklepa či půdy?

Vyčistím Vám odborně čalouněný nábytek, koberce, vnitřek Vašeho osobního auta, posekám zahradu i trávník před domem, uklidím garáž, basement či půdu za velmi lidovou cenu.

Práci vykonám v den a v čase, které vyhovují Vám.

Volejte „Chris“ večer:

☎ 863 - 4113

anebo: ☎ 652 - 8127

(rodina Ryšavých)

Během dne: ☎ 484 - 3459 (paní Hanu u Pancnera v Berwynu).

Taková žena - ano, právě taková, vysoká, štíhlá a urostlá zjevovala se kdysi v neurčitých, mladicky užaslých a mladicky horoucích představách a snech pražského studenta. Žena, jejíž půvab by tkvěl jak v kráse tváře a kráse celého zjevu, tak i v oné nevyjadřitelné harmonii, v níž splývá duch i tělo. Ne porcelánová panenka s mozemk rozhyčkaného dítěte, ale žena, která přemýšlí, která se účastní dění své doby, žena ducha silného a bystrého, jež by našla pro každou životní chvíli pravé slovo i pravý čin. Žena nejen podle těla a podle jména, ale i podle duše.

Toho večera, kdy v smutném a surově drancovaném klášteře na Karlově klene se nad lůžkem posledního opata karlovskeho milosrdné bezvědomí, kdy otec Pavel Jiří, s čelem za ten jediný den pokrytým ostrou a hlubokou vráskou, a s očima až propastně temnými bdí u lůžka nemocného, toho večera, kdy doktor Karel František Šlechta převrací ve svém zeleně tapetovaném pokoji listy Goethových veršů, aniž v nich přečetl jedinou řádku, vyběhne z domu „U Božího oka“ hospodyně Žofie Salačová.

V modravých pracích šatech se škrobenou zástěrou a s ostré bílým čepečkem na prošedivělých vlasech běží okolo domků a ohrad, nevšímá si dotazů podskalských sousedů, kteří za vláhého večera posedají na lavicích před ohradami, ani poznámek mladé chasy, besedující na kládách.

Spíš ubíhá než kráčí vzhůru Morání k Dobyčtímu trhu. Podskalští mají sotva kdy, aby si Žofii spěch po sousedsku prohodili a jeden druhému sdělili své dohady, mládež na kládách snad teprve dopěvuje písničku o věrné lásce z turecké vojny, když se Žofie již vrací domů, doprovázena pánem v límcovém plášti, přehozeném přes levou ruku a v pravici s brašnou, jejíž tvar prozrazuje, že se v ní skrývají lékařské nástroje.

A sousedé poznávají v pánovi statné postavy a rychlé, rozhodné chůze, doktora medicíny a chirurgie, Františka Rudolfa Jahna z domu od kamenného stolu na rozhraní Dobyčtího trhu, proti bývalému jezuitskému, nyní vojenskému kostelu svatého Ignáce.

„U Božího oka“ se něco děje. Aby tak pantatínek? Nebo mladá panímaminka Lenka? Na okamžik utichne písnička, žert i sousedský hovor. Oči všech lidí, besedujících na lavicích před domky, hledí směrem k „Božímu oku“. Za chvíli se však oči odpoutají. Lidé na lavičkách mají své vlastní zájmy a starosti, a mládež na kládách se chce bavit, smát a zpívat. Konečně zítra je také den a zítra se všichni stejně dozví, co se děje u „Božího oka“. Vždyť Podskalí není nic jiného než větší ves, která prožívá své smutky a své radosti se sdílností vpravdě sousedskou.

A tak se znovu naváže přerušovaný hovor, znovu zazní do modravého večera písnička o smutném loučení, o velké vojně a o milování na život a na smrt, znovu se ozve harmonika, flétna či klarinet. Jen oči několika nejstarších besedníků, několika starců s bílými vlasy a stařenek v čistotných čepečkách, převázaných fialovými stuhami, se ještě zahledí k rozložitému podskalskému domu, v jehož oknech září světlo a v jehož štítu vznáší se nad oblaky s vlnami zlaté Boží oko.

Večer zvolna přechází do noci, stříbřené měsícem, jehož přibývá k úplňku. A v té noci se odehrává v domě „U Božího oka“ jedna z nejkrásnějších událostí lidského života. Neboť v té červnové noci přichází na svět děvčátko, zrozené pod krovky tohoto domu v hodině přelomu dne svátečního a pondělního. Dcera Jana a Marie Magdaleny Skálových. Nový květ v koruně rodu, který pod ochranou velebného znamení Božího oka vztahuje k slunci své zdravé větve.

Královskému městu Praze vládne vonná a sladká noc červnová. Noc, jež přichází po koloběhu setkání a loučení, radosti i hrůzy, zrození a smrti. Noc barvy safíru, třpytná po hvězdách a vonná po hlohu, jasmínu a karafiátech.

Ta noc jde městem a řeka Vltava, plynouc širokým proudem mezi břehy a ostrovy, nese na svých vlnách stříbro měsíce i dýmky hvězd, zatímco její hlas zvučí písněmi touhy i naplnění, lásky i chval.

A přece v té nádherné noci červnové jako by se nad zeměmi koruny svatováclavské rozpínal širý, mračný stín. Neboť tento rok 1784 rve ze starobylého pokladu krásy v této zemi květ za květem, perlu za perlou, drahokam za drahokamem.

Čas filosofa na trůně a krále nekorunovaného. Čas, z jehož

hlubin dere se na povrch hlas žalmu chmurného a nade vše pravdivého.

„Proti Tobě jsem já prohřešil se,  
a co zlé je před Tebou, učinil jsem.“

Tak hovořil čas vídeňského filosofa, nekorunovaného vladaře na stolci císařů svatě říše římské, králů českých a králů uherských. Přece však v tom úpění a sténání doby, do níž měl za několik krátkých let vytrysknout ze západu, ze staré Francie mohutný proud krve viníků i nevinných, v tom chmurném žalmu roku tisícího sedmistého osmdesátého čtvrtého vyznívala prosba, jež pomíjejíc nadutost osvícených, vzpínala se po paprsku pravého světla. Osvícenci prožívali své selanky, dojíkali se k přehojnému pláči nad utrpením mladého Werthera, nad Lottou, teskníci v bílých šatech a s knížkou v ruce nad hrobem Wertherovým mezi smutečnými vrbami, osvícenci stavěli pomníky přátelství, deklamovali patetické ódy na vlastní ušlechtilost, kořili se čistému lidství a podepisovali a doručovali výnosy o rušení, prodávání a boření nejstarších a nejkrásnějších památek této země. A jejich ochotní služebníci kupčili a rabovali peníze a stonásobně si je nahrazovali, kořistili, zašantročovali a chamtili.

## KROV A PRÁH

*Jak cimbál znějící bez lásky zvučí dálka klamná —  
ale jak dobře s lidmi jest, kde stůl a skříň a kamna,  
kde kout, kde kožich ovzduší po dětech děti dědí,  
kde krov a práh se ve tvář větrem spjaly k odpovědi.*

Jan Zahradniček Korouhve

Žofie přicházela v dlouhém šerení a v stříbřitě šedém jíní na větvích stromů i na střechách domů.

Po říjnu, který v podskalských ohradách znamenal zvýšený ruch práce, prodej většího množství topného dříví a zajišťování vorů, plavidel a rybných sádků před zimou, zvolnilo se v listopadu tempo obchodu i tempo práce téměř v idylu. Dřevařská chasa měla dost času, aby v klidu vykonala v ohradě a v domě ty práce, na něž nebylo na podzim kdy a ještě jí zbyla chvílka, aby si večer poseděla v čistě udržované kuchyni, kde z velikých kamen sálalo příjemné teplo a kde první strážkyně toho kuchyňského království, hospodyně Žofka, měla pro večerní besedníky vždycky něco dobrého na zub i k zapití.

A tak lidé z ohrady sedí na večer u kamen, ukusují z krajíců chleba se sýrem a s máslem, se sádlem či se škvarky, pochutnávají si na pučálce nebo na buchtách či lívancích velkých jako cihly a kola, a přitom se povídá, zpívá, beseduje, žertuje a škádlí, že to v kuchyni bzučí jako v úle. Hlavní slovo mívá Vojtěch, vyučenec a první pobočník mladého pantatínka, třicátník opálený, větrem pořádně ošlehaný, ačkoli v rysech pěkné tváře, dosud svobodný mládenec. Služebná děvčata, Barča i mladičká Lidka, se okolo statného chasníka otáčejí jako na drátkách, jedna se víc směje než druhá a jejich hlasy zvoní jako rolničky na panských saních.

Žofie přála mladým lidem besedování i zábavu, ovšem přísně dbala na to, aby se chasa příliš nerozdováděla a aby se veseli nezvrhlo v nežádoucí bujnost. Na to dbala přísně a nesmlouvavě.

Často poseděl i pantatínek Daneš a s ním Tereza, a to bylo v kuchyni vždycky slavnostně, protože „starý pantatínek“ byl výborný člověk, který rozuměl jak práci, tak i odpočinku. A třeba ho nyní čím dál tím častěji sužovala zlá dna, měl mysl neustále tak jasnou a bystrou jako tehdy, když se z formana stal hospodářem „U Božího oka“. Jeho modré oči hledí na svět pohledem té laskavé, krásně vyrovnané doby, která nastává u lidí dobrého srdce v období, kdy podzim života přechází do zimy a kdy minulost čím dál tím víc objímá a do sebe pohlcuje to, co ještě má přijít, kdy z obzoru, jehož den se nachyluje, blíží se konec putování.

S léty to sice ještě není u pantatínka tak zlé, ale starý voják a plukovní kurýr z francouzských válek zkusil v mladých letech za několik jiných a pochody a jízdy, život v táboře, v sedle a v poli a zvláště ta jízva v prsou po Čížově mu na zdraví nepřidala.

(Pokračování na str. 20)

## INVESTITURA MALTÉZSKÝCH RYTÍŘŮ V KANADĚ

V den svátku sv. Jana Křtitele (24.VI.1988) jsme měli nevšední příležitost být přítomni starobylému obřadu slavnostní investitury nových členů Svrchovaného vojenského řádu sv. Jana Jeruzalémského, „maltéžských rytířů“.

Protože to byl obřad kanadského řádového sdružení, konal se v Torontě v kostele sv. Pavla při slavnostní mši, kterou sloužil kardinál G. Emmett Carter, torontský arcibiskup.

Byli jsme hosty hraběnky Leopoldy Dobrzenské, která byla přijímána do řádu za svou zásluhou celoživotní charitativní a dobročinnou činnost. Stala se Čestnou Dámou - (Dame of Honour and Devotion) - českého řádového velkopřevorství, jehož vedení - (v důsledku politických poměrů v Československu) - sídlí nyní ve Vídni. Přesto, že byli maltéžští rytíři - jako všechny řády v ČSSR - zrušeni, snaží se pomáhat lidem ve vlasti především zasíláním léků.

Manželé Dobrzenských, oba členové řádu, bydlí nyní v malém výletním městečku v provincii Ontario - Haliburtonu. Leopolda Dobrzenská je v tomto půvabném kraji lesů a jezer dobře známá. Spřátelila se s mnohými starými pamětníky, nahrávala si na magnetofonu jejich vyprávění a po pečlivém prostudování archivů napsala knížku „Fragments of a Dream“ - historii osídlování tohoto kraje v minulém století. Kniha vyšla v roce 1985 a pro velký zájem vyšla už v druhém vydání.

Leopolda Dobrzenská navštěvuje staré a nemocné lidi v ústavech pro chronicky choré a nyní doufá, že prostřednictvím řádu získá prostředky ke koupi autobusu se zařízením pro přepravu tělesně postižených pacientů v kolečkových židlích. Řád totiž opatřil podobné vozidlo pro torontskou nemocnici a domov pro přestárlé „Providence Villa“, vedenou řádovými sestrami sv. Josefa. Maltéžští rytíři jim též pomáhají financovat rozsáhlé renovace a rozšiřování jejich ústavu.

Tak tento rytířský řád, založený v Jeruzalémě v době křížových výprav před více než devíti sty lety, stále plní své charitativní poslání.

J. Steinská

**Prosíme  
oznamte nám včas  
změnu své adresy**

## ČSNRA - odbočka Štefánik v Illinois

Tradiční piknik odbočky Štefánik v zahradě na jezeře v Lindenhurst u sestry Laurichové, naší místopředsdkyně se konal v neděli 10. července. Ačkoli po tom nekonečném suchém horku pořádný déšť by byl v tomto kraji velmi vítán, hlavně na farmách, kde vše schne na stojatě a vážně ohrožuje letošní úrodu, byli jsme rádi, že se to odbylo jednou nebo dvěma slabými přeháňkami a že jsme mohli i po té malé spršce pokračovat v piknikovém hodování a plnými doušky vychutnávat (nebo nasného odpoledne v důležitě zábavě v kruhu svých přátel.

Je to dobře dvacet let od prvního pikniku na stejném místě, zahájeného spoluzakladatelem odbočky br. Dr. Laurichem a který s. Laurichová na jeho počest po jeho smrti i nadále po celou dobu každoročně pořádá. Jsme jí za to vděční a také touto cestou chceme jí zvláště poděkovat, také za obstarání a darování piknikového občerstvení na podporu další činnosti Rady.

Také jsme uspořádali tradiční tombolu, při které se vždy pobavíme a která také přispěla k podpoře naší činnosti.

Kromě s. Laurichové také sestry Šmerdová, Kraupnerová a Taubitzová, členky zábavního výboru, se zasloužily o zdar výletu. Srdečné díky, a poněvadž jste se tak zase dobře osvědčily, počítáme s Vámi na příštích podnikcích. A v neposlední řadě děkujeme sestrám za domácí pečivo, bez kterého si ani žádnou zábavu neumíme dost dobře představit.

Co se návštěvy týče, mohlo nás být více. Ale i tak, myslím, že jsme to odpoledne při bohatém občerstvení s. Laurichové pěkně užili a bavili jsme se tak dobře, že se nám ani nechtělo domů, když přišel čas k rozchodu. A už se těšíme na druhý piknik u br. lékárníka Holečka za spolusponsorství houbáře Tony Jandáčka v neděli 21. srpna v Loon Lake. Na shledanou tam.

K.H.

### PŘEKLÁDÁM

z češtiny a slovenštiny legální osobní a školské doklady, které mohou zároveň notářsky ověřit a potvrdit.

Pišťe na adresu:

I. O. KOVÁŘ

P. O. Box 176

Riverside, IL. 60546

nebo volejte:

☎ (312) - 442 - 7115

(Pokračování ze str. 19)

Pantatínek však na ty doby přece jen nejraději vzpomíná. a když tak sedí v kuchyni, nahřívá levou, od rádných dní již skoro neohebnou ruku, rád vypravuje o husarech Marie Terezie a o pandurech, jak to tehdy u Pisku a u Čížové Francouzům dali, jaký to byl lid, a ti Chorvati, chlapi jako hora v ohnivě červených pláštích se širokými pasy, za těmi pasy měl každý plno pistolí, pod nosem smolně černé kníry - tyhle pluky, to byl postrach Francouzů a Bavorů, vždyť vlastně husarům, pandurům a těm divokým Chorvatům patří hlavní dík za to, že to Bavoři a Francouzi v Čechách tak neslavně prošli.

Pantatínkův jadrný bas zvučí pod trámy rozlehlé, příjemně vytopené kuchyně, a často se k tomu basu přidá i pěkný alt panny Terezy. Neboť starší dcera od „Božího oka“ je zpěvačka po otci a jako on má nejraději „venkovské“ písničky o červených růžích a vojenské o husarech a věrných koních. Písničku o milování od ní děvčata neslyší, jak je rok dlouhý, však se na ni proto potají dost durdí, protože jakápak je to žena, když nezpívá na prvním místě o lásce věrné i zklamané, leda tak ještě pantatínkovu oblíbenou „Boleslav“ a pak tu jihočeskou, „o družičce“, tu kterou lidé od „Božího oka“ si pamatovali od svatby manželů Skálových, však tomu bude právě tento měsíc o svatě Kateřině pět let.

Tereza si tu písničku zapamatovala a často si ji popěvuje. Zpívá jí však jen tehdy, když bývá sama nebo se starým pantatínkem. Když se dostaví na besedu Skála, nikdy ji nezanotuje, ačkoli právě Skála je velice dobrý zpěvák a jejich hlasy se ve zpěvu krásně doplňují.

Žofii se sice zdá, že Tereza v poslední době vůbec méně zpívá než jindy, a když, tedy nejraději něco vážného. Jinak zpívá jen neteři, tomu roztomilému děvčátku, které přišlo na svět loni v červnu a teď už rozkošně zvatlá a batolí se po domě i po dvoře.

Holčička je také Tereza, po tetě-kmotřičce, a velká Tereza se malé Tereze věnuje jako nikdo jiný. Hraje si s ní, povídá a dovádí, kreslí na bílém, čistě vydrhnutém prkně kuchyňského stolu všelijaké směšné figurky, vystřihuje z papíru panenky a zvířátka a nosí pro děvčátko v kapsách stále nějaké nové překvapení, ať už je to červené, medově chutnající jablíčko, nějaká sladkost či míček sešitý z pestrých klůčků, nebo dokonce dřevěná panenka, pomalovaná živými barvami a celá hladká jako kuželka.

Děvčátko se směje, tleská ručkama, hopsá na pevných nožkách a visí na tetě Tereze jako na nikom na světě.

Však se někdy paní Lenka durdí, snad naoko, snad i trochu doopravdy, že ona, máma, užila z těch dětí jen to, že je přivedla na svět a že je krmila a ošetřovala, když byly nemluvnaty. Sotva však uměly trochu otvírat oči a rozkoukávat se po světě, už skoro mámu ani neznaly. Vašík je celý dědův a Tereza tetina. Jan Skála se jí směje a utěšuje ji, že jim, Skálovům, snad Pán Bůh ještě nějaké děti pošle, že přijde třeba ještě Lenka a Jan nebo Petřík, a na všechny v domě že se dostane radosti i starosti až nad hlavu. Aby tedy dědouškovi a tetě přála jejich potěšení, však kdož ví, jak dlouhé trvání bude takové potěšení mít. Pantáta je v létech, zdraví už mu nechce sloužit, a Tereza? Ta se dřív nebo později vdá a nastoupí u ní starost o vlastní rodinu. Vlastně je to div, že takové krásné a chytré děvče jako je Tereza zůstává ještě doma, že již dávno nemá muže a vlastní domov.

Lenka kroutí hlavou, napolo pochybovačně a napolo rozduřně a v tom svém durdění, zpola líčeném a zpola skutečném, sotva si povšimne, jak při posledních slovech Skálova tvář zvažní a jak se v jeho hlase rozehvívá podivný spodní tón. A ten tón je teskný, jako ten, který se line z jihočeské písně o putimské bráně, o starodávné panence nebo o svatební družičce. Té nejstarší, která na svatbě svého někdejšího vyvolaného nosí mládencům kvítí.

Lenka Danešová se však durdí dál, vlastně víc od plic než od srdce, a všechno zůstává při starém. Čtyřletý Vašík poskakuje okolo děda a malá Tereza visí na tetě celou svou dětskou bytostí.

Tereza, vždycky pracovitá, kmitá se v ohradě mužům - po boku jak jejich nejbystřejší a nejspolehlivější spolupracovník. Je nyní v kole od prvního rána do pozdního večera. Malička

je náročný společník a žádá si tetina času tak důkladně, že Tereze zbývá na knihy a na klavír jen chvilka večer, kdy již bývá pořádně unavena po celodenní práci v obchodě i po opatrování neteře, až rťovitě čilé, Tereza využije však i té chvílky, aby si přečetla několik stránek knihy, ať již české, německé nebo francouzské, opsala nějakou báseň, která se jí zvláště líbí, a přešla i některou ze svých oblíbených skladeb a písní. A příští jitra už zase patří malé Tereze, protože to dítě je Tereze Danešové první a nejmilejší radostí jejího dosavadního života.

Je vůbec s podivem, jak se ta malá tetě podobá. Má po ní nejen jméno, ale i tvářičku, v jejíž dětské okrouhlosti jako by se již nyní rýsoval příslib budoucí krásy, jemné i výrazné. Dítě má tetiny zlatavě hnědé vlasy, husté a lehce zkadeřené, její pěkné čelo a snad jednou zdědí i její útlý profil. Jen oči má malá Tereza poněkud jiné. Nejsou to sametově hnědé oči tetiny, ani zlatavé, neustále rozesmáté zraky matčiny. Oči, jež hledí z růžově dětské tváře, mají barvu modrou. Třpytně, safírově modrou, jako mívá hladina Vltavy za kouzelných nocí červnových. Ty oči, velké a jasné, jsou oči Jana Skály a v nich jako by splývala oblaka a vlny v jediném jiskření slavné modře, barvy vod a nebe, horských květů a Mariina pláště.

Z těch dětských očí to jiskří dálkami a zpívá výškami. A Tereza, hledíc do té krásné, smavé a rozezpívané modře, cítí, jak se to dítě den ode dne silněji zmocňuje jejího srdce. A hraje a dovádí s ním, připravuje mu drobná potěšení a překvapení, den ode dne si radostněji uvědomuje slib, který jednoho jarního večera dala Janu Skálovi na břehu Vltavy. Budu vychovávat děti od „Božího oka“. A s pomocí Boží chci z nich vychovat dobré křesťany, uvědomělé Čechy a lidi rejpoctivější. A zvláště z tebe chci vychovat nejlepšího člověka, má libezná kyticke červnová, má malička Terezo . . .

Listopad procházel ztichlým dvorem, šerilo se šedavě fialovými soumraky a paní Kateřina vrhala zpod naškrobeného domácího čepečku bystré pohledy tmavých očí na hlavu dceřinu, skloněnou nad proužky různobarevného papíru.

Tereziny štíhlé prsty, ozbrojené tužkou a nůžkami, črtají, poznamenávají a stříhají, a oči téměř přecházejí, jak z té pestré spousty papírů rostou domečky a stromy, jak to všechno Tereza vymýšlí, vystřihuje a nalepuje jako překvapení pro malou neteř.

Ačkoli začal teprve listopad, připravuje se Tereza na svatého Mikuláše nebo dokonce na Ježíška, a paní Kateřina se musí shovívavě usmívat, když si vzpomene, kolik takových překvapení Tereza do té doby ještě vyrobí nebo nakoupí na mikulášském či vánočním trhu na Staroměstském náměstí a kolik z nich dá dítěti do ruky již dávno před svátky, protože ze samé radosti a lásky nevydrží nechat ty poklady ve skříní.

Temné oči paní Kateřiny Danešové obetkávají zkoumavým pohledem dceřinu tvář, skloněnou nad prací. Hezky to Tereza umí, je na ní na první pohled vidět, že nechodila nadarmo do školy k voršilkám. Však tehdy v Podskalí sousedky hleděly úkosem, že Danešovi posílají dceru do školy „k sestřičkám“, kam chodí většinou jen „ty úřednické“, a panímamince Kateřině se donesla k sluchu nejedna peprná poznámka, že Danešovi myslí s Terezou až moc vysoko. Konec konců jde přece jen o děvče z rodiny sousedské a tedy jsou ty školy jen taková paráda a zbytečný přepych. Panímáma však na řeči nedala a ony brzy přestaly, zvláště když se ukázalo, že Tereza opravdu nechodí do škol jen pro parádu, ale že v nich získává i vzdělání, kterým vyniká nad všechny dcerky z Podskalí, ale i nad muže z ohrad a živností. A tak si lidé brzo zvykli docházet k „Božímu oku“ s žádostí, aby byla panna Tereza tak hodná a paní sousedce od „lodi“ nebo dcerušce od „Vrabců“ předkreslila, po případě načala nový vzor k vyšívání, a pantatínkovi od „Zvonu“ napsala dopis na úřad, s nímž on sám si neví rady.

Tereza všem ráda vyhoví, lichotí jí, že lidé ji z Podskalí považují za nejvzdělanější ze všech, ale panímaminca Kateřina má k tomu své výhrady. I když, díky Tereze, honosí se ohrada „U Božího oka“ takovým pořádkem v písemnostech, jaký se kde jinde sotva nalezne, přece jen paní Kateřina nevynaložila na dceru takové vzdělání jen proto, aby Tereza udržovala v pořádku účty a objednávky, vybírala pro podskalské panímamincky vzory na ruční práce, radila jejich dcerám při chystání výbavy a prokazovala pantatínkům služby písaře i notáře v jedné

osobě.

Když paní Kateřina došla v myšlenkách až k tomuto bodu, pocítila vždycky, jak se jí nitro zvedá nepokojně i trochu zlostně. Taková dcera, hezká a bystrá, ani ve zjevu, ani ve vzdělání jí není druhá rovna v celém Podskálí, a dosud sedí doma, zatímco se okolo ní houfně vdávají dcerky méně hezké a méně zámožné, o tom vzdělání již ani nemluví. Však tato skutečnost paní Kateřinu nejednou bodne, bývá jí při svatbách, jako by jí pichal špendlíkem, ale Tereze, zdá se, je všechno jedno. Ta jako by neměla ani žádnou ženskou tíživost, a ani snad ne ženskou povahu. Má svou práci v ohradě, to je její tíživost, a ve volné chvíli má své knížky, svůj klavír a teď také hrani s malou Terinkou, pro nic jiného není myšlenky. Zato však paní Kateřina ví, bohudiky, nejen co si má myslit, ale ví velice dobře, i co má dělat. Vždyť teď, právě teď, je nejlepší čas, aby se Tereza konečně vdala.

Mladý Filip Langweiler se vrátil domů z ciziny a jeho otec mu chce předat část obchodu, aby jej vedl po svém. Pan Filip byl vždycky hezký mládenec, způsobilý a dvorný, a teď po zkušenostech v Linci, v Inšpruku a hlavně v císařské Vídni, bude z něho opravdový kavalír. Bez peněz také není, v domě „U zlatého hada“ v Ječné ulici vládne nejen dostatek, ale i blahobyt, obchod kvete a bude teprve kvést, až se mladý Langweiler postaví za pult jako principál a až mladá paní Langweilerová, rozená Danešová od „Božího oka“, bude pomáhat manželovi v písárně za krámem i v pokladně, právě tak jako pracovala doma v „kanceláři“ danešovské ohrady.

A tak tedy na svatou Kateřinu musí být u „Božího oka“ jasno a mezi mladými lidmi ruka v rukávě. Pan Filip o Terezu velice dbá, není divu, vkus má dobrý, a teď když má v úmyslu zakotvit natrvalo v Praze, není důvodu, aby se svatbou otálel. Tereza sice vždycky, jak se vysloví jméno Langweiler, hledí kolem sebe, jako by polykala sněhové vločky, ale to se už zařídí, od toho je zde matka, aby napravila umíněné dceři hlavu.

O svatě Kateřině slaví oni, Danešovi, stříbrnou svatbu, Lenka a Jan při ní vzpomenu páteho výročí svého sňatku a Tereza a Filip mohou při té příležitosti slavit zasnoubení.

Však příští neděli má pan Filip přijít na návštěvu, ohlásil se již dříve, je to člověk dvorný a ve světě zběhlý. V tu neděli může padnout rozhodující slovo a o svátku svatě Kateřiny budou zasnuby. V adventě se vykonají přípravy k sňatku, došije a dovyšívá se, co ještě zbývá do výbavy, nebude to ostatně práce velká, protože panímaminka Kateřina má pro starší dceru připravenou výbavu právě tak bohatou, jako měla pro mladší. Leccos však se musí vždycky ještě doplnit a poopravit, a panímaminka si při té představě jen povzdechne, protože ví, že o tuto věc se bude musit starat výhradně sama. Tereza je někdy jako vrtohlavá, sedí v pantatínkové „písárně“ nad účty, a když se jí míhá ruka s perem po papíře, neví kdy přestat. Stejně je tomu u ní i s knihami a s hudbou, ale výbava? Na to se dívá jako by spadla s měsíce. Ano, pomáhat cizím, kreslit jim vzory, radit a vybírat, k tomu je plna ochoty, ale sobě? Nejen že do dneška neví, co pro ni panímáma naskládala do truhlic a skříní, ale při každé zmínce o výbavě jen mávne rukou a řekne „ale nechme toho, panímaminko, já to stejně potřebovat nebudu, tak škoda řeči“. A když se panímáma upřímně rozhorlí nad takovou neslýchanou nevěšmavostí a nevděkem, dívá se Tereza do prázdna, jako by se jí to netýkalo, a nakonec řekne „to je dobře, panímaminko, však toho zbude většinu pro naši malou Terinku“, a tím překoná paní Kateřinu tak, že podskalská panímaminka, široko daleko známá svou výřečností, nemůže ze sebe vypravit ani slova, tak ji ohromuje ta lehkomyslná, neženská a tedy paní Kateřině v jádře nepochopitelná lhovost, kterou její starší dcera projevuje k věcem takové důležitosti, jako je výbava.

Opravdu, nejvyšší čas, aby se Tereza vdala. Nebo se z ní při veškeré kráse a vzdělání stane podivínka lidem pro strach i pro smích. Langweiler je pro ni výborný ženich, má vystupování, pěkný zevnějšek, uhlazené způsoby, zná svět, a tedy to v obchodě jistě někam přivede. Co se obchodu týče, pro ten se Tereza hodí daleko lépe, než by se hodila k vedení domácnosti. Je zvyklá na obchodování z ohrady, s lidmi umí jednat často lépe, než to dovedou všichni muži z Podskálí, a v krámě v Ječné ulici jí to bude slušet jako málokteré pražské kupcové.

Na svatou Kateřinu může být zasnoubení, na Boží hod vánoční první ohlášky a na svátek svatých Tří králů svatba. A ta musí být slavná, i když už nebude moci být na Karlově. Škoda, věčná škoda krásného chrámu a kláštera. Člověk si ani nesmí představit, co s Karlovem bude, aby se v něm všechno netrášlo lítostí a hněvem.

Jednou z posledních svateb na Karlově byla svatba neteře Růženy Hudcové s Rudolfem Fesslem, ale ta se panímamince ani trochu nezamlouvala. Řekla o tom neskrývavě své mínění jak bratru Hudcovi, otcí nevěsty, tak jeho ženě. Původně se měl sňatek konat třicátého srpna, na den svatě Růženy z Limy, patronky Růženiny, ale nevěsta se náhle rozhodla, že jí ten den nevyhovuje a trvala na svém. Bez řeči, ale tak tvrdošíjně, že z té její málomluvnosti dostávala celá rodina závrať, o ženichu nemluví, protože pro toho nebylo na světě nic jiného než vůle jeho nevěsty.

Tedy se svatební den posunul na první neděli v září, byl to den sice pěkný a slunný, skoro ještě horký, jako bývá počátkem září, ale se svatebním průvodem, který se ubíral z bílého zahradnického domu do chrámu na Karlov, nebyla panímaminka pranic spokojena.

Růžena nechtěla ani slyšet o světlých šatech smetanové či růžové barvy s velkými květy a o bílém závoji. Prý jí takové barvy nesluší. Trvala neústupně na modrém taftu. Tu modř jí nikdo nevymluvil, kdyby byl hovořil od rána do večera a zase dál od večera do rána. Místo závoje si vybrala klobouk, sice drahý a krásný, ale na svatbu přece poněkud jen nezvyklý, z italské slámy, zdobené temně modrými sametkami. Slušelo jí to, Růžena je krásné děvče, byla jako křišťál, zlato a led, modré oči, vlny zlatých kadeří a v náruči nad modrým hedvábím kytice sněhově bílých růží. Jen granátový křížek na krku žhnul temně rudým ohněm . . .

Ženich se vedle ní ztrácel, jako by ho ani nebylo, každý ho přehlédl a nepomohlo mu ani, že si na svatbu oblékl nový skvěle střížený frak rezavě hnědé barvy z nejdražšího sukna a vestu z těžkého hedvábí.

Paní Kateřina o Fessla nestála, nevdalo jí, že ho vlastně kdekdo přehlídí. Ten sklenář nebyl muž po její chuti, a podskalská panímaminka se nejednou upřímně podívala, proč si ho bratr Hudec tak oblíbil a proč mu krásnou dceru přímo vstrčil do náruče. Na tom člověku nebylo opravdu nic než ten krám v Široké ulici, a do toho krámu se, jak vidět, bratr Hudec zamiloval, když mohl dát dohromady dva lidi, kteří se k sobě tak málo hodili jako Růžena a Fessl.

To ona, Kateřina Danešová, dovedla pro svého miláčka, Lenku, vybrat jiného muže. Skála, to je přece chlapík, postavu má jako granátník z gardy pruského krále, kam přijde, tam se po něm obrací každé oko a po Lence konečně také, ta kvete jako růže v plném létě.

Na Růženině svatbě Lenka sice nebyla, stonala tenkrát po narození dcerušky poněkud déle než po narození Vašíkové a nemohla se také tak rychle sebrat jako po prvním dítěti. Zato byla na svatbě Tereza, a to za jedinou družičku, protože podivínská Růžena si nepřála žádnou jinou družičku než svou sestřenicí a nejmilejší přítelkyní. Tereza měla šaty zelené s jemně nažloutlými krajkami a po vzoru nevěsty také široký slaměný klobouk s květinami a paní Kateřina, třebaže se na ty podivné módy a zvyky trochu chmuřila, musila přece jen uznat, že to oběma mladým ženám, nevěstě i družičce, neobyčejně slušelo.

(Pokračování příště)

## Stavitel sv. Víta

V rámci urychlených příprav na oslavu svatováclavského milénia se dostalo zvýšené rychlosti také archeologickému průzkumu staré části pražské katedrály.

K mimořádně významné události došlo před celými šesti desítkami let, 6. srpna 1928 - byl objeven náhrobník druhého stavitele našeho národního pomníku Petra Parléře. Jeho vrcholným dílem jsme vzrušování ještě po staletích.

Deska Parléřova (také Matyášova) byla nalezena v podlaze jižní předsíně, když byly odstaveny historické zpozděnice. Deska byla zhotovena ze žehrovičského písčivce a kromě ryté postavy šéfa starobylé hutě opatřena ornamentem a jen z části čitelným nápisem. Výzdoba z roku 1399 se však nezachovala jak bychom si přáli. Téměř polovina jí padla za obět' přecházení sedmi věků, až byla úplně vyšlapána. Nicméně patří do vzácných památek evropského rázu. Její objev byl rozšířen mnoha kapacitami a přispěl k výzkumu středověkého umění. Byl mocně nápomocen monografickým pracem o rodině stavitelů z Gmündu. Ani naši kunst-historikové nezůstali pozadu, nechybělo jediné zvučné jméno.

Jednou z nejzávažnějších studií parléřovské tematiky zůstává příspěvek biskupa Podlahy v Soupise památek historických a uměleckých v Království českém. Podílel se na ní také poslední stavitel dostavby chrámu, Kamil Hilbert.

## A namátkově ještě jedno srpnové výročí ze staré kroniky Prahy

Na den 8. srpna z r. 1023 připadá výročí 965 roku od smrti pražského biskupa Ekkarda. Vizme, jak pochvalně se o něm vyslovil historik Palacký:

Po smrti starého biskupa pražského Thiddaga (+11. VI. 1017) volen jest na jeho místo Ekkard, opat (benediktýn) Naumburský, příbuzný císaře Jindřicha II. a posvěcen dne 6. oct. toho roku v Meziboru od arcibiskupa Mohuckého. Řídív církev českou jen šest let, umřel i on 8. aug. 1023, zůstavil o sobě chválu, že byl výmluvný a štědrý, na mocné a bohaté přísný, na chudé laskavý.

Víc už o něm asi nebude objeveno, však jeho místo v galerii české církevní hierarchie, v posloupnosti na pátém přičelí, je mu v historii jisté.

## FAMILY PRACTICE CENTER

JAN TUROŇ, M.D.

Family Physician

8905 W. Burlington, Brookfield, IL 60513

Ordinační hodiny:

Pondělí 9:00 a.m. - 9:00 p.m.

Úterý 1:00 p.m. - 9:00 p.m.

Středa 9:00 a.m. - 1:00 p.m.

Čtvrtek 9:00 a.m. - 9:00 p.m.

Pátek 9:00 a.m. - 3:00 p.m.

ANSWERING  
SERVICE  
24 HOURS  
☎ 387 - 7000

Václav Kosmák:

**DOBRÁ POMOC**

U Dohnalů na dvoře naproti hlavnímu stavení stojí malá chaloupka pod doškem. Jest to výminek.

Ve světničce jest vlhko, tmavo a neveselo. Na posteli leží stará, modrá peřina; vedle ní stojí dvě rozviklané židle, v koutě malý stůl a lavice; nad stolem visí začmudřený kříž, dva obrázky na skle a hodiny; na kamnech stojí miska a několik hrnků; na okénku lampička, dvě sklínky a několik starých knih. To jest celý nábytek.

Za podzimního odpoledne seděl tam u stolu shrbený stařeček se žlutou, vyzáblou tváří a četl ve Starém zákoně. Hodiny jaksi chraptivě cvakaly, chvílkou zabučela moucha nebo zaklepala hruška v zahrádce větvičkou na okno - jinak bylo ticho jako v hrobě. Výminkář četl a četl, až se mu oči zavřely a šedivá hlava pokyvovala. V tom sjela šňůra na starých hodinách a závaží udeřilo o zem. Stařeček se probudil z dřimoty, protřel si oči, podíval se na hodiny, zavřel knihu, vstal, oblékl se v starý kožíšek, posadil na hlavu beranici a šel ven. Zavřel dveře, klíku strčil do kapsy, založil ruce za záda a kráčel volným krokem přes dvůr do zahrady. Nikdo si ho nevšímal, jen starý Vořech uzřev ho vstal, zívá, protáhl a otřásl se a coural se pomalu za ním. Starý Dohnal se podíval v zahradě na včely, přivázel několik stromů ke kolíkům a šel pak zadními vraty ven. Šel po humnech vedle potůčku pod vrbami až k červenému kříži. Tam si sedl na klekátko a díval

se před sebe. Po suché louce honil vítr žluté listí, mezi černými zvěrami zelenalo se tam vzešlé žito, jako kus spadlé naděje tam z toho nebe, na němž stály bílé, skorem průhledné mráčky. Slunce již se sklánělo k „spálenému kopci“ a na nivě vlevo pískal ovčák na ovce a hnal je domů. Dědeček seděl hodnou chvíli, pak svtal a šel pěšinkou přes louku k druhé straně vesnice. Tam stojí pěkný dům - bydlí v něm radní Procházka. Dohnal vešel na dvůr.

Starý Procházka stál na zápraží podepřen o hůlku a křičel: „Francku, ten vůz zatlač pod kůlnu, ať nezmokne, kdyby přšelo, na nic nepamatuješ! Ty, Marušo, budeš ještě dlouho zevlovat? - Ach, vítám tě, Jozifku! Pojd' dál,“ volal na Dohnala a podával mu ruku. Potřásl si jimi a pak šli do světnice.

Procházka byl již také výminkářem, ale u něho koukalo všechno jinak než u Dohnala. Světničku měl pěknou a veselou. Jeho stará ještě dost hbitě šukała po domě a měla všechno čisté, že se to lesklo jako zrcadlo. Procházka poroučel v domě, jako by byl hospodářem, a všichni ho poslouchali.

Sedli si za stůl, stará Procházková donesla chléb a sůl, Dohnal si ukrojil a pak se teprve dali do hovoru.

„No, proč se dnes tak smutně díváš, Josefe?“

„Byl jsem chvílku venku na louce u kříže, díval jsem se po poli, jak všechno vadne; rád bych, aby to se mnou též vzalo jednou konec.“

„Ho, ho! Juž zase natahujes moldánky?“

„Ale, prosím tě, jak by mne svět nemrzelo, když jsem tak opuštěn? Doma si mne nikdo

nevšímal: kolikrát musím na kousek toho jídla dlouho čekat, než mi ho donesou, a pak to ani k jídlu není. Jsem-li churav, nikdo se mě nezeptá, co že mi je, - nikdo mi ani nezamete a nevyčistí; inu, jsem již všem na obtíž, protože se na ně nemohu dále dívat! Tak by bylo nejlépe, abych šel, kam patří!“

„Kamaráde starý, abych ti řekl pravdu - ty jsi tím sám vinen. Proč dals svým dětem všechno a nenechal si ničeho, z čeho bys byl živ a nač tvé děti mohly by jistě čekat. Vidiš, já jsem si udělal hodnou výměnu - když ji nepotřebuji, mohu ji synovi darovat, to nic nedělá, pak mám svobodné pole, zahradu - vidiš, děti si mě váží a poslouchají mne. Kdyby neparirovaly, nedal bych jim nic - proto mají přede mnou úctu!“

„Však oni by si nás též vážili, kdybychom i nic neměli,“ prohodila Procházková.

„Amen,“ řekl Procházka. „Musím to přisvědčit, stará, abych neměl s tebou vojny.“

„Inu, teď je již pozdě,“ vzdychl Dohnal, „mají vše v pozemkových knihách zapsáno - a já zde stojím s prázdnými rukama.“

Procházka si šel pro dýmku, nacpal, zapálil si, pošoupl několikrát čepičku z jednoho ucha na druhé, podíval se významně na Dohnala a řekl: „Bratře, nech lamenta, já ti pomohu z bryndy.“

„Ty? A jak?“

„Večer až se setmí, přijdu k tobě a vše ti rozložím. Totot' je kapitální nápad! Stará, pošli pro trochu vína, musíme se na to napít.“

Procházková odešla.

„Víš, brachu, před ženskými nesmí člověk se vším ven. Já mám svou Bětu rád - ale,

chudák, potratila všechny zuby, a tak se jí kolikrát stane, že při nejlepší vůli jí nějaké slovo vyklouzne, které by mělo za zuby zůstat. Proto večer přijdu k tobě; budeme sami.“

Procházková donesla vína, staří si zavdali, zakouřili, porozprávěli a o klekání Dohnal odešel. Když odešel, snesl si Procházka s pudy malou truhličku, šel do komory, tam rachotil mezi starým železem, naplnil bedničku, přibil na ni víko a večer ji za tmy donesl k Dohnalovi.

Mluvili spolu dlouho. Dohnal kroutil pořád hlavou a odpíral. Procházka však mluvil do něho jako do pařezu a konečně rozložil řekl: „Na hrubý pytel hrubou záplatu. Nechceš-li, trp!“ a kulhal o hůlce domů.

Za několik dnů nato, když donesla děvečka oběd do výminku, seděl Dohnal na posteli.

„Copak je vám, dědoušku?“

„Marjáno, je mi jaksi špatně - slabo. Bud' tak dobrá a řekni Martinovi, aby sem přišel, že s ním mám něco důležitého promluvit, pak zaskoč k Popelkům, aby sem Karluša přišla.“

Martin a Karolina byli jeho děti. Martin měl dům po otci a Karolina byla provdána na čtvrtce.

Děvečka roznesla, že dědoušek stůně, a - za půl hodiny byli již Martin i se ženou a Karolina s mužem u něho. Šli tam jaksi neradi - ale báli se lidských řečí, že ani nemocného otce nenavštíví, a proto šli hned.

Dohnal je přivítal a kázal jim sednout.

„Copak je vám, tatínku?“ ptala se dcera.

„Jaksi špatně a mdlo.“

„Když pořád tu kořalku do sebe lijete!“ odsekla Martinova žena.

„Kdybyste mi vždycky poslali teplé polévky, nemusil bych kořalku pít.“

„A kdo vám neposílá?“ řekla snacha.

„No ty,“ řekla uštipavě dcera. „Kdybych to byla věděla, že tak vás zanedbávají - Bože, jak to

vyhlíží zde - jak mám tři malé děti, já bych vás sama obsloužila.“

„No, no, jen se ještě nerozplač,“ rozhorlila se mladá Dohnalka, „kdo se měl na něho podívat, když ne vlastní dcera? Já - já jsem cizí!“

Popelka si vyškral dýmku a smál se; mladý Dohnal chodil mrzut sem tam.

„Nechte toho, děti - nechte!“ řekl starý Dohnal. „pravda, že jste si nevšímal, jak jste měli - ale - vše je zapomenuto.“

„Vidíte, já se cítím jaksi slabým: zdá se mi, že brzy se mnou bude konec - a vy jste přece mé děti - koho mám - leč vás? Proto poslouchejte. Já jsem si schoval něco na stará léta - vám jsem o tom neřekl. Zde pod postelí v té bedničce to mám. Až umřu, tak po pohřbu se o to spravedlivě rozdělte.“

„Ale Bože, tatínku, co mluvíte o smrti?“ zvolala Karolina, „vždyť vy nás nesmíte tak brzo opustit!“

„Copak vám to napadá! Vy a mluvit o smrti!“ řekla Dohnalová, „vždyť ještě vypadáte jako míšeňské jablíčko.“

„Nechte třesky plesky - ženské,“ bručel Martin, „- tatínek je starý a má podivné myšlenky. Raději jděte a uvařte mu něco lepšího. My mužští nemůžeme na takové věci dohlížet. Nebylo-li vám, tatínku, všechno vhod - odpusťte; já budu dbát, aby bylo jinak!“

„Ano, ty budeš dbát!“ odsekla žena. „Kdyby nás nebylo, hladem by umřel.“

„Děti, nechte toho - vždyť již je dobře. Řekl jsem vám, co jsem chtěl, a teď jděte po práci.“

„Však sem večer zase přijdem.“

Rozloučili se a šli. Na dvoře se zastavili a dívali se udiveně na sebe. „Já jsem vždy povídal, že má nějaké plesnivé dvacetníky,“ říkal Popelka.

„Ano, aby měl zač pít!“ odsekla žena.

Dohnalová zatáhla muže za

1985  
13. SRPNA  
1988

**VROUCÍ VZPOMINKA**

S bolestí v srdci vzpomínáme, že letošního 13. srpna tomu budou už tři roky, kdy nám po dlouhé nemoci odešel z našeho rodinného středu náš drahý manžel, otec a děda, pan

**MILOŠE HAJNÉHO**  
býv. podnikatel a majitel autodílny  
v Berwynu, IL.

jehož tělo odpočívá na hřbitově „Královny nebes“ v očekávání druhého Kristova příchodu a vzkříšení z mrtvých.

Výroční zádušní mše sv. za spásu jeho duše bude obětována v sobotu 13. srpna 1988 v kostele Panny Marie Svatohorské v Ciceru - (2414 So. 61st Ave.) - v 6:15 hodin večer.

Děkujeme všem, kdo si s námi na něho vzpomenu v tiché modlitbě.

Růžena HAJNÁ, ovdovělá manželka;

Vyřizujeme spolehlivé letenky, ubytování v hotelích, půjčky aut, návštěvy Vašich příbuzných z Československa, tuzexové objednávky. Dobrá služba zákazníkům je naší mnohaletou osvědčenou zásadou.

**CIHAK WORLD TRAVEL, INC.**

6302 WEST CERMAK ROAD  
BERWYN, ILL. 60402

Phones (312) 795-9050 — Chicago (312) 242-6110

šos, aby šel. Rozešli se.

Popelková šeptala mužovi: „Ty, ta Francína s tím tatínkem špatně nakládá. Víš co? Budem si ho předcházet a posílat mu - možná, že nám dá všechno. Já vím, jak mám s ním mluvit!”

A Dohnalová šla za mužem do světnice. „Ty, Martine, ta Karluša je vlastní dcera a vidíš - o jeho práh nezavádí. Ale počkej! Já mu budu teď strojit, a až on bude vidět, že si ho vážíme, dá všechno nám, a Karluša může utřít.”

Za hodinu nesla do výminku hrnek kávy a dvě žemličky.

„Dědoušku, nechtěl byste trošku svačiny? Nebude vám to škodit.”

Dědoušek jedl a mladá hospodyně zametala světnici.

Večer přišla dcera Karolina. Donesla v sátku hrnek s rýžovou polévkou a uvařenou slepicí v ní.

A tak to teď chodilo pořád. Dědoušek okřál, tváře mu osvěžely, a když měl u sebe děti besedou, díval se ze starých očí opět vesele jako dříve.

Přišel advent, přišly vánoce, masopust - na potoku popukal led, sníh roztál, zem se opět roz-zelenala - ale stařeček již neslyšel kukačky. Na Zelený čtvrtek šel k němu pan farář, před ním ministrant s klapáčkou a do týdne zvonili na věži všemi zvony. Pan učitel zpíval, muzikanti hráli na „valdhorny” a starého Dohnala nesli za manželkou pod trávník. Lidé nad hrobem plakali, nejvíce Dohnalová - a starý Procházka, hodiv tři hrsti hlíny na rakev, protřel si oči a řekl: „Ve jménu v Pánu zesnulého děkuji všem přítomným za lásku, kterou mu prokázali a jej k hrobu doprovodili.”

Po pohřbu šli Dohnal a Popelka se ženami do výminku. Dohnal donesl kladivo a dláto a počal otvírat bedničku. Chtěl to sice hned po zesnutí starého udělat, ale Popelková nedala; poslední vůle prý je svatá - dlužno ji zachovati.

Když víko odletělo, nahnuly se čtyry hlavy nad bedničku - a ženské vykřikly, mužští zbledli.

V bedničce byly staré podkopy a hřebíky. Nahoře ležel papír, na němž bylo napsáno: „Jaká láska, taková odměna!”

Popelka se smál a Dohnal neříkal nic. Dohnalová změnila barvu jako chameleon a Popelková plakala.

Neříkali však nikomu nic a svět je chválil, že aspoň naposled byli hodnými dítkami.

Mně to pak jednou starý Procházka potajmu vypravoval a já to držím za zuby, jako by to byla stará Procházková držela.

(přetištěno z Kalendáře Lidové demokracie 88)

### Projev presidenta Reagana u příležitosti komemorace 30. výročí Týdne porobených národů v Rose Garden v Bílém domě, 13. července 1988

Za účasti 250 zástupců a představitelů organizací a skupin, které zastupují zájmy lidu a národů t.č. pod komunistickou nadvládou, president Reagan měl před podepsáním „Proklamace Týdne porobených národů” projev, z něhož níže přinášíme výňatky:

„Just nine days ago, as America celebrated Independence Day, we reaffirmed the universal ideal on which this country is founded - a vision of liberty not just for one nation, but for all nations. As Americans, we speak out, we work for the freedom of others, and in doing so, we remember who we are, what we have and what America stands for in the world. For we know that to stop striving for the freedom of other nations, could soon bring our own freedom into question.”

President Reagan pokračoval:

„In the 20th century, we have witnessed nation after nation fall captive to a foreign power and an alien ideology. The tragic fate of these captive nations was foretold by Lenin with this simple instruction. He said: 'The interests of socialism are above the right of nations to self-determination.' Well, from that belief came the forcible occupation of the Baltic states and other lands; the subjugation of Central Europe; the crushing of the Berlin uprising of 1953; the Soviet invasion of Hungary in 1956, Czechoslovakia in 1968, and Afghanistan in 1979; the repression of Poland's solidarity and of the people of Bulgaria and Romania; and the cruel communist domination of Cuba, Vietnam, Laos, Cambodia, Ethiopia, Nicaragua and others.

But the tide has been turned. Despite decades of suffering, the will to freedom is alive, it has survived its tormentors, it will out-last the communists.

And truly, I can think of no time in my adult life when the prospects for freedom were brighter than they are today. The free world is strong and confident. The communist idea is discredited and, around the world, new progressive forces are emerging as political change and liberation sweep the globe. America will continue to encourage the movement toward freedom, democracy, and re-

form by holding firm to our principles and speaking openly and truthfully about human rights and the fundamental moral difference between freedom and communism. And America shall light the path as the whole world climbs out of the dark abyss of tyranny to freedom.

And within the Soviet bloc there are hopeful signs. Just last week, a Soviet official speaking here at a conference on Eastern Europe said that „The Brezhnev doctrine is completely unacceptable and unthinkable”, citing, „the principles of sovereignty, non-interference and mutual respect...” Well, these are encouraging words that we hope will be proved true through deeds. There are few developments that would be more compelling than true self-determination for Central Europe. I have spoken previously of how the Soviets can send that message very easily - let them tear down the Berlin Wall... And while America applauds the changes we are witnessing, the standards remain unchanged - and these are not standards arbitrarily applied from outside, but what the Soviets themselves have formally agreed to - we continue to insist on full implementation of the Helsinki Accords and the Universal Declaration of Human Rights...”

President Reagan dále řekl toto:

„Last month I received a letter from a group of dissidents in the Soviet Union. „Mr. President”, they wrote, „We can hardly envisage the struggle for human rights without a struggle for the national rights of nations....” And as today, so in the future, the freedom of nations is one of the main guarantees for human rights - we are convinced that true history is not written on paper, but in the hearts of people, and the Good Lord reads these...”

President Reagan se pak v řeči zmínil o těch, kteří bojují v Afghanistánu; v Angole zaznamenal boje UNITY proti režimu, který je podporován přítomností 40,000 kubánských vojáků; zmínil se rovněž o Kambodži a o situaci v Nicaraguí s tím, že by bylo záhodno poskytnout podporu Contras a apeloval v tomto smyslu na Kongres. Dále President Reagan promluvil o Petro Rubanovi, který byl několik let ve vězení a byl v těchto dnech propuštěn. 12. července přiletěl do USA a zúčastnil se i se svou rodinou komemorace v Bílém domě. Petro Ruban byl členem

toruje Helsinskou dohodu v SSSR.

Dále president Reagan pokračoval:

„I have been told that the words we speak in America, and the words we broadcast around the world, can be heard in the closed societies and remote dungeons of the communist world. I want to say to the men and women within the captive nations who labor for truth and freedom that the American people hear you as well. We follow your struggle, we see your writings, we remember you in our prayers, we watch what happens to you. And whether it is Poland's Solidarity, or Czechoslovakia's Charter 77, the Jazz Section, or Association of Friends of the United States, or Hungary's Free Democratic Union of Scientific Workers, or the Helsinki Monitors, or many others, I can tell you, you are not forgotten.

When we look around the world, to Europe, Africa, Asia, and Latin America, we find that the bonds of language, faith, and kinship have not been replaced by a new order built on class struggle. The yearning for national independence has not been extinguished by the totalitarian state. And the tide of history has been revealed to all mankind to be a rising tide of freedom and national liberation.”

Na závěr svého projevu president Reagan řekl toto:

„On behalf of Vice President Bush and myself, this pledge we make to you, to all the peoples of the captive nations around the world: America will never forget your plight, and we will never cease to speak the truth. Your struggle is our struggle; your dream is our dream. And one day you will be free.”

Po projevu president Reagan podepsal Proklamaci.

Přítomen byl také Vice President Bush, několik členů ameri-

ckého kongresu - jako senátor Robert Dole, poslanci Philip Crane, Robert K. Dornan, atd., zástupci State Departmentu a jeho oddělení pro lidská práva, National Security Council, atd.

Presidentův projev a text Proklamace byly vysílány Hlasem Ameriky a Svobodnou Evropou. -afa-

### OUR LADY OF BISTRICA CELEBRATION AT HOLY TRINITY CHURCH

The Annual Solemn Novena to Our Lady of Bistrica will be held at Holy Trinity Croatian Church, 1850 South Throop Street, Chicago, Illinois, beginning Friday, August 5th and concluding Saturday, August 13th. The Novena will consist of the Rosary, homily, litany, novena prayers and Benediction starting at 7:30 P.M. (Sat. and Sun. devotions will be at 6:00 P.M.)

On Sunday, August 14th, there will be a procession with the statue of Our Lady of Bistrica through the local streets at 9:30 A.M. followed by a celebrated Mass of Thanksgiving at 10:15 A.M. in the Church. This is the Golden Jubilee of this great devotion at Holy Trinity. Homilists for this great event will be Most Rev. Wilton D. Gregory, D.D., Auxiliary Bishop of the Archdiocese of Chicago (in English) and Rev. Serafin Vistica, O.F.M. (in Croatian).

Music for the Mass will be provided by Sloboda Junior Tammies with congregational singing.

Following the Mass there will be a Croatian-style picnic in the Church yard and hall with barbecued lamb, home-baked pastries and other refreshments. Entertainment will be provided by Tamburitza „ORAO”. All are invited for this Golden Jubilee celebration.

**ANNOUNCE**  
New Evening  
Prices!



**RESTAURANT & LOUNGE**

**5734 W. Cermak Rd., Cicero**

**SENIOR  
CITIZENS  
SPECIALS**  
Homecooked  
**LUNCHES**  
**\$4.20** TILL  
4:30 P.M.  
Sundays  
**10% OFF**  
TOTAL BILL

**MONDAY THRU THURSDAY  
DINNER AT LUNCH PRICES!**

- Juicy Pork • Crispy Duck
- Tender Breaded Pork
- Golden Chicken • Beef Dishes • American Favorites
- Seafood

For Daily Specials and Reservations **652-0795**

Complete With Dessert and All The Trimmings For Approximate **\$4.50**



# VOICE OF THE NATION



## Mikhail Gorbachov's „Main Kampf” (my battle)

In his book „Perestroika” on page 191 Mikhail Gorbachev says:

„We can never agree with the view that the Soviet Union joined in the fight against Nazi Germany, only in 1941 whereas before that others had to fight Hitler, single-handed.”

But it is a historical fact that the Ribbentrop-Molotov Pact signed on August 23rd, 1939 started the World War II.

„It is high time to put an end to the lies about Soviet Union's aggressiveness” (page 203).

„All kinds of doubts are being spread among Americans about Soviet intentions in the field of disarmament. But the history shoves that we can keep the word we gave and that we honor the obligations assumed.” (p. 218)

How many treaties did they actually honor?

„When we invited the Western Countries seriously and constructively to discuss human rights and compare, in an atmosphere of mutual openness, how people really live in our country and in the capitalist countries, the latter appeared nervous, and are now trying to reduce things to individual cases and avoid discussing the rest.” (p.205)

In reality - just try to mention human rights - Soviets always give the same answer: „don't interfere into our internal affairs...”

„Politics must be built on realities, on an understanding of the fact that each nation has a right to independently choose its way of life, and its own system of government.” (p. 216)

And yet Soviets enforce atheism on half of Christian Europe. Forced resettlements of native people and bringing Russians in their place can cause that Latvians, Lithuanians, Estonians as well as Ruthenians

might become a minority on their own land.

(In Geneva) „We talked about natural wish of every nation to exercise its sovereign right in the political sphere and in the economic and social spheres as well. Each country has the right to choose a way of development, a system and friends. If we do not recognize this, we shall never be able to arrange normal international relations.” (p. 227)

„Let everyone make his own choice and let us all respect that choice. We think so, and act accordingly.” (p. 221)

If so, then why don't they let nations behind Iron Curtain to exercise this choice? And we know what their choice would be...

„We want freedom to reign supreme in the coming century everywhere in the world.” (p. 254)

Is the Berlin Wall and Iron Curtain finally coming down?

„Country needed respite before going ahead. Lenin (by signing The Brest Peace Treaty on March 1918 in Brest-Litovsk - annulled by the Soviet government on 13 November 1918) was looking far ahead; he did not put what was transitory above what was essential.” (p. 53)

How good are treaties signed by Mikhail Gorbachev? What is for him „transitory” and what is „essential”?

It is high time for the West to stop acting „naive”. It is time to finally pay attention to the breach between Soviet word and deed; disregard their slogans and check their words by their deeds.

Mikhail Gorbachev is right saying that „We all represent one human race, we share a common destiny and have to learn to be civilized neighbours on our planet.” (p. 221)

We have to hope now that this is not one of the usual misleading slogans with which Soviets feed the world for over 70 years.

E.T.P.

## WHAT IS BLACK RIBBON DAY?

On August 23rd each year, the Black Ribbon Day Committees organize public demonstrations and marches to commemorate an event which was extremely important for the political and social changes in the world and fate of many nations.

August 23rd, 1939 the Nazi Germany and Communist USSR formed an alliance (Ribbentrop-Molotov Pact) with the purpose to conquer the world. One of them was destroyed in the process. The other is still with us. Also the consequences of that event still exist.

The areas occupied by the Soviets still form part of the Soviet Union. The crimes and atrocities have never been punished. Soviet expansion had accelerated and is faster now than ever before. Soviet power spread to many countries in Europe, Asia, Africa and Latin America.

However, the message of Black Ribbon Day is not a message of hatred. It is a demand for freedoms for peoples who before the WWII were prosperous, had their own distinct cultures, were free to worship, to travel but lost it all under the Communist regime.

## RELIGIOUS AFFAIRS IN OCCUPIED Czechoslovakia

### Pilgrims to Levoča

The first July weekend witnessed tens of thousands of Catholic pilgrims gathering in the Slovak town of Levoča, the site of a shrine to the Virgin Mary since the 15th Century. The crowd applauded enthusiastically the speech by Monsignor Štefan Garaj, the

administrator of Spiš diocese, expressing hope for improvement of church-state relations.

### Protestants Write to the Party central Committee

On June 2, 1988, a group of Protestant clergy and laymen wrote a letter to the Central Committee of the Communist Party in Prague calling for a halt in the „illegal persecution of the Catholic Church during the past four decades.”

### Three New Bishops

The Catholic Church consecrated three new Bishops - the first since 1973 - with two of them in Prague on June 11 and one in Trnava, Slovakia, on June 12. This is the result of a limited improvement in church-state relations following an agreement between the Vatican and the Czechoslovak Government (Czechoslovak Newsletter, Vol. XIII, No. 5, May 1988). The new bishops are as follows:

Jan Lebeda, born on April 13, 1913, in Prague and ordained in 1937. After serving as a parish priest in and around Prague, he acted for many years as spiritual director of the main seminary in Prague and then became canon of the ancient church at Stara Boleslav. In 1986 he was named Vicar-General of the Diocese of Prague. Lebeda, who is a poet, essayist, and former editor of the country's Catholic Church weekly, has been a close advisor of Cardinal František Tomášek for many years. Lebeda was named Auxiliary Bishop of Prague and Titular Bishop of Novi.

Antonín Liška, born on September 17, 1924, in the southern Bohemian town of Bohunice. He studied for the priesthood at

the Redemptorist Order's center in Obořiště and was ordained in 1951. He later earned a doctorate in theology. Beginning in 1969, he served in Prague as a member of the archdiocese's church tribunal and as a canon of its cathedral. Liška was named Auxiliary Bishop of Prague and Titular Bishop of Vergi.

Ján Sokol, born on October 9, 1933, in Jacovce, Slovakia. After attending the seminary in Bratislava, he was ordained in 1957 and served in various parishes. In 1968 he was appointed prefect of the seminary in Bratislava, a post that he held until he became the parish rector of Sered in 1970. In November 1987, when the Apostolic Administrator of Trnava, Julius Gabris, died, Sokol was first elected as interim administrator of the diocese and then named Apostolic Administrator of Trnava and Titular Bishop of Luni. Normally, the Vatican names the residential bishop for an archdiocese such as Trnava, but when unable to do so, the Holy See can name a titular bishop to be in charge as apostolic administrator until a residential archbishop can be appointed.

### Cardinal Writes to Prime Minister

On April 23 František Cardinal Tomášek wrote a letter to Prime Minister Lubomír Štrougal blaming the regime for the crisis in church-state relations. On May 20 the deputy prime minister, Matej Lúčan, characterized the letter as „confrontational” and „tactless”. He said that the letter reflected the views of those who wished to misuse the church for political aims. The cardinal subsequently noted that his letter had offered dialogue, not confrontation.

On June 4 a group of Moravian Catholics issued an appeal to other Catholics in Moravia to take part in a vigil of prayer for the nomination of bishops to the Moravian dioceses of Brno and Olomouc.

On June 28 Rudé právo published a fierce attack on religious activist Ivan Polanský, denouncing him as a fascist. Polanský was recently given a four-year prison term for distributing samizdat literature.

(Czechoslovak Newsletter)

## MINARIK'S BAKERY

FINEST CZECH PASTRIES AND COOKIES  
WE SPECIALIZE IN  
PARTY AND WEDDING CAKES

- Všechny pekárské a cukrárské výrobky
- Evropské speciality
- „Special Homemade” cukroví
- Velmi chutné máslové housky a strůdl

5832 W. Cermak Rd, Cicero, Ill. 60650

OLympic 2-2854

Možno objednat telefonem: laskavá a rychlá obsluha český i anglicky

## MEALMAKERS

6714 W. Cermak Berwyn  
“Only Mama Cooks Better”

Fully Cooked Meals

We Cater To Parties

- Dumplings
- Sausages
- Roast Duck
- Bakery Goods
- Roast Pork
- Jaternice
- Breaded Pork Tenderloin
- Beef With Speciality Gravies
- And Lots More Fine Foods

10% Off Any Purchase With This Coupon

Delivery Service 484-2711 Why Cook? Call Us

